प्रतापपुर गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण
(Profile of Pratappur Rural Municipality)

प्रकाशक:

प्रतापपुर गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

बेलाटारी, परासी

५ नं. प्रदेश, नेपाल

दूई शब्द

विकास निर्माणका विभिन्न चरणहरुमा स्थानिय स्तरको स्रोत साधनको संभाव्यता पहिचान गर्दै, योजना छनोट गर्ने , योजना बनाउने, कार्यान्वयन गर्ने ,अनुगमन गर्ने संरक्षण गर्ने सम्पूर्ण जिम्मेवारी स्थानिय स्वायत्त शासन व्यवस्था महाशाखाले स्थानिय निकायलाई सुम्पेको छ । स्थानिय निकायलाई स्वायत्त र जिम्मेवार बनाई, गाउँको एकिकृत विकास कार्यमा लाग्नको लागी सजिलो होस् भन्ने मनासयले स्वायत्त शासन व्यवस्था महाशाखामा व्यवस्था भए अनुरुप विभिन्न नीति निर्देशिका र कार्यविधी समेत तयार पारी स्थानिय निकायलाई शशक्त पार्नमा सहयोग भईरहेका छन् । गाउँको समग्र विषयको जानकारी लिन पाउनु हामी सबैको अधिकार पनि हो । यसैलाई मध्यनजर गर्दै गाउँका भौतिक, सामाजिक,आर्थिक लगायात सम्पूर्ण सूचनाहरुबाट सु-सूचित गराउने उद्येश्यले प्रतापपुर गाउँपालिका कार्यालय परासीले गाउँको उपलब्ध सूचना एंव तथ्यांकलाई संकलन र विश्लषण गरि वस्तुगत विवरण २०७६ प्रकाशित गरी सबैमा सामु पुर्याउने प्रयास गरिएको छ ।

गाउँपालिकाले आगामी दिनमा अघि बढाउने अल्पकालिन, मध्यकालिन एवं दीर्घकालिन योजना तयार गरि योजना सहितको विकास कार्य अघि वढाउन आवश्यक तथ्याङ्कको जरुरी हुने गर्दछ । यस गाउँपालिकाले सामाजिक, भौतिक, आर्थिक लगायत महत्वपूर्ण क्षेत्रको तथ्याङ्क व्यवस्थीत रुपमा प्राप्त गर्न यस गाउँपालकाले गाउँ प्रोफाइल तयार गर्ने जमर्को गरेको छ । उक्त प्रोफाईल तयार गर्न **नेक्स्ट र उर्वी जे.भी, काठमाडौँ**लाई परामर्शदाताको रुपमा नियुक्त गरिएकोमा उक्त संस्थाले यस गाउँपालिको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक लगायत सम्पुर्ण क्षेत्रको विद्यमान अवस्था सहितको गाउँ प्रोफाईल तयार गर्ने कार्य गरेको छ । परामर्शदाता संस्थाले यस प्रोफाइलमा गाउँभित्रका सामाजिक, आर्थिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, भौगोलिक, शैक्षिक, प्राकृतिक लगायत विभिन्न पक्षहरुलाई मेहनतका साथ समेट्ने प्रयास गरिएको छ ।

प्रस्तुत पार्श्वचित्र तयार गर्ने क्रममा त्रुटि रहित बनाउने प्रयास गर्दा गर्दै यसमा धेरै त्रुटि भएका होलान्, कृपया सुझावहरु प्राप्त भए आगामी दिनहरुमा मार्गदर्शन हुनेछ ।

अन्तमा यो पार्श्वचित्र तयार गर्ने क्रममा सूचना तथा तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने सम्पूर्ण गाउँबासी, जानिफकार व्यक्तिहरु, सम्पूर्ण सरकारी कार्यालय तथा यससंग सम्बन्धित कर्मचारीहरु, विभिन्न संघसंस्था र गाउँका सम्पूर्ण विद्धत वर्गहरु प्रति गाउँपालिका कार्यालय हार्दिक आभार तथा धन्यवाद प्रकट गर्दछ ।

....

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
प्रतापपुर गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको
कार्यालय, नवलपरासी

विषय सूची

खण्ड १: भुमिका १

१.१ पृष्ठभुमीः १

१.२ अध्ययनका उद्देश्यहरुः २

१.३ अध्ययनको महत्वः ३

१.४ अध्ययनको औचित्यः ४

१.५ अध्ययन बिधिः ४

१.६ अध्ययनको क्षेत्र र सिमाः ४

खण्ड २ : परासी जिल्ला र प्रतापपुर गाउँपालिकाको परिचय ६

२.१ परासी जिल्लाको संक्षिप्त परिचयः ६

२.२ परासी जिल्लाको राजनैतिक विभाजन ६

२.३ प्रतापपुर गाउँपालिकाको परिचयः ९

२.४ प्रतापपुर गाउँपालिकाको क्षेत्रफल ११

२.५ भौगोलिक स्वरुप र हावापानी १२

खण्ड ३ : प्रतापपुर गाउँपालिकाको जनसांख्यिक विवरण १४

३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था १४

३.२ पारिवारिक तथा जनसंख्या विवरण १४

३.३ प्रतापपुर गाउँपालिकाको वडा अनुसार घरपरिपरिवार संख्या र जनघनत्व १५

३.४ उमेर तथा लिंगका आधारमा जनसंख्याको विवरण १६

३.५ आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्याको विवरण १७

३.६ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण १७

३.७ धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण १८

३.८ अपांगताको आधारमा जनसंख्या १८

३.१३ खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धनहरुको आधारमा घरपरिवार विवरण २०

३.१४ संचारको उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घरपरिवार विवरण २०

३.१५ शौचालय प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण २०

३.१६ बैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विवरण २१

७.१७ मुख्य पेशा सम्वन्धि विवरण २२

खण्ड ४: प्रतापपुर गाउँपालिकाका धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय सम्पदाहरुको विवरण २३
४.१ प्रमुख धार्मिक स्थलहरु २९
४.२ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाको विवरण २९
४.३ तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीहरु ३०
खण्ड ५ : प्रतापपुर गाउँपालिकाको भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण ३१
५.१ वर्तमान भू उपयोग सम्बन्धी बिबरण ३१
खण्ड ६ : शिक्षा सम्बन्धी विवरण ३३
६.१ शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण ३३
६.२ विश्वविद्यालय तथा क्याम्पसहरु ३३
६.३ बिद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरुको विवरण ३३
६.४ पाँच बर्ष र सो भन्दा माथिकाको शैक्षिक अवस्था ३६
६.५ विद्यालहरुमा शौचालयको विवरण ३७
६.६ तहगत शिक्षक बिवरण ३८
खण्ड ७ : स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण ३९
७.१ प्रतापपुर गाउँपालिकामा उपलब्ध आ.व.२०७५।७६ मा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु ३९
खण्ड ८: गाउँपालिकाको भौतिक पुर्वाधार सम्बन्धी विवरण ४१
८.१ सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था ४१
८.२ विद्युतिकरण तथा उर्जा ४१
८.३ संचारसम्बन्धी विवरण ४२
८.४ गाउँपालिकाभित्रका पक्की तथा आरसिसि पुल, कल्भर्ट तथा झोलुगें पुलहरुको विवरण... ४३
८.५ सामुदायिक भवनहरुको विवरण ४३
८.५ खेल मैदान सम्बन्धी विवरण ४४
८.६ सिचांईको स्रोत ४४
८.७ पार्क, वनस्पती तथा उद्यान सम्बन्धी विवरण ४५
८.८ एफ.एम/रेडियो स्टेशनहरुको विवरण ४६
८.९ व्यापारिक केन्दहरुको विवरण ४६
८.१० वार्षिक कृषि उत्पादन सम्वन्धि विवरण ४८
८.११ पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्वन्धि विवरण ४८

खण्ड ९ : गाउँपालिकाको कार्यालय र गाउँपालिकासंग सम्बन्धीत विवरणहरु ५१
९.१ गाउँपालिकाका वडामा दर्ता भएका वसाई सराई सम्वन्धि विवरण ५१
९.२ आर्थिक वर्ष ०७५।७६ को पञ्जिकरणको विवरण..५२
९.३ आर्थिक वर्ष २०७५।७६ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरुको विवरण.............५३
९.४ जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिलाहरुको विवरण (आ.व.०७५।७६)................................५३
९.५ वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरुका विवरण ५४
९.६ लिंग अनुसार वाल बिवाह सम्वन्धि विवरण (१८ वर्ष मुनिका)................................ ५५
९.७ हुलाक सेवा केन्द्र ५६
९.८ गाउँपालिकाको कार्यालयदेखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्मको दूरी.......................................५६
९.९ गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरु..............................५७
९.१० गाउँपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा.. ६४
९.११ गाउँपालिका कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण ६५
९.१२ प्रतापपुर गाउँपालिकामा निर्वाचित पदाधिकारीहरुको विवरण ६९
९.१३ सुरक्षा ईकाईहरु...६९
९.१४ गाउँपालिकाको नक्सा ७०
सन्दर्भ सामाग्री...७१
अनुसुची-१: वडा अनुसारका सामाजिक स्रोत नक्साहरु..७२

तालिका सूची

तालिका नं. १ नयाँ संरचना अनुसार परासीका स्थानीय तहहरुका विभाजन........................... ७

तालिका नं. २ प्रतापपुर गाउँपालिकामा कायम भएका वडाहरु ९

तालिका नं. ३ गाउँपालिकाको वडा अनुसार क्षेत्रफल १२

तालिका नं. ४ गाउँपालिकाको जनंसाख्यिक अवस्था १४

तालिका नं. ५ जनसंख्याको आवधिक तुलना सम्बन्धी विवरण.............................. १४

तालिका नं. ६ गाउँपालिकाको वडा अनुसार घरपरिवार संख्या र क्षेत्रफल १५

तालिका नं. ७ लिंगका आधारमा जनसंख्याको विवरण १६

तालिका नं. ८ उमेर अनुसार जनसंख्याको विवरण १६

तालिका नं. ९ आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्याको विवरण १७

तालिका नं. १० मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण १७

तालिका नं. ११ धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण १८

तालिका नं. १२ अपांगताको आधारमा जनसंख्या १८

तालिका नं. १३ छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या................................. १८

तालिका नं. १४ जग्गाको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको वसोवासको अवस्था........... १९

तालिका नं. १५ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार सम्वन्धि विवरण १९

तालिका नं. १६ बत्तीको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण १९

तालिका नं. १७ खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धनहरुको आधारमा घरपरिवार विवरण . २०

तालिका नं. १८ संचारको उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घरपरिवार विवरण............. २०

तालिका नं. १९ शौचालय प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण २०

तालिका नं. २० वर्तमान बसाई अवस्था २१

तालिका नं. २१ मुख्य पेशा सम्वन्धि विवरण २२

तालिका नं. २२ प्रतापपुर गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण (धार्मिक ऐतिहासिक र पुरातात्विक)... २९

तालिका नं. २३ प्रतापपपुर गाउँपालिकामा मनाउने गरेका स्थानीय चाडपर्व /जात्रा/ मेला ... २९

तालिका नं. २४ तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीहरुको विवरण ३०

तालिका नं. २५ वर्तमान भू-उपयोग सम्वन्धि विवरण.. ३२

तालिका नं. २६ प्रतापपुर गाउँपालिकामा रहेका शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण ३३
तालिका नं. २७ प्रतापपुर गाउँपालिकामा १– ८ कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण (सामुदायिक तथा सरकारी ३४
तालिका नं. २८ प्रतापपुर गाउँपालिकामा १– ८ कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण (निजी विद्यालय).. ३५
तालिका नं. २९ प्रतापपुर गाउँपालिकामा ९– १२ कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण९ (सामुदायिक तथा सरकारी) ३६
तालिका नं. ३० प्रतापपुर गाउँपालिकामा ९– १२ कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण (निजी विदालय).. ३६
तालिका नं. ३१ पाँच बर्ष र सो भन्दा माथिकाको शैक्षिक अवस्था.......................... ३६
तालिका नं. ३२ विद्यालहरुमा शौचालयको विवरण ३७
तालिका नं. ३३ प्रतापपुर गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयको तहगत शिक्षक दरबन्दी विवरण... ३८
तालिका नं. ३४ प्रतापपुर गाउँपालिकामा आ.व.७५।०७६ मा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु ३९
तालिका नं. ३५ प्रतापपुर गाउँपालिकामा विगत २ आ.व.मा खोप सेवाको विवरण ३९
तालिका नं. ३६ प्रतापपुर गाउँपालिकामा विगत २ आ.व.मा खोप खोप छोड्ने बालबालिकाको विवरण ४०
तालिका नं. ३७ प्रतापपुर गाउँपालिकामा विगत २ आ.व.मा पोषणको अवस्था ४०
तालिका नं. ३८ गाउँपालिकाको भौतिक पुर्वाधार सम्बन्धी विवरण ४१
तालिका नं. ३९ स्थानिय स्तरमा उर्जाको प्रयोग ४१
तालिका नं. ४० गाउँपालिका भित्र रहेका मोबाइल तथा इन्टरनेट टावरहरुको विवरण........ ४२
तालिका नं. ४१ वडा अनुसार विभिन्न संचारको प्रयोगको विवरण ४३
तालिका नं. ४२ झोलुङ्गे पुल/पुलपुलेसा सम्वन्धि विवरण ४३
तालिका नं. ४३ सामुदायिक भवनहरुको विवरण.. ४३
तालिका नं. ४४ खेल मैदान सम्बन्धी विवरण ४४
तालिका नं. ४५ सिचांईको वर्तमान अवस्था.. ४४
तालिका नं. ४६ गाउँपालिकाको सिंचाई योजना ४५
तालिका नं. ४७ पार्क, वनस्पती तथा उद्यान सम्बन्धी विवरण............................ ४५
तालिका नं. ४८ व्यापारिक केन्दहरुको विवरण ४६

तालिका नं. ४९ वार्षिक कृषि उत्पादन सम्वन्धि विवरण ४८

तालिका नं. ५० व्यवसायिक पशुपालन तथा प्रमुख नगदेवालीको अवस्था सम्वन्धि विवरण ... ४८

तालिका नं. ५१ विवाहदर्ता, सम्बन्ध विच्छेद तथा बसाई सराई सम्बन्धी विवरण............. ५१

तालिका नं. ५२ जन्म तथा दर्ता भएका व्यक्तिगत घटना विवरण ५२

तालिका नं. ५३ नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरुको विवरण ५३

तालिका नं. ५४ जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिलाहरुको विवरण ५३

तालिका नं. ५५ आर्थिक वर्ष २०७५।७६मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जेष्ठ नागरिक, विधवा, एकल महिला तथा लोपन्मुख जातजाती भत्ता विवरण.................................... ५४

तालिका नं. ५६ आ.व. २०७५।७६ मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण विवरण................ ५५

तालिका नं. ५७ गाउँपालिकाको हुलाक सेवाको अवस्था ५६

तालिका नं. ५८ गाउँपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्मको दूरी ५६

तालिका नं. ५९ चालु आ.व.को प्रमुख बजेट तथा कार्यक्रमहरु ५७

तालिका नं. ६० लक्षित समूहको विनियोजित रकम तथा कार्यक्रम ५८

तालिका नं. ६१ प्रतापपुर गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण................... ६८

तालिका नं. ६२ प्रतापपुर गाउँपालिकामा निर्वाचित पदाधिकारीहरुको विवरण ६९

तालिका नं. ६३ गाउँपालिकामा रहेका सुरक्षा निकायहरु ६९

चित्र सूची

चित्र नं. १ नक्सामा प्रतापपुर गाउँपालिकाको अवस्थिति ५

चित्र नं. २ नक्सामा प्रतापपुर गाउँपालिका देखाइएको.. ९

चित्र नं. ३ नक्सामा प्रतापपुर गाउँपालिकाको वडा विभाजन देखाइएको ११

चित्र नं. ४ गाउँपालिकाका वार्षिक तापमान १२

चित्र नं. ५ नक्सामा गाउँपालिकाको समुन्द्रि उचाई देखाइएको.............................. १३

चित्र नं. ६ नक्सामा गाउँपालिकाको जनघनत्व देखाइएको १५

चित्र नं. ७ नक्सामा गाउँपालिकाको भू-उपयोग देखाइएको ३१

चित्र नं. ८ सिचांईको वर्तमान अवस्था... ४५

खण्ड १: भुमिका

१.१ पृष्ठभुमीः

नेपालमा विकेन्द्रित संघिय शासनको कोशेढुङ्गाको रुपमा रहेको नेपालको संविधान २०७२ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले स्थानीय तहमा अधिकार सहितको स्थानीय शासनको परिकल्पना गरेको छ । सो अनुसार स्थानीय तहले सम्बन्धीत क्षेत्रको वस्तुगत विवरणतयार गर्ने, श्रोत अनुमान गर्ने, आवधिक योजना तथा बार्षिक कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्ने, विकासका गतिविधि तथा सेवा प्रवाह गर्ने, विकास कार्यहरूबाट प्राप्त प्रतिफलको अनुगमन तथा लेखाजोखा गर्ने अधिकार स्थानीय तहलाई प्रदान गरेको छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ अनुसार स्थानीय तहले विकासका लागि आवधिक र वार्षिक योजना तर्जुमा गर्नु पर्नेछ । यसैगरी यस ऐनको दफा ११ का उपदफा च, छ, ड र थ अनुसार प्रत्येक स्थानीय तहले र दफा १२ को उपदफा ख का अनुसार स्थानीय तहका वडाहरुले विकासका निम्ति आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको वस्तुगत विवरण तथा तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख तथा प्रकाशन गरी गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । यद्धपि यस ऐन तथा नेपालको संविधान २०७२ भन्दा अगावैका स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ तथा नियमावली २०५६, गाउँ विकास योजना तथा बजेट तर्जुमा २०६७ र स्थानीय तहश्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ र गाउँ विकास समितिको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मापन कार्यविधि २०६६ (संशोधन र परिमार्जन) अनुसार गाउँपालिकाले विभिन्न क्षेत्रको तथ्याङ्क संकलन गरी गाउँको वस्तुस्थिति झल्किने विवरण तयार गरी हरेक ५ बर्षमा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था गरेको थियो ।

स्थानीय शासनलाई सुशासन प्रवर्धन, सामाजिक सशक्तिकरण तथा विकास प्रतिफल अभिबृद्धि गर्ने प्रमुख रणनीतिको रुपमा स्वीकार गरिएको छ । नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय शासनको संवैधानिक व्यवस्था गरेको छ । संवैधानिक व्यवस्था अनुसार शासन संचालनमा केन्द्रीय, प्रादेशिक तथा स्थानीय सरकारको संरचना प्रस्ताव गरिएको छ । संविधानले गाउँपालिका र नगरपालिकालाई स्थानीय सरकार र जिल्लातहमा विकास व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह कार्यमा समन्वय गर्न जिल्ला परिषदको व्यवस्था गरेको छ । संवैधानिक व्यवस्था अनुसार स्थानीय तहमा समावेशी तथा लोकतान्त्रिक प्रणालीको अभ्यास र विकास प्रतिफलमा अभिबृद्धि गर्न स्थानीय शासनको अनुशरण गर्ने व्यवस्था उल्लेख गरिएको छ ।

नेपालको संविधान २०७२, धारा २९५ को उपधारा ३ बमोजिम गठन भएका गाउँपालिका, नगरपालिका मिति २०७३ ।११।२७ देखि लागू हुने गरी ६ वटा महानगरपालिका, ११ वटा उपमहानगरपालिका २७६ वटा नगरपालिका, ४६० वटा गाउँपालिका गरी ७५३ वटा गाउँपालिका र नगरपालिका कायम भई जनताको अधिकार जनताकै घरदैलोमा पुगेको छ ।

वैज्ञानिक योजना पद्धतिका लागि विश्वसनीय तथा भरपर्दो तथ्याङ्कीय आधारनै महत्वपूर्ण हुन्छ। तुलनात्मक अध्ययन, अनुसन्धान, विश्लेषण, विवेचना गर्न सम्भावनाहरूको खोजी गर्न सही तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने हुनाले गाउपालिकामा रहेका विषयगत कार्यालयहरू तथा अन्य संघसंस्थाहरूको तथ्यगत स्थिति झल्कने गरी उपलब्ध भएसम्मका सूचनाहरूलाई व्यवस्थित ढंगले सङ्कलन गरी यो पार्श्वचित्र तयार गरिएको छ। कुनै पनि स्थानीय तह (नगरपालिका/गाउपालिका) ले आफ्नो क्षेत्रको विकासको लागि भरपर्दो तथ्याङ्कीय आधार तयार गर्नुपर्ने प्रावधान रहेको छ । चौधौं योजना (२०७३/७४-२०७५/७६) ले पनि गाउपालिकाहरूको तथ्याङ्कीय आधार तयार गर्ने कार्यलाई नीतिगत प्राथमिकता दिएको र संघिय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालयको (सचिवस्तर) निर्णयले पनि विकास योजना सम्बोधनका लागि गाउपालिकाहरूले भौगोलिक सूचना केन्द्र स्थापना र मानव स्रोत विकास योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने थप दायित्व उल्लेख गरेको छ। यसै प्रयोजनको लागि गाउपालिकाको वस्तुस्थिति झल्कने गरी नेक्स्ट कन्सल्ट प्रा.लि. र उर्वी इन्जिनियरिंग सर्भिसेज को प्राविधिक सहयोगमा यस गाउ पार्श्वचित्र (Rural Municipality Profile) तयार गरिएको हो।

१.२ अध्ययनका उद्देश्यहरुः

नेपालको संविधान २०७२ को धारा २९५ को उपधारा ३ मा व्यवस्था भए अनुरुपका गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरु मिति २०७३।११।२७ गते भएको निर्णय अनुसार कृयाशिल भएपश्चात् यस प्रतापपुर गाउँपालिका पनि साविकका ७ वटा गा.वि.स.हरु जमुनिया, सोमानी, ठूलो खैरेटवा , बैदौली, गुठी प्रसौनी, गुठी सूर्यपुरा र प्रतापपुर मिली बनेको हो। यो गाउँपालिका बनेपछि यसमा समाबेश भएका स्थानहरुको सम्पूर्ण वस्तुगत विवरण समाबेश हुनेगरी कुनै आधिकारीक दस्तावेज नभएको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको परीपत्र अनुसार यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणतयार गरी सार्वजनिक गरिनुपर्ने नीतिगत निर्णय अनुसार यो वस्तुगत विवरणतयार गरिएको छ। यसका लागि साविकका गाविसहरुले विभिन्न समयमा संकलन गरेका तथ्यांकहरु, वर्तमान वडा स्तरमा तथा गाउपालिका स्तरमा वस्तुगत विवराण तयारीका लागि गरिएका छलफल, जिल्ला स्थित विभिन्न विषयगत कार्यालहरुबाट संकलित संस्थागत सूचनाहरु, नेपालको पछिल्लो राष्ट्रिय जनणना २०६८ अनुसारको जानकारी आदि स्रोतहरु बाट तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषणका साथ गाउँको भौगोलिक, जनसांख्यिक, आर्थिक, सामाजिक, भौतिक तथा वातावरणीय र संस्थागत स्थिति विश्लेषणसहित गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणचित्रण गर्ने प्रमुख उद्देश्य रहेको छ। यी उद्धेश्यहरुका साथै अन्य विशिष्ट उद्देश्यहरु देहायअनुसार रहेका छन् ।

- गाउँको समग्र वस्तुस्थितिको विवरण तयार गर्ने र सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराउने
- गाउँको भू-जैविक, भौतिक, आर्थिक, सामाजिक, वातावरणीय र संस्थागत विकाससमेत विषयगत वस्तुगत विवरणको चित्रण तथा विश्लेषण विवरण तयार गर्ने
- गाउँको भौतिक, प्राविधिक, मानवीय तथा वित्तीय स्रोतसाधनको स्थिति र उपलब्धताबारे विश्लेषण गर्ने
- द्वितिय श्रोत बाट प्राप्त तथ्याङ्क विश्लेषणगरी विषयगत रुपमा गाउँको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार

गर्ने

- गाउँको विषय/क्षेत्रगत विकासका संभावना तथा समस्याहरूको पहिचान तथा विश्लेषण गर्ने ।
- गाउँको आवधिक तथा वार्षिक योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र सामाजिक रुपमा खण्डीकृत र एकीकृत अद्यावधिक सूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।
- गाउँपालिकाको आवश्यकता, सम्भाव्यता र प्राथमिकताको आधारमा स्पष्ट लक्ष्य, उद्देश्य, नीति तथा कार्यक्रम तयार पारी वार्षिक योजना तर्जुमामा मद्दत गर्ने ।
- गाउँपालिकाको वास्तविक र सही सूचना संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न मद्घत पुग्ने ।
- स्रोत, साधन र सीपको पहिचान गरी त्यसको सदुपयोग गर्न तथा सम्भावित जोखिमहरुबाट वच्ने उपायहरुको खोजी गर्न सकिने,
- भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, धार्मिक, प्राकृतिक र मानवीय जीवनका हरेक पक्षहरुका वारेमा जानकारी प्राप्त हुने हुनाले संचालित कार्यक्रमको समीक्षा गरी सुधार, समायोजन वा परिवर्तन गर्न र नँया योजना तर्जुमाका लागि पृष्ठपोषण प्राप्त हुने,
- सरकारी एवं गैरसरकारी संस्था तथा स्थानीय तहहरुबीच समन्वय गराई कार्यान्वयनको प्रभावकारिता बढाउँदै विकासको दोहोरोपनलाई कम गर्न प्रयास गर्ने ।
- सूचनाबाट विभिन्न तह तथा व्यक्तिहरुसंग सम्बन्ध बढाउन सहज हुने हुनाले आपसी सहयोगको वातावरण निर्माण हुने,
- यस गाउँपालिकामा रहेका सम्पूर्ण स्रोत र साधन का साथै राज्यले प्रदान गर्दै आइरहेका विभिन्न सेवा सुविधाको बारेमा स्पष्ट नक्सांकन हुने ।

१.३ अध्ययनको महत्वः

विकासका प्रतिफलहरु जनतासमक्ष पुऱ्याउन एवं सबै वर्गले उपयोग गर्न सक्ने वातावरणको श्रृजना गर्नका लागि स्थानीय तहको वास्तविक वस्तुस्थिति र आवश्यकताको पहिचान गर्नु आजको सन्दर्भमा प्रमुख आवश्यकता भएकोछ । आजको विश्वव्यापीकरणको युगमा समय सापेक्ष ढंगले समानुपातिक विकासका प्रकृयाहरु अगाडि बढाउन सम्बन्धीत क्षेत्रको वस्तुगत र विश्लेषणात्मक अध्ययन हुनु जरुरी पर्दछ । परिवर्तित संरचना अनुसार तयार भएको यस गाउँपालिकाको वास्तविक वस्तुस्थिति पहिचान गरी भावि विकास योजना र रणनीतिहरु तर्जुमा गर्न तथा विभिन्न विकासका क्रियाकलापहरु संचालन गर्न प्रतापपुर गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणले विशेष महत्व राख्ने छ । यसका अतिरिक्त प्रस्तुत वस्तुगत विवरणसम्बन्धीत क्षेत्रका संस्था एवं अनुसन्धानकर्ता, योजनाकार, विकास चिन्तक, समाजसेवी लगायत जिज्ञाशु महानुभावहरुलाई समेत उपयोगी हुने भएकोले यस अध्ययनको महत्व व्यापक रहेको छ ।

१.४ अध्ययनको औचित्यः

नेपाल सरकारले देशभरका ७५३ वटै स्थानीय सरकार कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। २०७३ फागुन २७ गते स्थानीय तहको विवरण राजपत्रमा प्रकाशन गरेसंगै फागुन २९ गतेबाट देशभर स्थानीय तह कार्यन्वयनमा आएका छन् । स्थानीय तह अर्न्तगत हरेक स्थानीय तहलाई दिदै आएको विकास प्रारम्भिक बजेटलाई आर्थिक वर्ष ०७४/०७५ देखि स्थानीयकरण गर्दै लैजाने योजना अगाडि सारेको छ। यस प्रतापपुर गाउँपालिकामा साबिकका बिभिन्न ७ वटा गाविसहरु मिलाएर बनाएपछी नेपाल सरकारको पछिल्लो परीपत्र अनुसार हरेक नयाँ स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रको वस्तुगत विवरण तयार गरी सार्वजनिक गर्नुपर्ने भन्ने निर्देशन भएको छ । गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणको आधारमा श्रोत साधनको व्यवस्थापन र उचित कार्यक्रमहरुको तर्जुमा, कार्यान्वयन एवम् अनुगमन मुल्याङ्कनका साथै नीति नियम तर्जुमाको सहयोगी हुने हुँदा पनि यसको अध्ययन अपरिहार्य हुन गएको हो ।

१.५ अध्ययन बिधिः

गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणको ढाँचा तयारीका लागि हाल तयार भएका विभिन्न वस्तुगत विवरणहरुको अध्ययन, सहस्राब्दी विकास लक्ष्य (MDG), दिगो विकास लक्ष्य (SDG) तथा सूचकहरुको अध्ययन, केन्द्रिय तथ्याङ्क बिभागका बिभिन्न प्रकाशनहरु, राष्ट्रिय जनसांख्यिक तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण प्रतिवेदनहरु, जिल्ला सूचना व्यवस्थापन सम्बन्धी दिग्दर्शन, साविकका गाविसहरुको वस्तुगत विवरण, गाउँपालिका स्थित वर्तमान नवनिर्वाचित जनप्रतिनीधिहरु, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, वडा सचिवहरु, विषयगत कार्यालयका प्रमुख तथा प्रतिनीधिहरु संगको परामर्श, विभिन्न गाउँपालिकाहरुको स्थलगत अध्ययन, जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालयका प्रतिवेदन तथा प्रकाशनहरु, गाउपालिका स्थित सरकारी कार्यालय तथा शाखाहरुका र यस क्षेत्रमा काम गरेका विज्ञहरुसँग गरेको परामर्श आदि प्रमुख हुन् ।

उल्लेखित ढाँचा अनुसार यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीका लागि विभिन्न अध्ययन विधिहरुको प्रयोग गरिएको छ। यसको मुख्य प्रयोजनका लागि विशेषगरी द्वितीय स्रोतबाट प्राप्त जानकारी, स्थलगत जानकारी तथा लक्षित समुह छलफल, अन्तर्क्रिया लगायत सामाजिक अध्ययन विश्लेषणका विवरणात्मक र विश्लेषणात्मक शैलीहरुको उपयोग गरिएको छ। यसैगरी जिल्ला तहमा उपलब्ध प्रकाशित तथा अप्रकाशित अन्य द्वितीय सूचनाका श्रोतहरु र विभिन्न संघसंस्थाका प्रतिवेदनहरुको समेत अध्ययन, तुलना र विश्लेषण गरी समग्र गाउँपालिकाको अवस्था झल्कने गरी सिंगो वस्तुगत विवरण तयार गर्ने प्रयास गरिएको छ ।

१.६ अध्ययनको क्षेत्र र सिमाः

प्रस्तुत गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणको अध्ययन क्षेत्र विस्तृत भएको हुँदा अध्ययनको उद्देश्यले दर्शाएका विषयवस्तुलाई नै मुख्य क्षेत्रको रुपमा लिईएको छ। साधन, श्रोत, समय, लागत, सूचना लगायत अन्य विषयवस्तुहरुको सिमितताका कारणले जुनसुकै अध्ययन पनि केहि निश्चित सीमा भित्र बाँधिएको हुन्छ । यस अध्ययनमा संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मंत्रालयले उपलब्ध गराएको मार्ग दर्शन र ढाँचा अनुसार तयार गरिएको विवरण अध्ययनको मुख्य सिमाक्षेत्र मानिएको छ ।

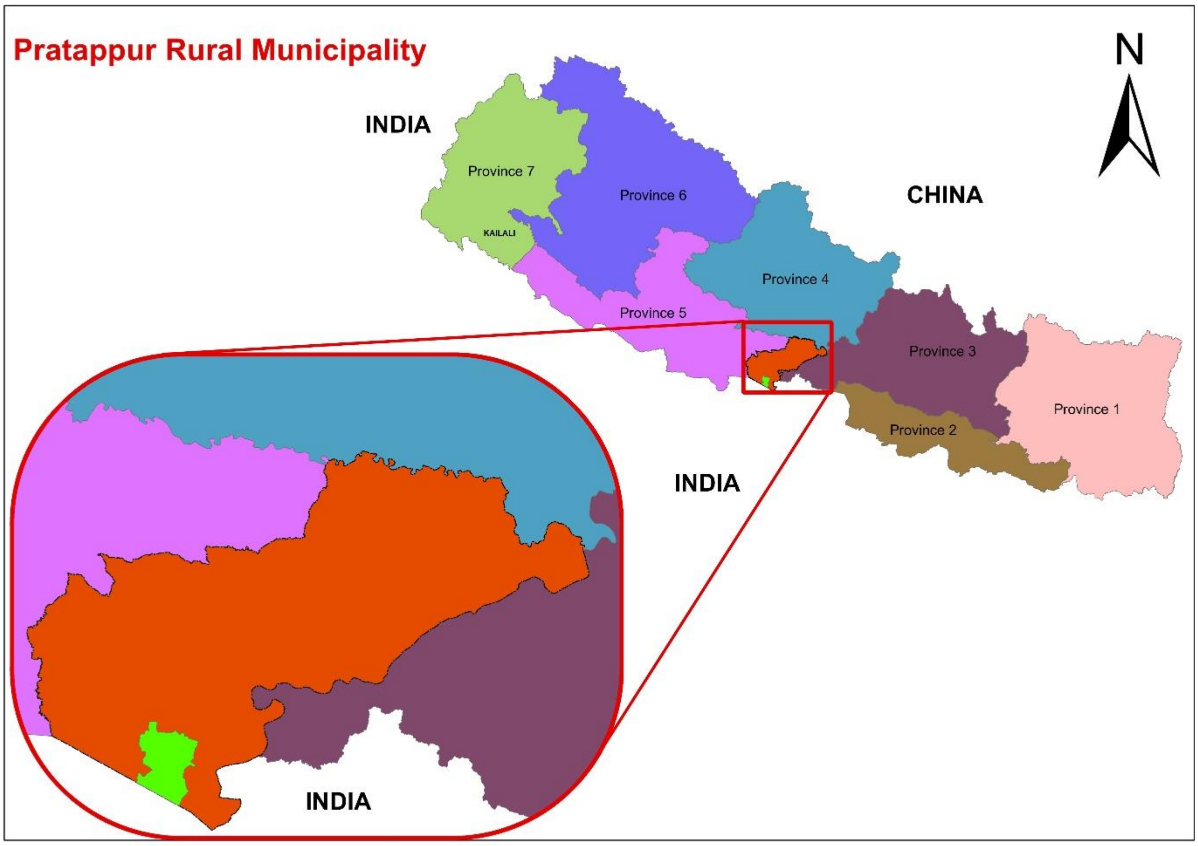

चित्र नं. १ नक्सामा प्रतापपुर गाउँपालिकाको अवस्थिति

खण्ड २ : परासी जिल्ला र प्रतापपुर गाउँपालिकाको परिचय

२.१ परासी जिल्लाको संक्षिप्त परिचयः

सरकारले प्रदेश नं. ५ मा पर्ने नवलपरासीको भाग बर्दघाट भागलाई नवलपरासी **क,** र सुस्तादेखि बर्दघाट पूर्वको क्षेत्रलाई नवलपरासी **ख** मानेको थियो । नवलपरासी क्षेत्रलाई छुट्टै जिल्ला घोषणा गर्न र जिल्ला समन्वय समिति निर्माण गर्नका लागि यसो गरिएको हो । बर्दघाट पश्चिमको क्षेत्रलाई परासी जिल्ला र त्यसको सदरमुकाम हालको परासीमा नै रहने सहमति भइसकेको छ । ५ नं. प्रदेशमा पर्ने यस परासी जिल्लाको कुल क्षेत्रफल ७३५.७३ वर्ग कि.मी रहेको छ। समुन्द्री सतहबाट करिब ९१ मि देखि १,९३६ मिटर सम्मको उचाईमा अवस्थित जिल्लाको पूर्व दक्षिण , पश्चिम-उत्तर र पूर्व-उत्तर तराई भागमा दक्षिण-पश्चिम नवलपुर भागमा महाभारत पर्वत श्रृखलाको चुरे पहाडी क्षेत्र पाइन्छ । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार नवलपरासी जिल्लाको कुल जनसंख्या ६,४३,५०८ जना मध्ये पुरुष ३,०३,६७५ जना र महिला ३,३९,८३३ मध्ये १,२८,७९३ व्यक्तिगत घरधुरीमा बसोबास गर्दछन् । नवलपरासी जिल्ला भौगोलिक रुपमा पनि सम्पन्न एंव भिन्नै पहिचान बोकेको तीन तल्ले जिल्लाको रुपमा सुपरिचित रहेको छ । यहाँ जनगणना २०५८ अनुसार ५,६२,८७० जनसंख्या रहेकोमा नेपाल अधिराज्यमै सबै भन्दा बढी कुमाल र राजभार जातिको बसोबास समेत रहेको पाइन्छ। नवलपरासीमा सिखर तथा चुचुराहरु जस्तै चुरीया, देवचुली अवस्थित छन् । नवलपरासीलाई तीन वटा भागमा विभाजित गरिएको छ, जसमा उच्च, मध्य र तल्लो भागमा पर्दछ । उच्च भागले ३४.९%, मध्य भागले ५५.६% र तल्लो भागले ७.२% ओगटेको छ । जिल्लामा मुख्य गरी नेपाली, भोजपुरी, अवधि, अन्दी, थारु बहसको प्रयोग भएको पाइन्छ ।

२.२ परासी जिल्लाको राजनैतिक विभाजन

पूर्वको नवलपुर र पश्चिमको परासी क्षेत्र गाभेर बनाइएको यस जिल्ललाई फेरी २०७४ सालमा अलग्याइ छुट्टा-छुट्टै नवलपुर र परासी जिल्ला बनाइएको हो । सरकारले संविधान अनुसार नवलपरासीलाई प्रदेश नम्बर ४ र ५ मा विभाजन गरेपनि जिल्लाको नाम र जिल्ला सदरमुकामको नाम टुंगो लगाएको थिएन । सरकारले प्रदेश नं. ५ मा पर्ने नवलपरासीको भाग सुस्तादेखि बर्दघाट पश्चिमको भागलाई नवलपरासी **क** र सुस्तादेखि बर्दघाट पूर्वको क्षेत्रलाई नवलपरासी **ख** मानेको थियो । नवलपरासी क्षेत्रलाई जिल्ला घोषणा गर्न र जिल्ला समन्वय समिति निर्माण गर्नका लागि यसो गरिएको हो । बर्दघाट सुस्ता पश्चिमको क्षेत्रलाई परासी जिल्ला र त्यसको सदरमुकाम हालको परासीमा नै रहने सहमति भइसकेको छ ।

२०७४ सालमा स्थानीय तह पुनसंरचना गर्दा जिल्लालाई ७वटा स्थानीय तहमा विभाजन गरियो जस अनुसार ३ नगरपालिका र ४ वटा गाउँपालिकाहरु यस जिल्लामा पर्दछ । जसको संक्षिप्त विवरण तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका नं. १ नयाँ संरचना अनुसार परासीका स्थानीय तहहरुका विभाजन

क्र.सं.	**गाउँ/नगरपालिकाको नाम**	**समावेश भएका साविक गा.वि.स**	**कुल क्षेत्रफल वर्ग कि.मी**	**जनसंख्या**	**वडा नं.**
१	बर्दघाट नगरपालिका	बर्दघाट न.पा., धुरकोट (७,८)। जहदा, जमुनिया(१,८), रुपौलिया(१, २), दाउन्ने देवी गा.वि.स	१७८	६१,६७५	१६
२	पाल्ही नन्दन गा.पा	रमपुर , हरपुर, कुस्मा, पाल्ही, गेरमी, सनई(१-३, ६-९)	४४.६७	३५,४२९	७
३	प्रतापपुर गा.पा	जमुनिया(२-७,९), सोमनी(२,४-९), ठुलो खैरेटवा, गुठीपर्सौनी, गुठीसुर्यपुरा, प्रतापपुर गा.वि.स	८७.५५	४५,२४१	९
४	रामग्राम न.पा	रामग्राम न.पा, सनई (४,५) शुक्रुल्ली, हकुई, अमरौटा, बन्जरिया, देवगाह	९३.९	५९,८२८	१८

५	सरावल गा.पा	तिलकपुर, मनरी, सरावल, बडहरादु, बौलिया, रामपुर खडौनी, भुज हवा	७३.१९	३७,४१८	६
६	सुनवल न.पा	सुनवल न.पा, धरकोट ६, रामनगर गा.वि.स	१७४	५६,४२३	१३
७	सुस्ता गा.पा	त्रिबेणी सुस्ता, रुपौलिया(३-९), कुडिया, नरसहि, पक्लिहवा गा.वि.स	९१.२	३५,८९०	५

२.३ प्रतापपुर गाउँपालिकाको परिचयः

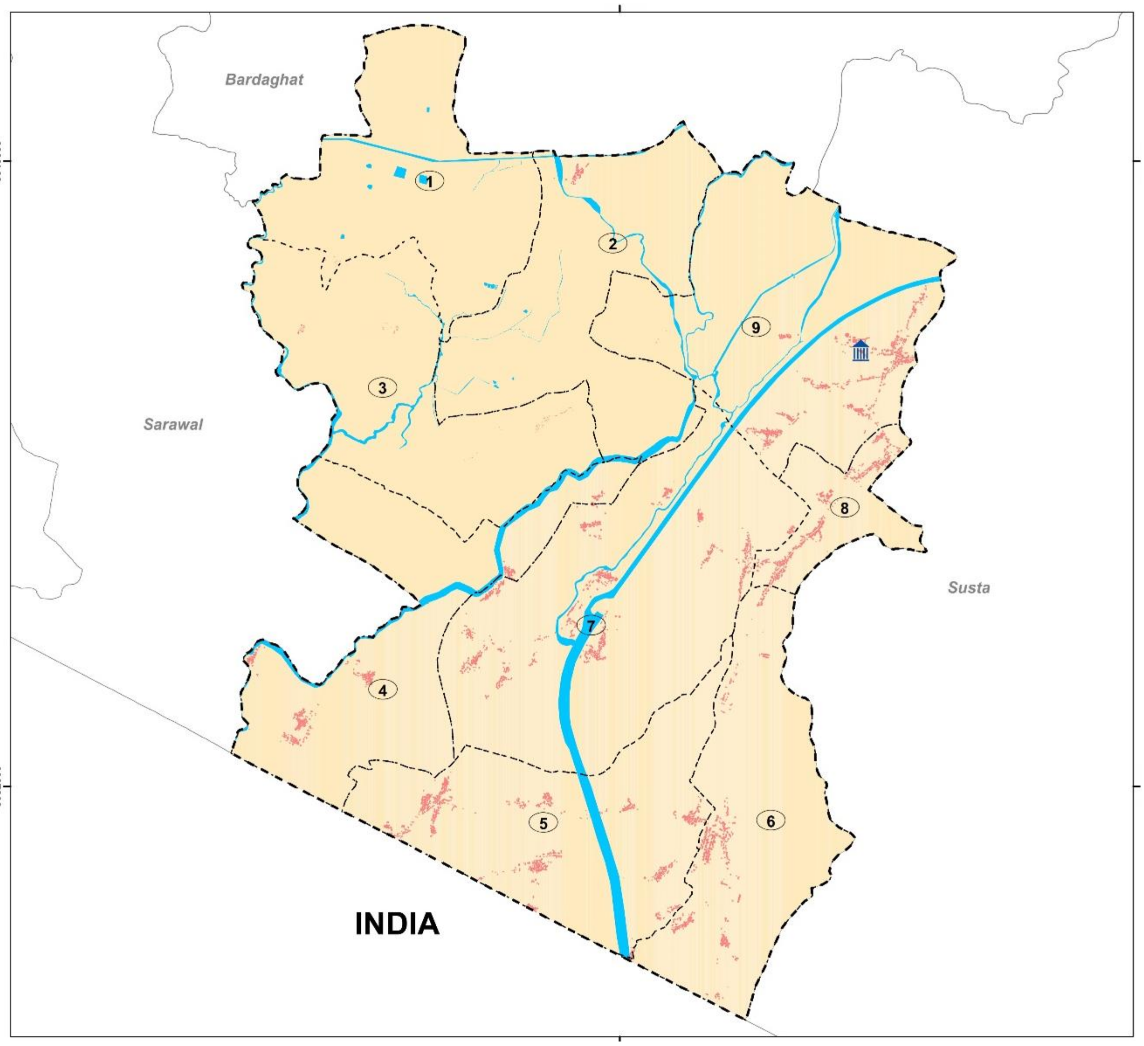

चित्र नं. २ नक्सामा प्रतापपुर गाउँपालिका देखाइएको

प्रतापपुर गाउँपालिका जमुनिया (२-७,९), सोमनी (२,४-९), बदौली, ठुलो खैरेटवा, गुठीपर्सौनी, गुठीसुर्यपुरा, प्रतापपुर गा.वि.स गरी ७ वटा साविकका गाउँ विकास समिति मिलेर बनेको गाउँपालिका हो । प्रतापपुर गाउँपालिकालाई नौ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । साविकका ८ गा.वि.सहरु मिलाएर नर्या संरचना वडाको रुपमा परिणनत गरियो । तालिकामा गाउँपालिका घोषणापूर्वका गा.वि.सहरु र हाल तीनको गाउँपालिकामा वडाको विवरण देखाइएको छ ।

तालिका नं. २ प्रतापपुर गाउँपालिकामा कायम भएका वडाहरु

साविक गा.वि.स	साविक वडाहरु	प्रतापपुर गाउँपालिकामा कायम भएका वडाहरु

जमुनिया	३,५-७, ९	१
जमुनिया	२,४	२
सोमानी	१ ,३	
सोमानी	२,४-९	३
ठूलो खैरतवा	१-९	४
बैदोली	१-९	५
गुठीप्रसौनी	१-५ ,८	६
गुठी सूर्यपुरा	१-९	७
प्रतापपुर	५,६	८
गुठी प्रसौनी	६,७, ९	
प्रतापपुर	१-४,७-९	९

२.४ प्रतापपुर गाउँपालिकाको क्षेत्रफल

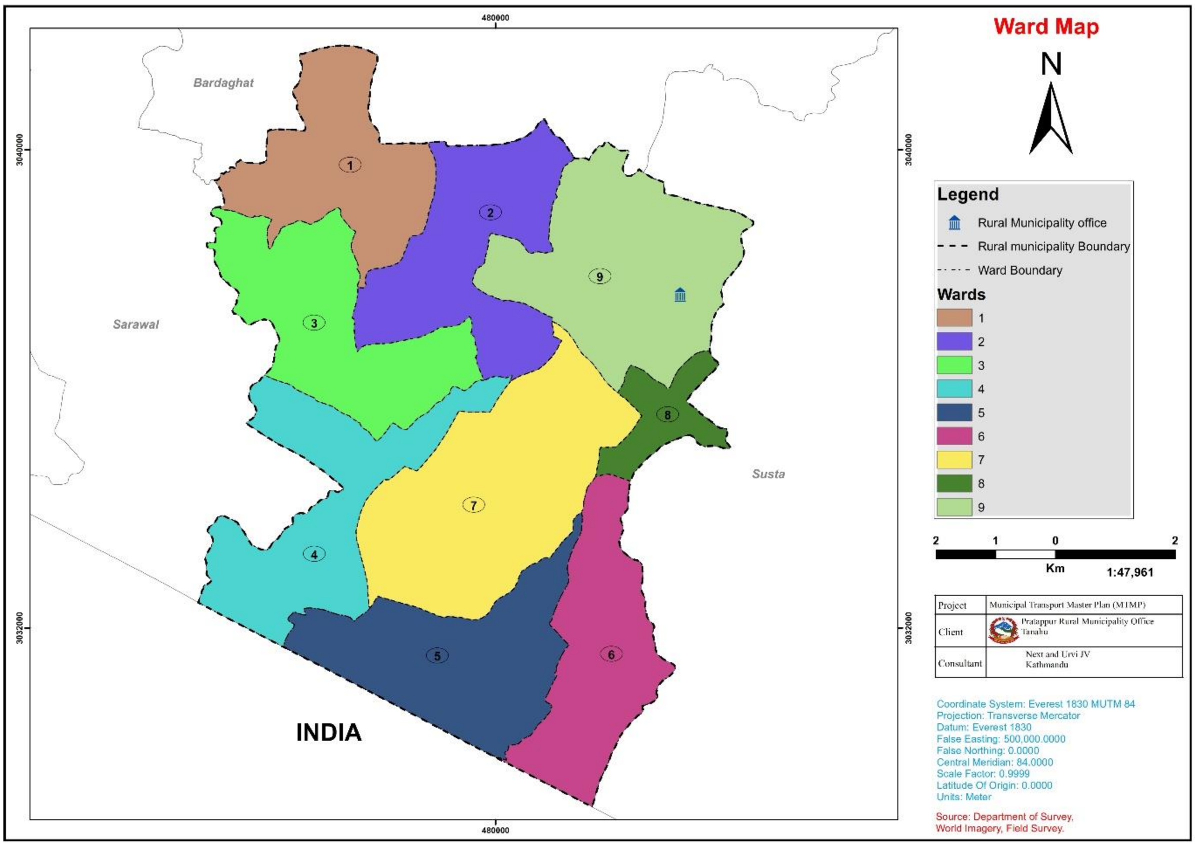

चित्र नं. ३ नक्सामा प्रतापपुर गाउँपालिकाको वडा विभाजन देखाइएको

यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ७१.१ वर्ग किलोमिटर रहेको छ। सबै वडाहरुको क्षेत्रफलमा खासै विविधता रहेका पाइदैन। क्षेत्रफलको आधारमा वडा नं. ७ यस गाउँपालिकाको सबै भन्दा ठुलो वडा हो जसको कुल क्षत्रफल ११.८७ वर्ग रहेको छ भने १६.६९ प्रतिशत भुभाग ओगट्छ त्यसै गरी दोस्रोमा वडा नं. ९ रहेको छ जसले १०.३३ प्रतिशत भुभाग ओगट्छ। त्यसै गरी वडा नं. ८ सानो क्षेत्रफल भएको वडा हो जसले २.०६ वर्ग कि.मी. अर्थात् २.९० प्रतिशत भुभाग ओगट्छ। यस गाउँपालिकाको क्षेत्रफलमा जसरी विविधता छैन त्यसै गरी जनघनत्वमा पनि विविधता भएको पाइन्न, तर क्षेत्रफलको आधारमा ठुला वडाहरुमा भने जन घनत्व निकै कम रहेको छ। तल दिएको तालिकामा सबै वार्ड हरुको बिस्तृत जानकारी दिईएको छ।

तालिका नं. ३ गाउँपालिकाको वडा अनुसार क्षेत्रफल

वडा नं.	क्षेत्रफल (व.किमी)	वडाले ओगटेको भुभाग प्रतिशत
१	७.१५	१०.०५
२	८.०६	११.३४
३	८.१६	११.४८
४	८.१६	११.४७
५	८.३१	११.६९
६	७.०२	९.८७
७	११.८७	१६.६९
८	२.०६	२.९०
९	१०.३३	१४.५२
	७१.१२	१००.००

२.५ भौगोलिक स्वरुप र हावापानी

कुल क्षेत्रफल ७१.१२ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल रहेको यस प्रतापपुर गाउँपालिका विश्व मानचित्रमा अक्षांश उत्तर ८३° २५' १२" देखि ८३° ३७' ३" उत्तर सम्म र देशान्तर २८° २२' ३०" पूर्व देखि २८° ४१' ५२" . पूर्व सम्म फैलिएको छ ।

प्रतापपुर गााउँपालिकाको विगत एक वर्षको तापमान इतिहाँस हेर्दा यहाँको अधिकतम तापक्रम जुन र मे महिनामा ३८ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्छ भने हिउँदको डिसेम्बर महिनामा न्यूनतम ५ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्न जान्छ । मौसम सम्बन्धी विश्वव्यापी तापमान रेकर्ड गर्ने प्रसिद्ध वेभसाइट world weather online.com / pratappur आधार मानी राखेको रेकर्ड अनुसार विगत २०१८ मे देखि २०१९ मे सम्म बाह्र महिनाको अधिकतम र न्युनतम तापमान विवरण ग्राफमा देखाइएको छ ।

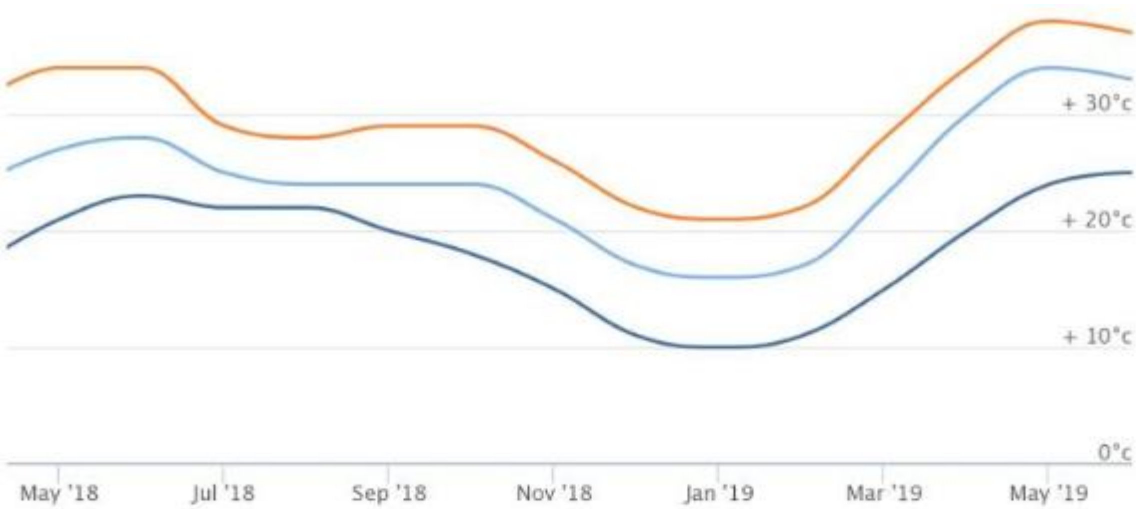

चित्र नं. ४ गाउँपालिकाका| वार्षिक तापमान

— Max Temp (°c) — Min Temp (°c) — Avg Temp (°c)

यस गाउँपालिकाको उत्तरमा परासी जिल्लाका बर्दघाट नगरपालिकामा पर्दछ भने दक्षिणमा भारत देश रहेको छ त्यसै गरी पुर्वमा सुस्ता गाउँपालिका र पश्चिममा सरवल गाउँपालिका पर्दछ । यस गाउँपालिकाको समुद्री सतह देखी सबै भन्दा कम उचाईको भुभाग ७५ मि. वडा नं. ६ मा पर्दछ भने सबै भन्दा अग्लो स्थान वडा नं.१ मा १२६ मिटर उचाईमा पर्दछ ।

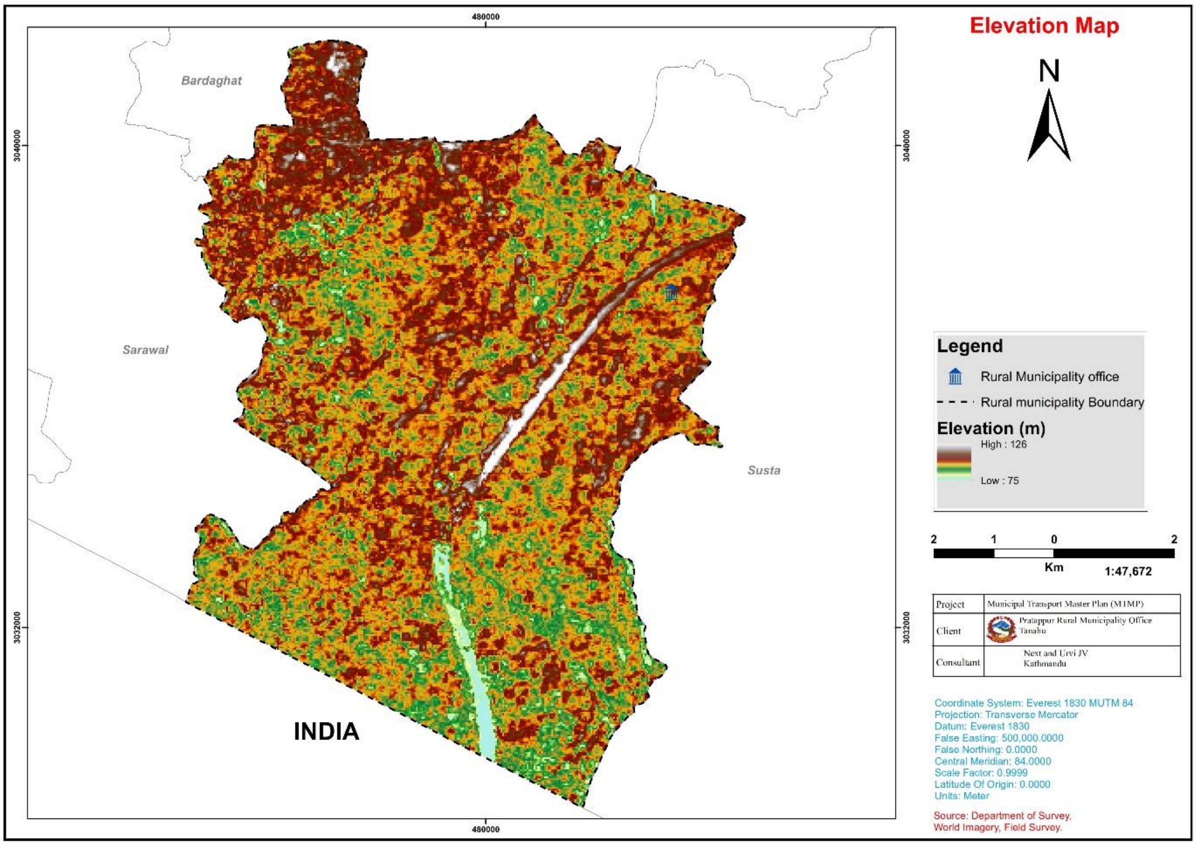

चित्र नं. ५ नक्सामा गाउँपालिकाको समुन्द्रि उचाई देखाइएको

खण्ड ३ : प्रतापपुर गाउँपालिकाको जनसांख्यिक विवरण

३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था

तालिका नं. ४ गाउँपालिकाको जनसांख्यिक अवस्था

विवरण	गणना वर्ष	
	२०६८	२०७६
जनसंख्या	४५२४१	४६६७०
परिवार संख्या	७३८६	८९४४
जनघनत्व	६३६.१	६५६.२०
औषत वृद्धिदर प्रतिशत		०.३९४
परिवारको औषत आकार	६.१२	५.१२
महिला पुरुष अनुपात (प्रति १०० जना महिलामा पुरुषको संख्या)	१०१.४८	१०८.९७

श्रोत : श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.२ पारिवारिक तथा जनसंख्या विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र घरधुरी सर्वेक्षण २०७६अनुसार यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरुमा रहेका पुरुष तथा महिला र दुवै गरि जम्मा जनसंख्याको विवरण दिएको छ। यसका साथै २०६८ को राष्ट्रिय जनगणना र घरधुरी सर्वेक्षण २०७६ को राष्ट्रिय जनगणना अनुसारको जनघनत्वलाई पनि देखाइएको छ । जनसंख्याको आवधिक तुलना सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ५ जनसंख्याको आवधिक तुलना सम्बन्धी विवरण

वडा नं	रा. ज. २०६८				रा. ज. २०७६			
	जम्मा	पुरुष	महिला	जनघनत्व	जम्मा	पुरुष	महिला	जनघनत्व
१	३,७४१	१,७६८	१,९७३	५२३.५	४,१३७	२,१६३	१,९७४	५७८.९
२	४,८५२	२,३६७	२,४८५	६०१.७	५,७५१	२,९२७	२,८२४	७१३.२
३	५,१२४	२,५४६	२,५७८	६२७.६	५,७६१	३,००३	२,७५८	७०५.६
४	४,८१३	२,५००	२,३१३	५९०	४,३१७	२,३८८	१,९२८	५२९.२
५	६,००४	३,०७७	२,९२७	७२२.४	४,९४४	२,५४०	२,४०४	५९४.८
६	४,६२५	२,३७८	२,२४७	६५८.९	५,५९७	२,८६६	२,७३१	७९७.३

७	५,४७३	२,७९६	२,६७७	४६१.१	५,४७७	२,८८८	२,५८९	४६१.५
८	४,८१४	२,४५२	२,३६२	२३३७	५,३३७	२,७६१	२,५७६	२५९१
९	५,७९५	२,९०३	२,८९२	५६१	५,३४९	२,८०१	२,५४८	५१७.८
१७९८४	४५,२४१	२२,७८७	२२,४५४	६३६.१	४६,६७०	२४,३३७	२२,३३२	६५६.२

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

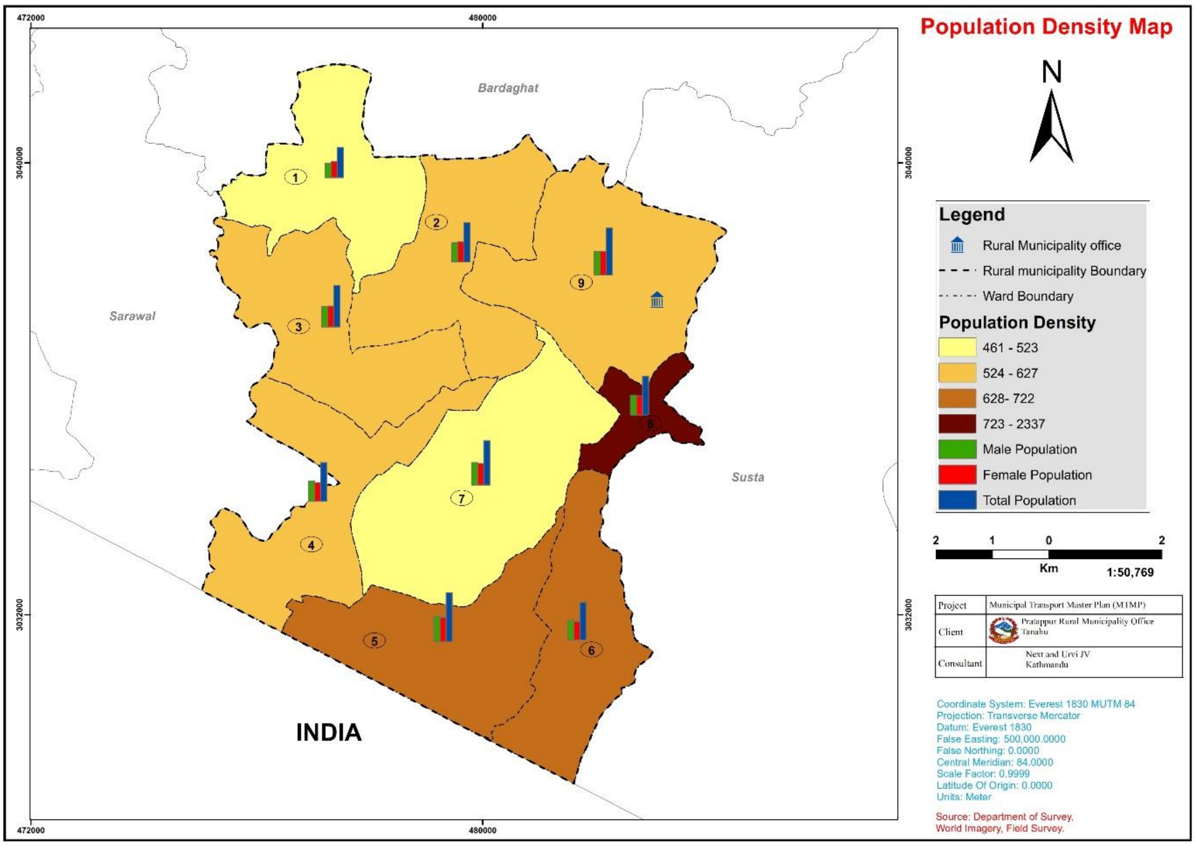

चित्र नं. ६ नक्सामा गाउँपालिकाको जनघनत्व देखाइएको

३.३ प्रतापपुर गाउँपालिकाको वडा अनुसार घरपरिपरिवार संख्या र जनघनत्व

तालिका नं. ६ गाउँपालिकाको वडा अनुसार घरपरिवार संख्या र क्षेत्रफल

वडा नं	क्षेत्रफल	रा. ज. २०६८		रा. ज. २०७६	
	व.कि.मी	घरपरिवार	औ.घ.प.संख्या	घरपरिवार	औ.घ.प.संख्या
१	७.१४६	६७४	५.५५०	७६४	५.४१५
२	८.०६४	८६७	५.५९६	१,१४१	५.०४०

३	८.१६५	८६०	५.९५८	१,०५६	५.४५५
४	८.१५८	७४६	६.४५२	९२९	४.६४७
५	८.३१२	९०६	६.६२७	७८७	६.२८२
६	७.०२०	७११	६.५०५	१,२८१	४.३६९
७	११.८६८	८२७	६.६१८	१,०३७	५.२८२
८	२.०६०	८०९	५.९५१	९९६	५.३५८
९	१०.३२९	९८६	५.८७७	९५३	५.४४७
जम्मा	७१.१२१	७,३८६	६.१२५	८,९४४	५.२१८

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

प्रतापपुर गाउँपालिकामा राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा ७,३८६ घरधुरी थिए भने र २०७६ मा घरधुरी सख्या बढेर ८,९४४ पुगेको छ । दश बर्षको अन्तरमा १५५८ घरधुरी बढेको देखिन्छ ।

३.४ उमेर तथा लिंगका आधारमा जनसंख्याको विवरण

प्रतापपुर गाउँपालिकाको घरधुरी सर्वेक्षण २०७६ अनुसारको जनसंख्यालाई उमेरका आधारमा चार बर्षको अन्तरमा महिला, पुरुष र जम्मा गरी देहायको तालिकामा देखाईएकोछ ।

तालिका नं. ७ लिंगका आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
महिला	१९७४	२८२४	२७५८	१९२८	२४०४	२७३१	२५८९	२५७६	२५४८	**२२३३२**
पुरुस	२१६३	२९२७	३००३	२३८९	२५४०	२८६६	२८८७	२७६१	२८०१	**२४३३७**
समलिंगी	०	०	०	०	०	०	१	०	०	**१**
जम्मा	**४१३७**	**५७५१**	**५७६१**	**४३१७**	**४९४४**	**५५९७**	**५४७७**	**५३३७**	**५३४९**	४६६७०

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. ८ उमेर अनुसार जनसंख्याको विवरण

उमेर समूह	**वडा**								
	१	२	३	४	५	६	७	८	९
०-१०	६९९	७१८	१०२२	७५२	१०७७	१६००	१०५१	११७२	१०१२
११-१५	२७१	६१८	५९८	४२३	५४६	३९८	५९३	५८९	४९४
१६-१९	२९५	५३७	५३५	४४८	४५५	३६८	५२६	४९६	४४१
२०-२४	४८६	६३५	७०१	४१७	४७२	७५०	४९४	४७०	४६८
२५-२९	४८९	५६१	५०४	३६५	४२३	६४७	४४६	४०६	५२६

३०–३४	४१०	५०८	४०५	४१५	३६२	५५०	४१२	३६१	३८९
३५–३९	३०९	३९८	४७७	३५३	४१५	२६४	४७८	४३२	४९७
४०–४४	२१४	४१०	३५०	२५९	२६८	२३०	३६४	२९५	३२३
४५–४९	२१७	३६१	२५४	१७५	२२३	१८३	२४२	२३१	३०७
५०–५४	१८५	२४८	२२०	१४१	२३४	८०	१५८	१८५	२२४
५४–६०	२२२	२८०	२४१	१७४	१००	१२७	२४५	१८५	२०९
६०+	३४०	४७७	४५४	३९५	३६९	४००	४६८	५१५	४५९
जम्मा	**४१३७**	**५७५१**	**५७६१**	**४३१७**	**४९४४**	**५५९७**	**५४७७**	**५३३७**	**५३४९**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.५ आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्याको विवरण

यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्यालाई आर्थिक रूपले सक्रिय र निष्क्रिय गरि विश्लेषण गर्दा कुल ६२.४८ प्रतिशत (१५ देखि ५९ वर्ष) जनसंख्या आर्थिक रुपले सक्रिय देखिन्छ जस्मा जुन विवरणलाई निम्न अनुसारका तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ९ आर्थिक रुपले सक्रिय जनसंख्याको विवरण

उमेर समुह	जम्मा	प्रतिशत
० देखि १४	१३६३३	२९.२१
१५ देखि ५९	२९१६०	६२.४८
६० भन्दा माथि	३८७७	८.३१
जम्मा	४६६७०	

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.६ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

तालिका नं. १० मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा	भोजपुरी	मगर	नेपाली	ठकुरी	थारु	अन्य
१	९९२	२०	६३०	०	२४९५	
२	३६८६	०	४५७	७	१३४५	२५६
३	५५७३	०	५	०	०	१८३
४	४३१७	०	०	०	०	०
५	४९३३	०	०	०	११	०
६	५५९७	०	०	०	०	०
७	५४६१	०	०	०	०	१६
८	५३१८	०	१९	०	०	०
९	३३१८	०	२९०	०	१७३८	३
जम्मा	**३९१९५**	**२०**	**१४०१**	**७**	**५५८९**	**४५८**

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.७ धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण

प्रतापपुर गाउँपालिकामा बस्ने बासिन्दाहरुले मुख्य रुपमा हिन्दु धर्म अंगालेको पाइन्छ । त्यस्तै केही समुदायले परम्परागत रुपमै इस्लाम धर्म मान्दै आएका छन् । समग्र नेपालमा जस्तै यस गाउपालिकामा पनि पछिल्लो समय क्रिस्चियन धर्म विस्तार हुदै गएको पाइन्छ केही वडाहरुमा केही वर्षयता चर्चहरुको स्थापना भएकोले यस कुरालाई पुष्टी गर्दछ । यहा घरधुरी सर्वेक्षणको आधारमा वडाहरुमा घरधुरी अनुसारको धर्म मान्ने सँख्या तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ११ धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण

धर्म	वडा									जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
बौद्ध	२	०	०	०	०	०	०	०	०	२
हिन्दु	४१२३	४९१६	५४८९	३७०२	४०९६	५३२६	५३६८	५१२७	५२६६	४३४१३
क्रिश्चियन	६	२१	२६	०	०	३५	५५	६९	०	२१२
इस्लाम	६	७९१	२४६	६१०	८४८	२३६	५४	१४१	८३	३०१५
अन्य	०	२३	०	५	०	०	०	०	०	२८

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.८ अपांगताको आधारमा जनसंख्या

तालिका नं. १२ अपांगताको आधारमा जनसंख्या

आपंगता	वडा								
	१	२	३	४	५	६	७	८	९
Class A	५	२	२	१	८	१	३	४	१
Class B	६	२	६	०	३	१	४	२	०
Class C	०	१	०	०	०	०	१	०	०
Class D	०	२	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा जम्मा	११	७	८	१	११	२	८	६	१

श्रोतः घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.९ छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

तालिका नं. १३ छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

छानाको प्रकारको	वडा								
	१	२	३	४	५	६	७	८	९
जस्तापाता	१७४	१०७	३८३	१०२	२८३	८१५	३१९	५४०	१७२
ढलान	३९६	५०८	४२८	३५३	७१	२९२	४०९	२३६	४४४
माटो	१३३	३४	१५७	१०६	०	४६	२१४	९२	३१५
ढुङ्गा	३५	१८८	६	६२	२०५	०	०	१०	१३
काठ	१७	२६२	१२	७५	१	२०	०	५८	६
खर / पराल	७	४२	६५	२३१	२२६	१०२	७६	५८	३

अन्य	२				१	६	१९		
जम्मा	**७६४**	**११४१**	**१०५१**	**९२९**	**७८७**	**१२८१**	**१०३७**	**९९४**	**९५३**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.१० जग्गाको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको वसोवासको अवस्था

तालिका नं. १४ जग्गाको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको वसोवासको अवस्था

भू स्वामित्व	वडा								
	१	२	**३**	४	**५**	६	**७**	८	**९**
आफ्नो	११	९७	४८	१९९	७२	३९४	२७	२७७	२८६
नभयको	६०	१५७	९	४	८५	११२	६१	२२०	५८
अरुको	६७	२१६	१८	२१	२४	४६	१५	०	४८
दुवै	६२६	६७१	९८१	७०५	६०६	७२९	९३४	४९९	५६१
जम्मा	**७६४**	**११४१**	**१०५६**	**९२९**	**७८७**	**१२८१**	**१०३७**	**९९६**	**९५३**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.११. खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार सम्वन्धि विवरण

तालिका नं. १५ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार सम्वन्धि विवरण

खानेपानीको श्रोतका	वडा								
	१	२	३	४	५	६	७	८	९
ढाकिएको इनार/ कुवा	१	२	०	२	२	१	१	२	२
मुलधारा	३	१८२	४७०	९१२	०	०	०	०	०
खाने पानि ओभर हेड ट्यांकी	१	२	०	१	१	१	१	०	१
खुला इनार/ कुवा	२	१	१	१	२	१	२	१	२
धारा/ पाईप	३९२	९५१	४७६	११	७७७	२७	१०३१	४६०	६९
पम्प	३५३	१	११०	२	२	१२३७	०	४७६	८७५
अन्य	१२	२	०	०	३	१५	२	६०	६
जम्मा	७६४	११४१	१०५६	९२९	७८७	१२८१	१०३७	९९६	९५३

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.१२. बत्तीको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

तालिका नं. १६ बत्तीको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

बत्तीको प्रयोग	वडा									**जम्मा**
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
बिजुली	७३७	११२९	१०५५	९१८	७१४	१२४९	१०३६	९२४	९५१	८७१३
मट्टीतेल	२३	५	१	११	६९	३२		६३	१	२०५
सोलार	२	५					१	१	१	१०
अन्य	२	२			४			८		१६

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.१३ खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धनहरुको आधारमा घरपरिवार विवरण

तालिका नं. १७ खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धनहरुको आधारमा घरपरिवार विवरण

खाना पकाउने इन्धन	वडा								
	१	२	३	४	५	६	७	८	९
ग्याँस	५३९	४०३	४४३	७८	९१	५३४	११०	९२	१७१
काठ / दाउरा	२०६	७३८	६०८	३६२	६९६	७३५	९२७	९०३	७८१
बायो ग्याँस	७	११		४७		१२		१	१
गोवर	३	५५		४४१					
अन्य	६	२							
मट्टितेल	३	३		१					
अन्य	६	२							
जम्मा	**७६४**	**१२१२**	**१०५१**	**९२९**	**७८७**	**१२८१**	**१०३७**	**९९६**	**९५३**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.१४ संचारको उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घरपरिवार विवरण

तालिका नं. १८ संचारको उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घरपरिवार विवरण

उपलब्ध संचारको सेवा	वडा									जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
ईन्टरनेट	५६	१०७	१९३	५४	१२	२५०	१४३	३	७	८२५
नभयको	१८		२		१	६०	१	१४	३५	१३१
मोबाईल	२६०	१०२०	८५०	८७५	७७३	८३६	८९२	७५४		६२६०
रेडियो	४		२			४६	१	२२		७५
अन्य	४२६	१४	९		१	८९		२०३	९११	१६५३
जम्मा	७६४	११४१	१०५६	९२९	७८७	१२८१	१०३७	९९६	९५३	

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.१५ शौचालय प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

प्रतापपुर गाउँपालिका खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा भै सकेको छ। यसर्थ यस गाउँपालिकामा सम्पूर्ण वडाहरुमा चर्पी बनेको र प्रयोग भैरहेको सरकारी तथ्याङ्कले देखाउँदछ। यधपी अझै पनि केही वडाको घरहरुमा शौचालय नभएको तथ्यांकले जनाउँदछ साथै खुल्ला लि.दसा मुक्त क्षेत्र हुनका लागि प्रत्यक टोल टोलमा सार्वजनिक शौचालयको अनिवार्य आवश्यकता रहन्छ।

तालिका नं. १९ शौचालय प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

चर्पी प्रयोग	वडा									जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
फ्लुश	२									२

नभयको	४४	९	५	१४	१०२	८९	४	१९१	६	**४६४**
पान	१६	६०७	२	१२७	८२			५२	७	**८९३**
साधारण	६९९	५१७	१०४९	७८६	६०३	११८०	१०३३	७५०	९४०	**७५५७**
अन्य	३	८		२		१२		३		**२८**

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.१६ बैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा निकै पहिला देखि नै बैदेशिक रोजगारमा जाने चलन रहि आएको छ। परम्परागत रुपमा भारत जाने चलन अझै रहे पनि हाल यस ठाउँमा खाडी, मलेसिया, जापान लगाएतका पश्चिम एशिया, युरोप, अमेरिका लगाएतका ठाउँमा रोजगारीको लागि जाने चलन ब्यापक छ। समग्र नेपालमा जस्तै विदेशबाट भित्रिएको विप्रेषण यस ठाउँको अर्थतन्त्रको एक प्रमुख आधार हो । परदेशिएका नेपालीहरुले यस ठाउँमा आफ्नो घर परिवारलाई मात्र नभएर आफ्नो गाउँ ठाउँको सामाजिक विकासमा समेत सहयोग गर्ने गरेका छन् ।

बैदेशिक रोजगारमा कति नेपाली गएका छन् भन्ने राष्ट्रिय स्तरमा तथ्यंक भए पनि हाल सम्ब बैदेशिक रोजगार सम्बन्धी श्रम स्वीकृती लागाएतका अन्य गर्ने काम बैदेशिक रोजगार विभागले काठमाडौँमा मात्रै गर्ने भएकोले जिल्ला र स्थानिय स्तरमा यसको आधिकारीक तथ्यांक छैन । घरधुरी सर्वेक्षणको तथ्यांकले घरमा अनुपस्थित जनसँख्याको विवरण तालिकामा देखाइएको छ । जस अनुसार यस गाउँपालिकाबाट रोजगारीको लागि खाडी देशका अन्य ठाउँमा जानेको बाहुल्यता रहेको देखिन्छ त्यसै गरै भारत,खाडी तथा अरु मुलुक समेत जाने संख्या पनि उतिकै ठुलो रहेको देखिन्छ । त्यसै गरी पुरुषको तुलनामा महिला कमै मात्रामा विदेशिएको तथ्य समेत यस तथ्यांकले देखाउँदछ ।

तालिका नं. २० वर्तमान बसाई अवस्था

बसाईको अवस्था	वडा									जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
बिदेशमा	५२	१५२	७३	३८	२०	१७०	१४	४७	१५२	६८०
घर बाहिर	३०९	४४	२९५	१६३	१३६	२५०	१४९	१६१	२३३	१७४०
घरमा	३७७६	५५५५	५३९३	४१५४	४७८८	५१७७	५३१४	५१२९	४९६४	४४२५०

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

७.१७ मुख्य पेशा सम्वन्धि विवरण

तालिका नं. २१ मुख्य पेशा सम्वन्धि विवरण

पेसा	वडा									जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
कृषि	१९९८	२५३८	२३०३	२५११	१२१७	३५४७	२६८४	२३३५	२७४२	२१८७५
व्यापार/ उद्योग	१४९	२३४	११९	१३	६६	९९	६७	५८	२७०	१०७५
बैदेशिक रोजगार	२३३	१९७	३३३	३२	१४१	१५५	१६१	१७७	२२४	१६५३
नोकरी	२३४	१७६	८४	२८	४०	१९४	१०५	८९	२२२	११७२
बेरोजगार	१८८	५९५	९७	१८७	१५२८	५५	३५५	१०४	५	३११४
अन्य	१५१	३५७	९४३	२९	४	१९२	११३	५४९	१२	२३५०

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

खण्ड ४: प्रतापपुर गाउँपालिकाका धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय सम्पदाहरुको विवरण

अनुपम प्राकृतिक सौन्दर्य, प्रचुर जैविक विविधता, बहुजातीय, बहुभाषीय बहुधर्म र सामाजिक विविधता एवं ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण नेपाल विश्व पर्यटन मानचित्रमा प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्यस्थलको रुपमा सुपरिचित छ। विज्ञान, प्रविधि र सञ्चार प्रणालीमा भएको अभूतपूर्व विकासले सम्पूर्ण विश्व नै एउटा गाउँको रुपमा परिणत हुँदै गइरहेको अवस्थामा नेपालले यस्ता राष्ट्रिय सम्पदालाई विश्व सामु प्रस्तुत गर्दै विश्व पर्यटन बजारलाई आकर्षित गरी अत्यधिक लाभ लिन सक्ने क्षमता अभिवृद्धि गर्नु आवश्यक छ। पर्यटन व्यवसाय आफैंमा राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकासको प्रमुख आधार भएकोले यस व्यवसायको विविधीकरण र विस्तारद्वारा आम नागरिकको जीविकोपार्जन र रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गरी जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्नु अपरिहार्य भएको छ। यस प्रयोजनार्थ एकातर्फ नेपालका यी विविध सम्पदाको समुचित संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्नु अत्यावश्यक भएको छ भने अर्कोतर्फ अन्तर्राष्ट्रिय हवाई यातायात सेवा लगायत पर्यटन सेवासँग सम्बद्ध सबै प्रकारका पूर्वाधार विकास गर्दै पर्यटन सेवा उद्योगको संख्यात्मक एवं गुणात्मक वृद्धि गर्नु आवश्यक छ। नेपालको पर्यटनमा ५ नं. प्रदेशको आफ्नै पहिचान छ । नेपालकै चर्चित पर्यटकिय गन्तव्य लुम्बिनी र सास्वत धामबाट नजिकै रहेको यस गाउँपालिकाका केही भाग आफैँमा पर्यटकिय गन्तव्यको रुपमा परिचित छ। यस गाउँपालिकाका प्रत्येक वडामा पर्यटकिय सम्भावना भएकोले ती सम्भावनालाई पर्यटकिय गन्तव्यकै रुपमा स्थापित गर्नु यस गाउँपालिका सँग चुनौती रहेको छ। यस अंशमा यस गाउँपालिकामा प्रचलित तथा सम्भावित धार्मिक, संस्कृतिक, ऐतिहिसिक तथा पर्यटकिय सम्पदाको बारेमा संक्षिप्त परिचय दिइएको छ।

पर्यटन यात्रासँग सम्बन्धित विषय हो। अघि मानिसहरू व्यापार र तीर्थ यात्राका क्रममा एक ठाउँबाट अर्को ठाउँको यात्रा गर्ने गर्दथे। पछि यात्रालाई पनि व्यावसायीकरण गरियो र यसैलाई पर्यटनका रूपमा लिन लागियो। यसलाई एक महत्वपूर्ण आर्थिक गतिविधिको माध्यम पनि मान्न लागिएको पाइन्छ। यसले गर्दा पर्यटन शब्दको अर्थ पनि बृहत्तर हुँदै गयो। पर्यटनलाई महत्वपूर्ण आर्थिक गतिविधिको माध्यम तथा व्यवसायका रूपमा लिन लागेपछि यसलाई मनोरञ्जनका लागि र धर्म गर्न घुम्ने अर्थमा लिन लागियो। यात्रालाई व्यवसायीकरण गरिएपछि यसले उद्योगको रूप लिने लागेको हो। तसर्थ हाल आएर पर्यटनलाई एक प्रकारको उद्योग मानिन्छ। पर्यटन के हो भन्ने सबालमा कुनै विदेशीका कृयाकलाप, जुन कुनै निश्चित देश, क्षेत्र र शहरभित्र पस्ने, रहने र हिंडडुल गर्ने कार्यका

साथै आर्थिक गतिविधिसँग सम्वन्धित विषयवस्तुलाई पर्यटन भन्ने गरिएको छ । यहाँ यात्रा गर्ने व्यक्तिलाई विदेशी भनिएको छ, तर कुनै व्यक्ति आफ्नै देशभित्र यात्रा गर्दछ भने ऊ पनि पर्यटक मानिन्छ । यसको मतलव कुनै पनि यात्रीको अर्को देशको यात्रामात्र पर्यटन हो भन्ने मान्यता रहँदैन । आफ्नै देशभित्रका विभिन्न स्थानहरूको यात्रा गर्ने व्यक्ति पनि पर्यटक मानिन्छ । तर उसबाट आर्थिक गतिविधि भएको या यात्राका शिलशिलामा केही रकम खर्च गरेको हुनुपर्दछ । यता पर्यटन आर्थिक पक्षसँग गाँसिएको विषयवस्तु रहेकाले यात्रा गर्ने व्यक्तिले यात्राका कममा पैसा खर्च गरेन भने त्यसलाई पर्यटक मान्न सकिंदैन । यसरी पर्यटन र पर्यटक आन्तरिक र वाह्य दुवै प्रकारका हुन्छन् । आफ्नै देसमा घुमफिर गर्ने पर्यटक आन्तरिक र अर्को देसको भ्रमण गर्ने भने बाह्य पर्यटक हुने गर्दछन् । पर्यटनको कार्य देसभित्र विदेशी मुद्रा भित्र्याउनु पनि हो । यसबाट ज्यादा फाइदा होटल व्यवसायीलाई हुन्छ भने यसले देसको अर्थव्यवस्थाका विविध पक्षमा प्रभाव पारिरहेको हुन्छ । यसरी पर्यटन विशुद्ध रूपमा आर्थिक गतिविधिसँग जोडिएको हुन्छ । पर्यटनलाई आर्थिक गतिविधि र कुनै पनि मुलुकको आर्थिक उन्नयनको माध्यमा मानिएको छ । यसबाट आन्तरिक रूपमा आर्थिक गतिविधि तिब्र हुन्छ भने बाह्य पर्यटकबाट विदेशी मुद्रसमेत प्राप्त गर्न सकिन्छ । तर पनि यहाँ विदेशी पर्यटकलाई मात्र महत्व दिन भने सकिंदैन । आन्तरिक र बाह्य पर्यटक दुवैको पर्यटनमा समान महत्व रहने गर्दछ । समय विताउन र व्यापार व्यवसायका लागि कम्तिमा २४ घन्टाका लागि अर्को मुलुकको भ्रमणमा जाने पर्यटकलाई भने अन्तरीाष्ट्रय पर्यटक भन्ने गरिन्छ । वास्तवमा कुनै पनि व्यक्ति पर्यटक हुनका लागि कम्तिमा पनि २४ घन्टा या एक रात अर्को स्थानमा बसेकै हुन आवश्यक छ । यस अर्थमा विहान कुनै ठाउँमा गएर बेलुका आफ्नै घरमा फिर्नुलाई पर्यटन मान्न सकिंदैन । तसर्थ पर्यटन फुर्सदको घुमाई (leasure travel) सँग सम्बन्धित छ, जुन मनोरञ्जन, भेटघाट, तीर्थयात्रा, भेला, मिटिङ्ग तथा सभासम्मेलनमा भाग लिने जुनसुकै प्रयोजनसँग पनि सम्वन्धित रहन सक्तछ । घुम्ने (tourist) र स्वागतकर्ता (host) दुवै पक्षको आवश्यकता पर्यटनका लागि पर्दछ । यस सन्दर्भमा यात्रिलाई पाहुना (guest) र स्थानीयलाई स्वागतकर्ता (host) भनिन्छ । पाहुनाले आफू नयाँ ठाउँमा गएर स्थानीयबाट सेवा लिन्छ र स्वागतकर्ताले सेवा वापत यात्रिसँग मूल्य लिने गर्दछ । यसबाट आर्थिक गतिविधि समेत हुने भएकाले पर्यटनलाई उद्योगका रूपमा लिने गरिएको हो । यसैगरी आफूलाई चाहिने सवै सामाग्रीहरू जस्तो खाने, सुत्ने र अन्य आवश्यक वस्तु आफैं बोकेर हिंड्नु पर्छ ।

पर्यटन नभएर यात्रामात्र हो । तसर्थ आरामले छुट्टि बिताउन, मनोरञ्जन गर्न, उपचार गर्न, तीर्थयात्रा गर्न, व्यापारव्यवसाय गर्न र आफन्तसँग भेटघाट गर्न गरिने यात्रा पर्यटन हो र त्यसरी घुम्ने व्यक्तिलाई पर्यटक भनिन्छ । मानिसहरूको अस्थायी यात्राबाट पर्यटनको प्रादुर्भाव हुने गर्दछ । तसर्थ बसाई सर्नु,

नोकरी र अध्ययन गर्न घरबाहिर बस्नु र धर्मशाला या आफन्तको घरमा निशुल्क खानपिन गरी बस्नुजस्ता कार्यलाई पर्यटन मान्न सकिंदैन । यसका लागि स्वागतकर्ता र पाहुना दुवैको अस्तित्व आवश्यक छ र स्वागतकर्ताले सेवा दिएवापत सेवाशुल्क पाउने अवस्थामा सिर्जना हुन आवश्यक हुने गर्दछ । कुनै पनि स्थानको पर्यटन विकासका लागि त्यस स्थानमा पर्यटकहरूले घुमफिर गर्ने गर्नु पर्दछ । पर्यटक उनीहरूका चासोका विषयवस्तु हेर्न तथा तिनीहरूका बारेमा जानकारी लिनका लागि कुनै पनि स्थानको भ्रमण गर्ने गर्दछन् । तसर्थ पर्यटनका लागि त्यस्ता स्थानका तान्ने तत्व (pull factor) ले प्रभाव पारेको हुन्छ । पर्यटकहरूले टेलिभिजन, रेडियो, अन्य माध्यमका विज्ञापन, ट्राभल एजेन्सीहरू, होटल, गाइडबुक, लेखरचना, क्लब, आफन्त, साथिभाई र यातायात कम्पनिका माध्यमबाट त्यस्ता ठाउँका बारेमा जानकारी पाउने र तिनीहरूको भ्रमणका गर्ने गर्दछन् । विशेषगरी जङ्गलसम्बन्धी, जमिनको सतहमा पाइने र मानव सभ्यतासँग सम्बन्धित श्रोतहरू पर्यटकका लागि तान्ने तत्व (pull factors) हुने गर्दछन् । ताल, नदी, हिउँ, गल्छी, पहाड, उपत्यका, बेंसी, फाँट, मानवका स्थानीय चाडपर्व, उत्सव, लोकगीत, हस्तकला, शीप, परम्परा, भेषभूषा, म्यूजियम, स्मारक, धार्मिक स्थल, युद्ध र खेल उत्सव, सिनेमा, बार र रेस्टुरेन्टजस्ता जुनसुकै तत्वहरू पनि पर्यटकका तान्ने तत्व हुन सक्तछन् । यसका साथै मेला, प्रदर्शनि, सम्मेलन र किनमेल गर्ने स्थानहरू समेत पर्यटकलाई तान्ने तत्व हुने देखिन्छन् । कुनै पनि स्थानका मानिसहरूको अतिथि सत्कार परम्परा, शान्ति सुरक्षाको अवस्था र अन्य परिस्थितिले समेत पर्यटकहरूलाई तान्ने गर्दछ । मुख्य रूपमा पर्यटन आन्तरिक र बाहिरी गरी जम्मा २ प्रकारको हुन्छ । एउटै देसभित्र एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा जाने या यात्रा गर्ने कार्य आन्तरिक पर्यटन हो भने एक देसबाट अर्को देसमा आउने तथा जाने कार्य बाहिरी अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटन हो । वर्तमान सयमा पर्यटनको क्षेत्र अति व्यापक छ । जुनसुकै कृयाकलापका लागि जस्तोसुकै स्थानमा पनि पर्यटकहरू पुग्दछन् । पर्यटनका लागि कुनै भौगोलिक सिमा हुँदैन । ध्रुबिय क्षेत्र, मानवको बसोबास भएको क्षेत्र, मानवरहित मरूभूमि र जङ्गल जहाँसुकै पनि पर्यटन हुन सक्तछ । पर्यटकहरू हिमाल, पहाड, तराई र उपत्यकाका बीचमा पनि विभेद गर्दैनन् । यसैगरी तालतलैया, नदी, पोखरी, झरना, चट्टान, वनस्पति, जिवजन्तु र चराचुरूङ्गि पनि पर्यटकलाई आकर्शण गर्ने विषयवस्तु मानिन्छन् । पर्यटकको चाहना र उसको घुमफिर गर्ने उद्देश्यअनुसार पर्यटन विभिन्न प्रकारका हुन्छन् । पर्यटकहरू विविध गतिविधिहरू जस्तो मनोरञ्जन गर्न, आराम गर्न, खेलकुद गर्न तथा औषधोपचार गर्न एक ठाउँबाट अर्को ठाउँको भ्रमणमा निस्कन सक्तछन् । यसै गरी नातेदार, आफन्त, साथीभाई र कामको सिलशिलाका अन्य व्यक्तिहरूसँग भेटघाट गर्ने मनसायबाट पनि मानिसहरू घर छाडेर यात्रा गर्ने गर्दछन् । यस्तो यात्रा उत्प्रेरणालाई अन्तरव्यक्ति उत्प्रेरक समूहमा

राख्न सकिन्छ । यता इज्जत र प्रतिष्ठाका लागि, व्यापार गर्न, ज्ञान हाशिल गर्न र सभा सम्मेलनमा भाग लिनका लागिसमेत मानिसले विभिन्न स्थलहरूको भ्रमण गर्दछ । तसर्थ पर्यटन पनि विभिन्न प्रकारको हुने गर्दछ । पर्यटन र पर्यटकलाई नयाँ ठाउँको खोजी गर्ने (explorer), स्थानीय मानिसको घरमा गएर बस्ने (elite), छुट्टिको समयमा कतै अलग्गै स्थानमा गएर बस्ने (off beat), अनौठा उद्देश्य लिएर भ्रमणमा निस्किएका (unusual), समूहमा हिंड्न रूचाउने (incipient mass), प्याकेज टुरका रूपमा निस्कने (mass) र आराम र मनोरञ्जनका लागि सामुहिक यात्रा गर्ने (charter) गरी विभिन्न भागमा वर्गिकरण गर्न सकिन्छ । यहाँ वर्णित प्रकारका साथमा पर्यटक र पर्यटनलाई मुख्य रूपमा निम्नानुसारले वर्गिकरण गर्न सकिन्छ ।

सहासी कार्य गर्न हिंड्ने पर्यटकलाई सहासिक पर्यटक र त्यसबाट सृजना हुने पर्यटनलाई सहासिक पर्यटन भनिन्छ । हिमाल चढ्ने (पर्वतारोहण), चट्टानहरूमा चढ्ने (रक क्लाइम्बिङ्ग), अग्लो झोलुङ्गे पूलबाट फलान्ने (बङ्गिजम्पिङ्ग), बेगिलो पानीमा नाउः खियाउने (ऱ्याफ्टिङ्ग), बृलुनमा बसेर उड्ने (बेलुनिङ्ग) र अन्य प्रकारका त्यस्तै जोखिमी कार्य गर्न हिंड्ने कार्यहरू सहासिक पर्यटनसँग सम्बन्धित विषयवस्तु हुन् । नेपालका हिमाली र पहाडी प्रदेशमा यस्ता सहासिक कृयाकलाप गर्नका लागि सालिन्दा हजारौं पर्यटकहरू यस भेगको यात्राका लागि आउने गर्दछन् । युद्ध, ठूला दुर्घटना, प्राकृतिक प्रकोप जस्तो हुरी, सामुद्रिक आँधी, भूकम्प र बाढी पहिरो आदिले ठूलो धनजनको क्षति भएको स्थानमा भ्रमण गर्ने पर्यटक कालो पर्यटक हुन् भने त्यसबाट सिर्जना हुने पर्यटनलाई कालो पर्यटन भनिन्छ । यस्तो विषयवस्तु हेर्न रूचाउने पर्यटकहरू त्यस्तो स्थानका भ्रमणमा जान रूचाउँछन् । पर्यटक अ-आफ्नो चाखअनुसारका विषयवस्तुका बारेमा जानकारी पाउन हिंडडुल गर्ने भएकाले कालो पर्यटनमा पनि पर्यटकहरूको चासो रहेको हुने गर्दछ । जस्तो दक्षिण पूर्वी एसियामा आएको सुनामीका कारणले भएको धनजनको क्षति हेर्न र त्यसका बारेमा जानकारी लिनका लागि हजारौं पर्यटकहरू त्यस भेगको भ्रमणमा आएको उदाहरण पाउन सकिन्छ । मनोरञ्जन गर्न या आनन्दका लागि घुमफिर गर्ने पर्यटकलाई मनोरञ्जन पर्यटक भनिन्छ । यस्तो पर्यटनमा पर्यटकहरू नयाँनयाँ विषयवस्तु हेरेर रमाउने गर्दछन् । यस्तो प्रकारको पर्यटनमा पर्यटक आनन्दका लागि घर छाडेर अन्यत्र जाने तथा घुमफिर गर्ने गर्दछ । उसमा अरू उद्देश्यहरू भने गौण रहेका हुन्छन् । त्यसका बदलामा उसमा के मा आनन्द लिने भन्ने कुराचाहिं चाखको विषयवस्तु हुने गर्दछ । पुरानो सभ्यताका केन्द्रविन्दु हेरेर मनोरञ्जन गर्ने, जातिय सांस्कृतिक गतिविधि, अनौठा भौगोलिक र प्राकृतिक दृश्य, हिमाल, ताल, नदी, झरना, जिवजन्तु र प्राकृतिक वनस्पति लगायतका वस्तुहरू उसका मनोरञ्जन लिने माध्यम हुन सक्तछन् । काममा व्यस्त मानिसहरू केही समयका लागि आराम गर्न तथा आमोदप्रमोदका लागि कतै यात्रा गर्न हिंड्ने

गर्दछ भने त्यस्तो यात्रालाई आमोदप्रमोद या आराम पर्यटन भनिन्छ । सामान्यतया सालैभर काममा व्यस्त रहने मानिसहरू यस्तो प्रकारको यात्रामा हिंड्न रूचाउने गर्दछन् । यसबाट उनीहरूमा आनन्द र आमोदप्रमोदको अनुभूति हुने गर्दछ । विशेष गरी तीर्थयात्रा र सांस्कृतिक विषयवस्तुको अवलोकनमा यस्ता पर्यटकहरूको चासो रहेको हुन्छ । आमोदप्रमोद पर्यटकहरू साहसिक पर्यटनमा कम चासो राख्ने गर्दछन् । सांस्कृतिक पर्यटन विभिन्न सांस्कृतिक र ऐतिहासिक स्थलहरूको यात्रासँग सम्बन्धित छ । मानिसहरू विभिन्न समुदाय र धार्मिक सम्प्रदायका गतिविधि, चालचलन, भाषा, धर्म, रहनसहन र भेषभूषा, हेर्न, जान्न र बुझ्नका लागि विभिन्न समुदायका मानिसहरू बसोवास गरेका क्षेत्रहरूको यात्रामा निस्कने गर्दछन् । ऐतिहासिक र पुरातात्विक स्थलहरूको भ्रमण पनि यसैसँग सम्बन्धित छ । यस्तो यात्रा या पर्यटनमा मनोरञ्जनका साथसाथै अर्को संस्कृतिका बारेमा केही कुरा सिक्ने र बुझ्ने मनसाय राखिएको हुन्छ । व्यापार व्यवसायमा र उद्योगधन्धाका सिलसिलामा गरिने यात्रा व्यवसायिक पर्यटन हो । व्यवसायिक सभासम्मेलनमा भाग लिन तथा व्यवसाय नै सञ्चालन गर्न या व्यवसाय विस्तार गर्न पनि यात्रिहरू विभिन्न स्थानहरूको भ्रमणमा निस्कने गर्दछन् । तसर्थ यस्तो पर्यटन व्यापार व्यवसायको विस्तारसँग सम्बन्धित हुन्छ । यसरी व्यापार व्यवसाय सञ्चालन गर्ने शिलशिलामा पनि पर्यटनको प्रादुर्भाव हुने गर्दछ । धार्मिक उद्देश्यबाट तीर्थयात्रा गर्न गरिने यात्रा तीर्थयात्रा पर्यटन हो । सालिन्दा लाखौंको संख्यामा मानिसहरू तीर्थयात्रा पर्यटनमा निस्कने गर्दछन् । हिन्दूहरू विशेष गरी काशी, गया, हरिद्वार, प्रयाग, बराहक्षेत्र, मुक्तिक्षेत्र, गोसाईकुण्ड र कैलास लगायतका नेपाल र भारतका हिन्दू तीर्थहरूको भ्रमणमा निस्कने गर्दछन् भने मुश्लिमहरू मक्कामदिना, किश्चियनहरू जेरूसेलम र बुद्धिष्टहरू लुम्बिनी र कपिलवस्तुको तीर्थयात्रा गर्न जाने गर्दछन् । यी स्थानहरूमा गरिने पर्यटन विशुद्ध धार्मिक कृयाकलापसँग सम्बन्धित हुने हुनाले यस्तो पर्यटन तीर्थयात्रा पर्यटन हो । विश्वभरमा नै अन्य पर्यटनका तुलनामा तीर्थयात्रा गर्ने व्यक्तिहरूको संख्या ज्यादा हुने भएकाले तीर्थयात्रा पर्यटन ज्यादा फस्टाएको पाइन्छ । खेलकुद हेरेर रमाउने तथा खेलकुद रूचाउने मानिसहरू संसारका विभिन्न भागहरूमा संचालन गरिने राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिष्पर्द्धाहरूमा पुग्ने गर्दछन् । विशेष गरी खेलाडीहरू त्यस्ता प्रतिष्पर्द्धामा भाग लिन तथा अन्य व्यक्तिहरू अरूले खेलेका खेलकुद हेरेर रमाउन तथा मनोरञ्जन गर्न त्यस्ता स्थलहरूको यात्रा गर्ने गर्दछन् । विश्वकप फूटबल र किकेट लगायत ओलम्पिक खेलहरू तथा क्षेत्रीय, अन्तर्राष्ट्रिय र राष्ट्रिय खेलकुद सम्पन्न गरिने स्थानमा खेलकुद पर्यटकहरू भ्रमण गर्दछन् र त्यस्ता खेलहरू खेलेर तथा अरूले खेलेको हेरेर रमाउने गर्दछन् । हाल आएर खेलकुद विश्वभर नै प्रतिष्पर्द्धात्मक रूपमा खेलिने गरेको छ र त्यस्ता प्रतिष्पर्द्धा हेर्न तथा त्यसबाट रमाउन बर्सेनि लाखौं मानिसहरू प्रतिष्पर्द्धा हुने स्थानहरूको भ्रमणमा निस्कने गर्दछन् । यसैबाट खेलकुद पर्यटन

फस्टाएको छ। मानिसहरू बेलाबेलामा स्वास्थ्य परीक्षण गराउन तथा औषधोपचार गर्ने उद्देश्यले पनि विभिन्न ठाउँहरूको भ्रमणमा जाने गर्दछन् । यस्तो पर्यटनलाई औषधोपचार पर्यटन भनिन्छ । सामान्यतया कम सुविधा भएका ठाउँबाट औषधोपचारका लागि बढी सुविधा भएका स्थानतिर मानिसहरू जाने र स्वास्थ्य परीक्षण तथा औषधोपचार गराउने गर्दछन्। यसरी औषधोपचार पर्यटनको विकास भने ठूला शहर र ख्यातिप्राप्त अस्पताल तथा चिकित्सकहरू रहेको् ठाउँमा हुने गरेको छ। औषधोपचार पर्यटनको आधार सेवामा लाग्ने खर्च र समयले पनि निर्धारण गरेको हुन्छ। कम खर्च र समयमा स्तरीय औषधोपचार सुविधा भएका मुलुकहरूमा यस्तो पर्यटन फस्टाउने गरेको हुन्छ। माथि वर्णित पर्यटनका विभिन्न प्रकारहरू पर्यटकको यात्रा गर्ने उद्देश्यसँग सम्बन्धित छन् । मानिसहरूका इच्छा अनगिन्ति हुने हुँदा अनगिन्ति प्रकारका विषयवस्तु हेर्न, बुझ्न र त्यसबाट आनन्द लिनका लागि पर्यटकहरू भ्रमणमा निस्कने गर्दछन् । तसर्थ पर्यटक र पर्यटनका प्रकार पनि अनगिन्ति प्रकारका हुन्छन् । सामान्यतया पर्यटन प्रबर्द्धन गर्ने सरकार र अन्य निकायहरूले पर्यटकको रूचिअनुसारको पर्यटन व्यवस्थापन गर्ने र त्यसैबाट विदेशी मुद्रा प्रसस्तै आर्जन गर्ने गरेका छन् । तसर्थ पर्यटक र पर्यटन निश्चित विषयवस्तुसँग मात्र सम्बन्धित हुन्छ भन्न सकिंदैन। अति नराम्रा मरूभूमिका दृश्यदेखि लिएर सुन्दर स्थलहरू, अति सुगमदेखि लिएर अति दुर्गम स्थलमा पनि पर्यटकहरू पुग्न सक्तछन् । तसर्थ यस्ता विषयवस्तु भएका स्थानमा मात्र पर्यटन फस्टाउँछ भनी सिमारेखा तोक्नु उचित मानिंदैन । भौतिक सम्पन्नताका कारणले मानव निर्मित वस्तुदेखि प्राकृतिक अवस्थाका वस्तुहरू समेत पर्यटकीय दृष्टिले त्यत्तिकै महत्वपूर्ण मानिन्छन्। भौतिक पूर्वाधारको विकासले भरपुर भएको स्थानका पर्यटकहरू प्राकृतिक अवस्थाका वस्तुहरू हेर्न रूचाउँछन् भने विकासोन्मुख मुलुकका भौतिक पूर्वाधार विकास नभएका स्थानका पर्यटकहरू मानव निर्मित विषयवस्तुदेखि रमाउँछन् । तसर्थ पर्यटकहरूको चाहना पनि अलगअलग प्रकारको हुने गर्दछ। पर्यटकहरू निश्चित उद्देश्य राखेर विभिन्न स्थानहरूको भ्रमणमा निस्कने भए पनि कतिपय अवस्थामा चाहिं धेरैवटा उद्देश्य एकैपटक राखेर पनि यात्रा गर्न निस्कने गर्दछन् । तसर्थ कुनै पनि एकै स्थानमा गरिने यात्रा उद्देश्यअनुरूप विभिन्न प्रकारको पर्यटन हुन सक्तछ। जस्तो तीर्थयात्रा गर्ने व्यक्ति सांस्कृतिक पर्यटक र विदा पर्यटक पनि हुन सक्तछ भने साहसिक पर्यटक पनि सांस्कृतिक पर्यटकसमेत बन्न सक्ने देखिन्छ । ओखलढुंगाको लिखुगाउँपालिका क्षेत्र आफैं एउटा महत्वपूर्ण पर्यटकीय स्थल मानिन्छ। यस बाहेक भने यस गाउँपालिका भित्र अन्य ठूला पर्यटकीय क्षेत्रको अभाव छ। यस गाउँपालिकाको पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

४.१ प्रमुख धार्मिक स्थलहरु

४.१.१ बाउन्न गडी देवी मन्दिर

स्थानिय समक्ष निकै नै शक्तिसाली मानिने बाउन्ने देवीको मन्दिर प्रतापपुर गाउँपालिकाको वडा न. १ र ३ को सिमानामा मा रहेको छ। मन्दिर आफैमा वार्ड न. १ मा इस्थित भएता पनि मन्दिरको सबै व्यबस्थापन भने वार्ड न. ३ बाट हुदै आएको छ. । किम्बदन्ति अनुसार सयौ वर्ष अगाडी यस ठाउँमा देवी स्वयम् आएर बास गरेको हुनाले कलियुगमा यसको नाम बाउन्ने देवी हुन गएको हो । बाउन्ने देवीलाई स्थानिया बासिन्दाले शक्ति को स्वोरुप भनेर चिन्दछन् । झारफुक गर्न तथा भूत प्रेतको साँया परेको बालबालिकालाई यस मन्दिर मा ल्याएर देवीको दर्शन गराउदा सबै रोग निको हुने स्थानियाको विश्वास रहदै आएको छ।

तालिका नं. २२ प्रतापपुर गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण (धार्मिक ऐतिहासिक र पुरातात्विक)

क्र.सं.	धार्मिक, ऐतिहासिक र पर्यटकीय स्थलहरुको नाम	वडा नं.	स्थलको महत्व
१.	बाउन्नव गडी देवी मन्दिर,	३	

स्रोत : लक्षित समुह छलफल, २०७६

४.२ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाको विवरण

तालिका नं. २३ प्रतापपपुर गाउँपालिकामा मनाउने गरेका स्थानीय चाडपर्व /जात्रा/ मेला

मनाइने चाड पर्वको नाम	जातजातिको नाम	मेला तथा जात्रा र लाग्ने स्थान, समय
मोहोरम	मुसलमान	**तजिया मेला , मंगसिरमा**
दसैँ	क्षेत्री, ब्राह्मण, ठकुरी, दमाई, कामी, सार्की, मगर,	**दशहरा मेला, अशोजमा**
तिहार		**लक्ष्मी पुञ्ज मेला , कार्तिकमा**
तीज		**भदौमा**
कृष्ण अस्तामी		**अस्तामी मेला, भदौमा**
छ ठ		**कार्तिकमा**
क्रिसमस	क्रिश्चियन समुदाय	चर्चहरुमा दर्शन मण्डली

श्रोत: लक्षित समुह छलफल, २०७६

४.३ तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीहरु

तालिका नं. २४ तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीहरुको विवरण

क.स.	नाम	गाउँपालिका वडा नं.	कैफियत
१.	जमुनिया पोखरी	वडा नं.१, भुँईपाइले	
२.	भुत हिया पोखरी	वडा नं.१,	
३.	सिसहनिया पोखरी-१	वडा नं.१,	
४.	सेमरी-२	वडा नं.१,	
५.	उच्मीटाडी-१	वडा नं.१,	
६.	कजरहिया-१	वडा नं.१,	
७.	बसहिया टोला	वडा नं. ५,	
८.	धर्मौली-१	वडा नं. ५,	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवुद्ध समुह छलफल, २०७६

खण्ड ५ : प्रतापपुर गाउँपालिकाको भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण

५.१ वर्तमान भू उपयोग सम्बन्धी विवरण

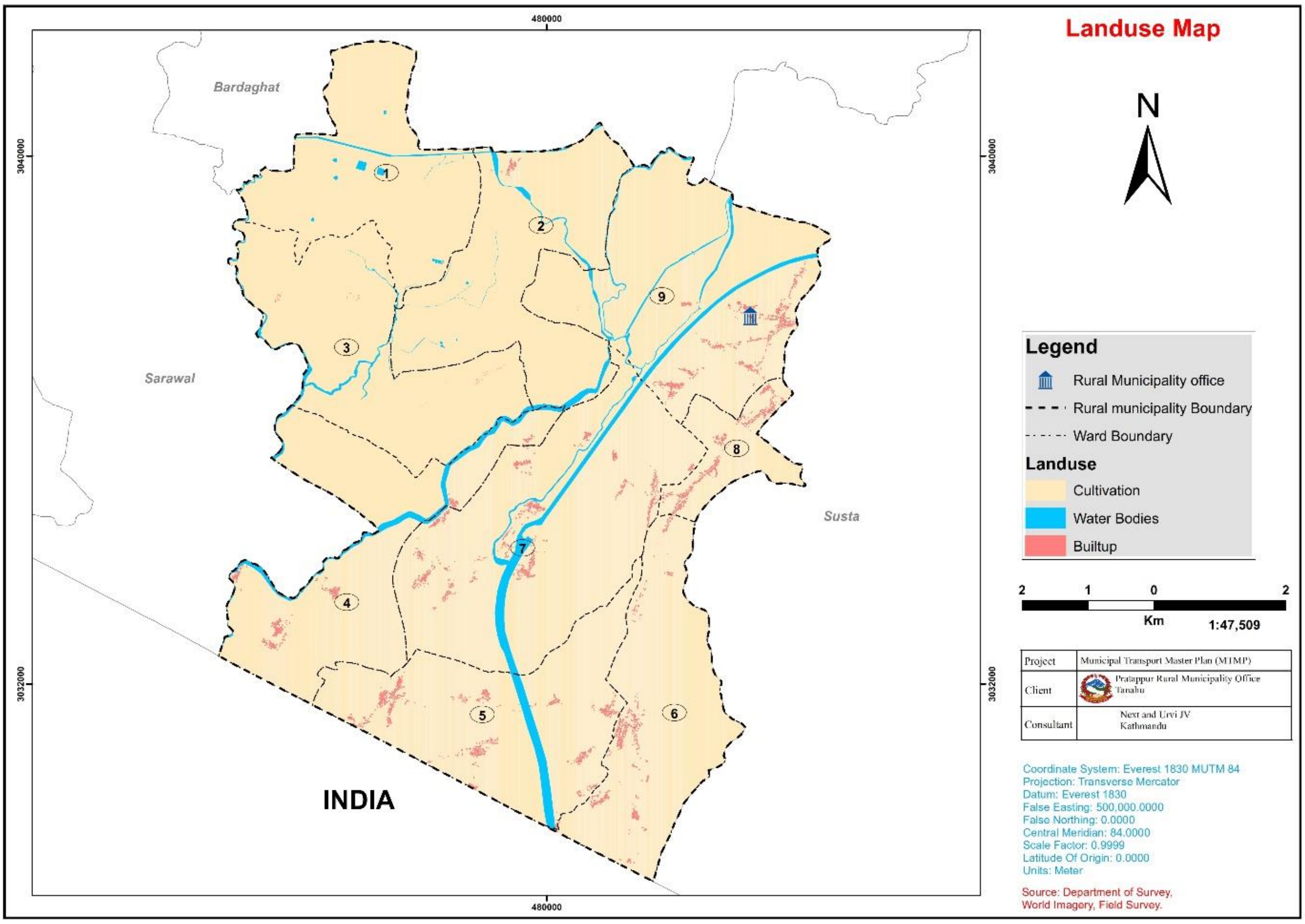

चित्र नं. ७ नक्सामा गाउँपालिकाको भू-उपयोग देखाइएको

तराई क्षेत्रमा रहेको यस गाउँपालिकाको जम्मा *७.१४६४* वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल भुभाग मध्ये धेरै जसो अर्थात् *६८.३८६०* वर्ग कि.मी.कृषि योग्य क्षेत्रले ढाकेको छ जुन कुल क्षेत्रफलको ९६.१५% हुन आउँछ । त्यसै गरी ०.३२९ वर्ग कि.मी. भुभागमा बस्तीको विकाश रहेको पाइएको छ भने २.४०६ वर्ग कि.मी. क्षेत्र पानीका भागले ओगटेको छ जसमा नदी ताल तलैया नहर आदी पर्दछन् ।

तालिका नं. २५ वर्तमान भू-उपयोग सम्वन्धि विवरण

वाड नं.	**भू उपयोग**			
	कृषि	बस्ति	नदि-पोखरी	जम्मा
१	७.००१२	०.०००९	०.१४४४	७.१४६४
२	७.७८३३	०.००५७	०.२७४६	८.०६३६
३	७.९३२१	०.०११०	०.२२१७	८.१६४९
४	७.७२२२	०.०२९१	०.४०६२	८.१५७५
५	७.९४६२	०.०६१६	०.३०३९	८.३११७
६	६.९७२५	०.०४३६	०.००३४	७.०१९६
७	११.१९९३	०.०७४९	०.५९४१	११.८६८४
८	२.०२०४	०.०३९४		२.०५९८
९	९.८०८८	०.०६२६	०.४५८०	१०.३२९४
जम्मा	**६८.३८६०**	**०.३२९०**	**२.४०६३**	**७१.१२१३**

श्रोत : GIS नक्शा

खण्ड ६ : शिक्षा सम्बन्धी विवरण

६.१ शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

तालिका नं. २६ प्रतापपुर गाउँपालिकामा रहेका शैक्षिक संस्थाहरुको विवरण

विवरण	सामुदायिक तथा सरकारी	निजी विद्यालय	कुल
आधारभूत	८	९	१८
माध्यमिक	१५	७	२२
वेद विद्याश्रम	०		०
मदरशा	६		६
प्राविधिक शिक्षालय	१		१
सीप विकास तालिम केन्द्र	०		०
विद्यालयमा आधारित बालविकास केन्द्र			

श्रोत : प्रतापपुर गाउँपालिका कार्यालय २०७६

६.२ विश्वविद्यालय तथा क्याम्पसहरु

यस गाउँपालिकको वडा नं.९ मा रहेको त्रिभुवन उच्च माध्यमिक विद्यालय,वडा नं. ८ मा रहेको श्री जनजागृति माध्यमिक विद्यालय र वडा नं. २ मा रहेका आर्दश माध्यमिक विद्यालयमा कक्षा १२ सम्म पाठन पठन हुने गर्दछ अन्य विद्यालयमा माध्यमिक तह सम्म मात्र पढाई हुन्छ । त्रभुवन विश्व विद्यालयको आंगिक क्याम्पस को रुपमा रहेको` त्रिभुवन उच्च माध्यमिक विद्यालयमा स्नातक तह सम्मको पढाई भइरहेको छ ।

यस गाउँपालिकामा वाल बच्चाहरुको चौतर्फी विकास र सानै उमेर देखि स्कुलमा जाने वानीको विकास गराउनका लागि सामुदायिक स्तरमा वालविकास केन्द्र, आधारभूत विद्यालय र माध्यमिक विद्यालय सञ्चालनमा ल्याएको छ । यस गाउपालिकामा रहेका ४६ वटा विद्यालयहरुछन् जसमा १६ वटा निजी विद्यालय रहेकाा छन् त्यस्तै २३ वटा सरकारी र सामुदायिक विद्यालय छन् भने ६ वटा मदरसा र १ वटा प्राविधिक शिक्षालय पनि रहेका छन् । हिन्दु स्वयम सेवक संग नेपाल द्वारा संचालित पशुपति शिक्षा मन्दिर पनि संचालनमा रहेको छ। कक्षा १ देखी १२ कक्षा सम्म २०७६ सालको शैक्षिक वर्षमा सामुदायिक तथा सरकारी विद्यालयहरुमा ३७४६ बालिका र ३२९० बालक गरी ७०३६ जना विद्यार्थीहरु अध्ययन गरिरहेका छन् । त्यस्तै १ देखी १२ कक्षा सम्म २०७६ सालको शैक्षिक वर्षमा निजी विद्यालयहरुमा १३३५ बालिका र २१२८ बालक गरी ३४६३ जना विद्यार्थीहरु अध्ययन गरिरहेका छन् । यस गाउँपालिका अन्तर्गत वडा नं. १ देखी ९ सम्ममा भएका सामुदायिक विद्यालयहरु, निजी विद्यालयहरुको विवरण, विद्यार्थी सख्या, तिनीहरुका लिङ्ग आदि देहायको तालिकामा दिईएको छ ।

तालिका नं. २७ प्रतापपुर गाउँपालिकामा १– ८ कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण (सामुदायिक तथा सरकारी

विद्यालयको नाम	कक्षा																**जम्मा**	
	१		२		३		४		५		६		७		८			
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	**म**	**पु**
लक्ष्मीपुरा आ. वि	९	१०	६	४	७	७	६	४	६	१३	१०	९	१२	११	११	१३	**६७**	**७१**
ब्रम्ह ब्राह आ. वि	५	६	९	३	८	५	६	९	८	६	१०	११	६	१२	१३	११	**६५**	**६३**
आदर्श मा.वि	२३	३५	१२	१४	१७	२१	१३	१६	१३	१६	४४	५३	५५	३७	४३	३७	**२२०**	**२२९**
श्री जनजागृति मा.वि	३२	२३	३८	२३	३१	१९	३१	२८	२५	३०	४८	३१	३९	३३	४०	४४	**२८४**	**२३१**
श्री बाल्मिकी आ. वि	११	९	१८	८	१२	६	८	७	६	४	१०	२	१०	६	१२	९	**८७**	**५१**
डम्बर बहादुर आ. वि	३५	२३	३२	१६	३७	२७	२६	३८	३७	२१	४६	३२	४०	२५	३१	१६	**२८४**	**१९८**
श्री जनजागृति आ. वि	३०	१९	१९	१७	१६	११	१३	८	१३	७	१०	८	८	९	८	८	**११७**	**८७**
श्री जनता आ. वि	१७	६	१७	६	९	७	८	५	१८	७	३	८	१०	२			**८२**	**४१**
श्री सावित्रीआ. वि	१२	११	१४	१२	८	११	८	११	६	१२	९	१०	७	६	९	९	**७३**	**८२**
श्री वीरेन्द्र आ. वि	१४	६	८	१२	१४	८	२२	१४	११	१४	२२	११	१८	८	१६	११	**१२५**	**८४**
श्री महेन्द्रमा.वि	२३	१३	७	१५	१८	११	२४	११	९	९	४८	३०	२६	२८	५४	२६	**२०९**	**१४३**
श्री गणेश मा.वि	४६	३६	१९	२७	२१	२६	३३	४५	३७	२८	४५	३७	३७	३८	४८	३२	**२८६**	**२६९**
श्री गणेशमान मा.वि	१५	१४	२१	१५	१४	१६	१२	१२	१६	१८	१६	११	२५	१६	२९	४९	**१४८**	**१५१**
त्रिभुवन उच्च मा.वि	५०	६३	२०	३६	३८	३०	३२	४०	४६	३१	५२	४२	६६	५२	५६	६७	**३६०**	**३६१**
श्री ज्ञान मन्दिर आ. वि	४	४	३	३	९	५	४	६	९	३	११	६					**४०**	**२७**
श्री जनता प्रा.वि	११	१३	८	१४	११	९	९	७	१५	१०							**५४**	**५३**
श्री ज्ञान ज्योति प्रा.वि	१०	५	६	५	२	६	६	२	५	२							**२९**	**२०**
श्री वि.पी स्मृति प्रा.वि	७	८	५	४	५	४	७	२	५	५							**२९**	**२३**
श्री गणेश प्रा.वि	२३	१५	६	१३	५	९	६	८	५	६							**४५**	**५१**
जीवन ज्योति प्रा.वी	८	४	११	२	११	७	७	५	६	६							**४३**	**२४**
जनता प्रा.वि	५५	४०	८	१६	२५	११	१७	१३	१५	१३							**१२०**	**९३**
श्री कोटाहीदेवी प्रा.वि	१९	११	१३	१५	९	१२	१४	८	८	१०							**६३**	**५६**
श्री गणेशमान प्रा.वि	११	६	३	९	४	२											**१८**	**१७**

श्रोत : गाउँपालिका कार्यालय

तालिका नं. २८ प्रतापपुर गाउँपालिकामा १– ८ कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण (निजी विद्यालय)

विद्यालयको नाम	**कक्षा**																		**जम्मा**	
	प्ले ग्रुप		**१**		**२**		**३**		**४**		**५**		**६**		**७**		**८**			
	म	**पु**	**म**	**पु**	**म**	**पु**	**म**	**पु**	**म**	**पु**	**म**	**पु**	**म**	**पु**	**म**	**पु**	**म**	**पु**	**म**	**पु**
बेलाटारी चिल्ड्रेन्स एकेडेमी	४७	५२	१९	१७	१६	२५	९	२०	१०	२६	१३	२३	१२	१७	१५	१८	१२	२०	**१५३**	**२१८**
लिटिल बुद्ध ई. बोर्डिंग स्कुल	२३	३४	३३	३६	२५	३६	२८	२३	२७	३६	१७	४६	२०	३०	३२	३५	३२	४३	**२३७**	**३१९**
आधार्ष ई. बोर्डिंग स्कुल	२६	२६	२८	४१	३३	५०	२८	३४	२५	३३	१९	४४	२४	३५	२०	४३	२०	२८	**२२३**	**३३४**
सनराईज आवासीय माध्यमिक स्कूल			१२	२०	११	२७	१२	१४	६	१७	९	१४	८	२२	१३	२७	५	२१	**७६**	**१६२**
आदर्श पब्लिक ई. बोर्डिंग स्कुल			१५	१४	१२	२२	६	१०	४	१३	९	१२	७	१८	४	१५	१३	१३	**७०**	**११७**
ओम शान्ति ई. बोर्डिंग स्कुल			५	२३	१२	२९	७	१७	३	१२	४	८	१	६	१	७	३	११	**३६**	**११३**
पिपरपाती ई. बोर्डिंग स्कुल	३४	५६	११	२२	१०	१८	७	१६	०	९	८	१५	३	१०					**७३**	**१४६**
आपेक्ष् बोर्डिंग स्कुल	५०	५६	१०	३१	१८	३१	६	२७	११	१९	१८	१२							**११३**	**१७६**
सूर्यपुरा कौउका ई. बोर्डिंग स्कुल	२६	२०	४	९	६	६	७	४	४	६	७	११							**५४**	**५६**
मनुरमा ब्रेन-बस एकेडेमी			१५	८	४	८	४	१४	७	६	८	३	१	५					**३९**	**४४**
गोल्डेन लाईफ स्कूल			३	१५	११	८	८	११	१०	८	४	११	५	१०					**४१**	**६३**
आर.टि मेमोरियल स्कूल			८	१३	२	११	१०	१३	५	९	६	७	८	१०					**३९**	**६३**
दिबानी सिद्धार्थ ई. बोर्डिंग स्कुल			१०	१३	१०	१६	९	२५	६	१५	४	१०							**३९**	**७९**
एन.सी नमुना ई. बोर्डिंग स्कुल	९	२	१४	१२	९	१४	४	८		१०									**३६**	**४६**
दईमोंड ई. स्कुल			१६	९	४	१०	४	१९											**२४**	**३८**

तालिका नं. २९ प्रतापपुर गाउँपालिकामा ९– १२ कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण९ (सामुदायिक तथा सरकारी)

विद्यालयको नाम	९		१०		११ देखि १२		जम्मा	
	म	पु	म	पु	म	पु	**म**	**पु**
आदर्श मा.वि	९२	८७	६८	५४	२२	२८	**१८२**	**१६९**
श्री जनजागृति मा.वि	४३	३४	२२	२६	१७	२७	**८२**	**८७**
श्री महेन्द्र मा.वि	४३	३६	२७	२८			**७०**	**६४**
श्री गणेश मा.वि	२९	२४	२५	१८			**५४**	**४२**
श्री गणेश मा.वि	३६	३१	३३	२०			**६९**	**५१**
त्रिभुवन उच्च मा.वि	१०२	१०५	७०	९२	२६९	२५५	**४४१**	**४५२**

तालिका नं. ३० प्रतापपुर गाउँपालिकामा ९– १२ कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या र विद्यालय विवरण (निजी विदालय)

बिध्यालयको नाम	कक्षा			
	९		१०	
आधार्ष ई. बोर्डिंग स्कुल	२०	२८	१२	३५
आदर्श पब्लिक ई. बोर्डिंग स्कुल	४	११	७	११
बेलाटारी चिल्ड्रेन्स एकेडेमी	११	१६	१०	२०
सनराईज आवासीय माध्यमिक स्कूल	१०	१०	८	२३

६.४ पाँच बर्ष र सो भन्दा माथिकाको शैक्षिक अवस्था

तालिका नं. ३१ पाँच बर्ष र सो भन्दा माथिकाको शैक्षिक अवस्था

शिक्षा	वाड								
	१	२	३	४	५	६	७	८	९
स्नातकोत्तर	१५	११३	२५			९०	३२७	१२	४८
स्नातक	११२	२१९	७७	२८	११९	३०२	२१२	२६	२०७
उछा मध्मयक	४२१	३४०	२४२	८८	३६८	३५०	२७९	१२०	४२४
मध्मयक	२२२६	१८५५	२४४८	२५२०	२५०७	१४३९	१६७१	१६४१	३१६७
प्राथमिक	२७५	१९३६	१६१२	१२९९	६४५	१९६६	१४१९	१७४४	८६०
अन्य			४	१२०					

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

६.५ विद्यालहरुमा शौचालयको विवरण

प्रतापपुर गाउँपालिका खुला दिसा मुक्त गाउँपालिका घोषण गरिएकोले यस गाउँपालिकाका धेरै जसो विद्यालयहरुमा शौचालयको व्यवस्था रहेको छ । गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयमा भएका शौचालयहरुको विवरण निम्न तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ३२ विद्यालहरुमा शौचालयको विवरण

विद्यालयको नाम	शौचालयहरुको किसिम			कुल
	सामान्य सबैले प्रयोग गर्ने	सिक्षक शिक्षिका को लागि	छत्र छात्रा को लागि छुट्टा छुट्टै	
लक्ष्मीपुरा आधारभूत बिद्यालय (आ. वि)	२			२
ब्रम्ह ब्राह आधारभूत बिद्यालय (आ. वि)		२	२	४
आदर्श मा.वि	१	२	२	५
श्री गणेशमान मा.वि				०
श्री गणेशमान प्रा.वि	६			६
जीवन ज्योति प्रा.वी	१			१
जनता प्रा.वि				०
श्री जनजागृति मा.वि		२	२४	२६
श्री कोटाहीदेवी प्रा.वि	२			२
श्री बाल्मिकी आ. वि	२			२
डम्बर बहादुर आ. वि	१			१
श्री ज्ञान मन्दिर आ. वि		१	३	४
श्री जनजागृति आ. वि	२			२
श्री जनता आ. वि	६			६
श्री सावित्री आ. वि	४			४
श्री वीरेन्द्र आ. वि	२	१		३
श्री महेन्द्र मा.वि		२	२	४
श्री गणेश प्रा.वि		२	२	४
श्री गणेश मा.वि	४	२		६
त्रिभुवन उच्च मा.वि	३	३		६
श्री जनता प्रा.वि	२			२
श्री ज्ञान ज्योति प्रा.वि	१			१
श्री वि.पी स्मृति प्रा.वि				०
कुल				**९१**

६.६ तहगत शिक्षक बिवरण

प्रतापपुर गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरुमा हाल रहेका शिक्षकको दरबन्दी विवरण तह र प्रकार अनुसार देहायबमोजिम दिईएको छ ।

तालिका नं. ३३ प्रतापपुर गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयको तहगत शिक्षक दरबन्दी विवरण

तह	**स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत**					**राहत दरबन्दीमा कार्यरत**			**निजि श्रोतमा**		
	स्थायी		**अस्थायी**								
	म	पु	म	पु	**जम्मा**	म	पु	**जम्मा**	म	पु	**जम्मा**
आधारभूत	१०	४७	१७	१७	९१	१७	१७	३४	१८	२	२०
माध्यमिक बिद्यालय	१	१९	२	११	३३	२	७	९	१०	३	१३
बाल विकास	2		०		२	०		०	०		०
गाउँ पालिका बाट अनुदान	9		०		९	०		०	०		०
जम्मा					**१३५**			**४३**			**३३**

श्रोत : गाउँपालिकाको कार्यालय

खण्ड ७ : स्वास्थ्य सम्बन्धी विवरण

७.१ प्रतापपुर गाउँपालिकामा उपलब्ध आ.व.२०७५।७६ मा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु

तालिका नं. ३४ प्रतापपुर गाउँपालिकामा आ.व.७५।०७६ मा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु

क.सं.	स्वास्थ्य सेवा	संख्या
१	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	०
२	सरकारी अस्पताल	०
३	आयुर्बेद अस्पताल तथा औषधालय	१
४	स्वास्थ्य चौकी	६
५	प्राथमिक स्वास्थ्य स्याहार केन्द्र	१
६	निजि अस्पताल	०
७	फार्मेसी (दर्ता भएका)	१७
८	चिकित्सक संख्या	३
९	चिकित्सक अनुपात	२:१
१०	क्लिनिक	४१
११	बर्थिंङ सेन्टर	३
१२	स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउने प्रतिशत	६०%
१३	दक्ष स्वास्थ्यकर्मी बाट सूत्केरी गराउने प्रतिशत	६५%
१४	सुडेनीवाट सुत्केरी गराउने प्रतिशत:	०
१५	महिला स्वयम सेविका संख्या:	६१
१६	टि.बी. उपचार केन्द्र:	७
१७	परिवार नियोजन का ५ बिधी र ३ बिधीको सेवा उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था संख्या	२
१८	बि.ओ.सी.(आधारभुत)	१
१९	सि.ई.ओ.सी.(अपरेसन सेवा) उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था	०
२०	गर्भवती जाच पहिलो पटकको प्रतिशत	५०%
२१	गर्भवती जाच चौथो पटक सम्मको प्रतिशत	५०%
२२	सुत्केरी पश्चात ३ पटक जाच गराउन आउने प्रतिशत	१७.८%
२३	औसत आयु:	

श्रोत: गाउँपालिकाको कार्यालय

तालिका नं. ३५ प्रतापपुर गाउँपालिकामा विगत २ आ.व.मा खोप सेवाको विवरण

क.सं.	विवरण	आ.व २०७३/०७४	आ.व २०७४/०७५
		संख्या	संख्या

१	वि.सि.जि.	७१७	७१७
२	डि.पि.टि. तेस्रो	७४८	७२६
३	हेपाटाइटिस "वि"	७४८	७२६
४	दादुरा	६६८	७०२
५	पोलीयो ३	७४८	७२६
६	टि.टि१ (गर्भवती महिला)	९५३	११११

श्रोत: गाउँपालिकाको कार्यालय

तालिका नं. ३६ प्रतापपुर गाउँपालिकामा विगत २ आ.व.मा खोप खोप छोड्ने बालबालिकाको विवरण

क.सं.	विवरण	आ.व २०७३/०७४	आ.व २०७४/०७५
		संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि./दादुरा	७१७-६६८=४९	७१७-७०२=१५
२	डि.पि.टि./ हेपाटाइटिस "वि"/एच.आइ.भि १ र डि.पि.टि./ हेपाटाइटिस "वि"/एच.आइ.भि ३		
३	खोप नलगाएका बालबालिका		

श्रोत: गाउँपालिकाको कार्यालय

तालिका नं. ३७ प्रतापपुर गाउँपालिकामा विगत २ आ.व.मा पोषणको अवस्था

सुचकांकहरु	आ.व २०७३/०७४	आ.व २०७४/०७५
५ वर्ष भन्दा मुनिका बृद्धि अनुगमन (पटक)	२.४%	४.४%
गर्भवती महिलाहरुका लागि आइरन चक्कि वितरण (जना)	८९%	९४%
गर्भवती महिलाहरुले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी (जना)	८९%	९४%
सुत्केरी भएका महिलाहरुका लागि भिटामिन "ए" वितरण (जना)	९२.३%	९१.२%
६ महिना देखि ५ वर्ष सम्मका बच्चाहरुलाई खुवाएको भिटामिन "ए" (जना)	१००%	९०%
१ देखि ५ वर्ष सम्मका बच्चाहरुलाई खुवाएको जुकाको औषधी (जना)	१००%	८८%

श्रोत: गाउँपालिकाको कार्यालय

खण्ड ८: गाउँपालिकाको भौतिक पुर्वाधार सम्बन्धी विवरण

८.१ सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था

यस गाउँपालिका भित्र धेरैजसो पक्की सडक निर्माण भएको छ । यस गाउँपालिका भित्र जम्मा २११.७१ कि.मी. सडक सञ्जाल रहेको छ र यी सडकहरु पनि बाह्रै महिना संचालनमा आउने गरेको छ । यस गाउँपालिकाको सबै वडामा सडक सञ्जाल पुगेको छ ।

तालिका नं. ३८ गाउँपालिकाको भौतिक पुर्वाधार सम्बन्धी विवरण

कोड	विवरण	कुल लम्वाई	कालो पत्रे	ग्रावेल
F00801	बर्दघाट- प्रतापपुर	१३.८०	१०.००	३.८०
F00802	प्रतापपुर - सुरजपुरा	४.५८	४.५८	
F00803	सुरजपुरा- हरपेर बोर्डर	४.६७	४.६७	

कोड	विवरण	कुल लम्वाई	कालो पत्रे	ग्रावेल
48DR014	गोपिगंज (भीट्टा)-आम्हावा-पर्सौली-कुर्थवल-महेशपुर सडक	६.६५		६.६५
48DR015	सेमरी-सोमनी-दलितबस्ती सडक	४.५३		४.५३
48DR016	खैरेनी-सोमनी-ठुलो खैरेटावा-भुजहवा सडक	८.९८		८.९८
48DR017	ठुलो खैरेटावा-गुठि सूर्यपुरा-बेलटारी सडक	१०.४४	१०.४४	
48DR018	महेशपुर-गणेशपुर-भुजहवा-ठुलो खैरेटावा-बैदौली-पाक्लिहावा सडक	२०.४	२०.४	

८.२ विद्युतिकरण तथा उर्जा

प्रतापपुर गाउँपालिकामा गरिएको घरधुरी सर्वेक्षणका अनुसार कुल ८९४४ घरधुरी मध्ये ८७१३ घरधुरीले अर्थात ९७.४१५ मुख्य इन्धन को रुपमा बिजुली को प्रयोग गर्ने गरको पाइएको छ भने अत्यन्त न्युन घरधुरीले सोलारको प्रयोग बिजुली बल्नको प्रयोग गर्न पाइएको छ साथै अझै पनि कहि घरधुरीमा

मट्टीतेलको प्रयोग गरिरहेको छ जुन तलको तालिका बाट पनि प्रस्ट हुन सकिन्छ यहाँ राष्ट्रिय प्रशारण लाइनको बिद्युत नै यहाँ को उर्जा को मुख्य श्रोत हो ।

तालिका नं. ३९ स्थानिय स्तरमा उर्जाको प्रयोग

उर्जा	वडा नं									जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
बिजुली	७३७	११२९	१०५५	९१८	७१४	१२४९	१०३६	९२४	९५१	८७१३
मट्टीतेल	२३	५	१	११	६९	३२		६३	१	२०५
सोलार	२	५	०	०	०	०	१	१	१	१०
अन्य	२	२		०	४	०		८		१६

श्रोत :घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

८.३ संचारसम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाको सबै जसो भागमा नेपाल टेलिकम र एनसेलका मोबाइल फोन नेटवर्क सेवा उपलब्ध छ । त्यसकारण यस गाउँपालिकाका लगभग सबै जसो साक्षर वयस्कहरुका हातहातमा मोबाइल देख्न किन्छ । यस ठाउँको कति सँख्यामा मोबाइल सेवा चलाउँछन् भन्ने एकिन तथ्यांक निकाल्न गाह्रो छ तर हरेक जसो वडामा मोबाइल टावर हुनुले पनि मोबाइल सेवा उपलब्धताको संकेत गर्दछ । यस गाउँपालिकका विभिन्न ठाउँमा भएका मोबाइल टावर सम्बन्धी विवरणहरु तालिकामा देखाइएको छ । साथै घरधुरी सर्वेक्षण को तथ्यांक ले पनि उक्त कुरालाई पुस्टि गर्दछ । इन्टरनेटक ोप्रयोग पनि धेरैजसो इस्थानिया बासिन्दा हरुले गरेको पाइन्छ । वोर्ल्डलिंक तथा नेपाल टेलीकमको ए.डी.एस.यल जस्ता इन्टरनेट सेवा प्रधान गर्ने कम्पनी हरु यहाँ आफ्ना सेवा विस्तार गर्ने क्रममा छन् । सामाजिक संजालको पनि निकै राम्रो प्रयोग भएको पाइन्छ ।

तालिका नं. ४० गाउँपालिका भित्र रहेका मोबाइल तथा इन्टरनेट टावरहरुको विवरण

क्र.सं.	वडा नं.	टावर रहेको स्थान	सेवा प्रदायक कम्पनी
१.	२	गोपिगंज	नेपाल टेलीकम
२.	२	गोपिगंज	एनसेल
३.	३	सोमनी	एनसेल
४.	५	बसहिया	नेपाल टेलीकम
५.	६	पर्सौनी	नेपाल टेलीकम
६.	६	पर्सौनी	एनसेल
७.	७	सूर्यपुरा	नेपाल टेलीकम
८.	९	बेलाटारी	नेपाल टेलीकम, एनसेल

श्रोत : सम्बन्धीत वडामा छलफल २०७६

तालिका नं. ४१ वडा अनुसार विभिन्न संचारको प्रयोगको विवरण

संचार	वडा नं									जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
लण्ड लाइन	५६	१०७	१९३	५४	१२	२५०	१४३	३	७	**८२५**
मोबाइल	२६०	१०२०	८५०	८७५	७७३	८३६	८९२	७५४	०	**६२६०**
रेडियो	४	०	२	०	०	४६	१	२२	०	**७५**
अन्य	४२६	१४	९	०	१	८९		२०३	९११	**१६५३**
कहिँ नभएको	१८	०	२	०	१	६०	१	१४	३५	**१३१**

८.४ गाउँपालिकाभित्रका पक्की तथा आरसिसि पुल, कल्भर्ट तथा झोलुगें पुलहरुको विवरण

तालिका नं. ४२ झोलुङ्गे पुल/पुलपुलेसा सम्वन्धि विवरण

क.सं.	पुल/खोलाको नाम	पुलले जोड्ने ठाउँ	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
१.	खजुरा खोला पुल	मधवुर-खैरहनी	२०५५	नेपाल सरकार
२.	प्रतापपुर पुल	बलातरी-प्रतापपुर	२०३२	नेपाल सरकार
३.	अठीलाही पुल	अठीलाही-सो न बरसा	२०३२	नेपाल सरकार
४.	सूर्यपुरा पुल	सूर्यपुरा-सूर्यपुरा	२०३२	नेपाल सरकार
५.	बैदौली पुल	बैदौली-धर्मौली	२०३२	नेपाल सरकार
६.	बर्देघते पुल			

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवुद्ध समुह छलफल, २०७६

८.५ सामुदायिक भवनहरुको विवरण

तालिका नं. ४३ सामुदायिक भवनहरुको विवरण

क.सं.	भवनको नाम	वडा नं	कैफियत
१.	धरमशाला भवन	१	
२.	धरमशाला भवन ,गण्डक नहर क्षत्रिय डिभिजन भवन	२	
३.	धरमशाला भवन	३	
४.	धरमशाला भवन	४	
५.	धरमशाला भवन	५	
६.	धरमशाला भवन	६	
७.	धरमशाला भवन	७	
८.	धरमशाला भवन	८	
९.	धरमशाला भवन ,रेड क्रस भवन, उखु समिति भवन	९	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवुद्ध समुह छलफल, २०७४

८.५ खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका अन्तर्गतका बिभिन्न वडाहरुमा खुला तथा ठुला खेलमैदानहरु प्रसस्त मात्रामा उपलब्ध छन् । तराई को भूभाग भएको हुनाले यहाा खुला क्षत्र हरुको कमि नरहेको देखिन्छ धेरै जसो विध्यालयमानै खुला मैदान भएको देखिन्छ । खेल मैदानहरुलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएकोछ ।

तालिका नं. ४४ खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	खेल मैदानको किसिम	स्थान तथा वडा नं.	कैफियत
१.	रंगशाला	वडा नं.६, रेवारिता	
२.	त्रिभुवन उच्च मा.वि को खेल मैदान	वडा नं. ९, बेलटारी	
३.	जनजागृति मा.वि खेल मैदान	वडा नं. ८,पर्सौनी	
४.	आदर्श मा.वि खेलमैदान	वडा नं. २, सेमरी	
५.	महेन्द्र मा.वि खेल मैदान	वडा नं.३, सोमनी	
६.	गणेश मा,वि खेल मैदान	वडा नं. ५,बशाहिया	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवुद्ध समुह छलफल, २०७४

८.६ सिचांईको स्रोत

यस गाउँपालिकाको कुल खेतीयोग्य जमिन ४६१६ हेक्टर मध्ये झन्डै आधा २०९५ हेक्टर भागमा बर्षे भरि सिचाई को सुबिधा रहेको छ भने अन्य खेतीयोग्य भूभागमा अझै पनि आकाशको पानीमा निर्भर रहनु पर्ने बाध्यता रहेको छ अधिकांस ठाउमा मौसमी सिंचाई हुने भएकोले कमै ठाउँमा मात्र सिंचाई सुविधा उपलब्ध छ । केही ठाउंमा उपलब्ध सिंचाईको स्रोत विवरण तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ४५ सिचांईको वर्तमान अवस्था

क.स.	विवरण	क्षेत्रफल
१	सलैभर सिचाई	२०९५
२	मौषमी सिचाई	२५२१
३	कुल सिंचित क्षेत्रफल	४६१६
४	खेतीयोग्य जमिन	६७२६
५	खेति गरिताको जमिन	६०२४

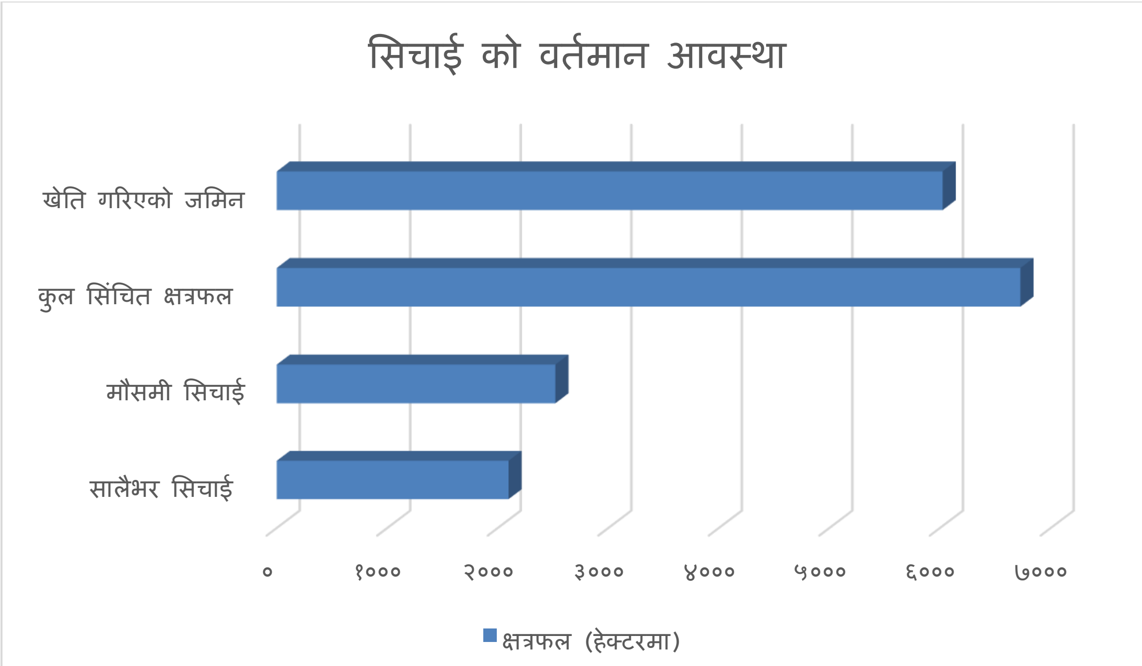

चित्र नं. ८ सिचांईको वर्तमान अवस्था

स्रोत : गाउँपालिकाको कार्यालय

तालिका नं. ४६ गाउँपालिकाको सिंचाई योजना

क्र.स	आयोजनाको नाम	लम्बाई (कि.मी.)
१	पिपरपाती(पर्सौनी सिचाई योजन	५.०५
२	नेपाली गण्डक नहर	३.७४
३	सूर्यपुरा माईनर	४

८.७ पार्क, वनस्पती तथा उद्यान सम्बन्धी विवरण

तालिका नं. ४७ पार्क, वनस्पती तथा उद्यान सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	पार्क तथा बालउद्यानको विवरण	स्थान तथा वडा नं.	सञ्चालक	कैफियत
१.	बि.पि. स्मिरिती पार्क	वडा नं.७,	समुदाय	
२.	शान्ति बाटिका	वडा नं.३,	समुदाय	
३.				

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवुद्ध समुह छलफल, २०७६

८.८ एफ.एम/रेडियो स्टेशनहरुको विवरण

यस गाउँपालिका भित्र कुनै रेडियो तथा एफ एम स्टेसन छैनन् । तर नजिकै रहेको बर्धघट नगरपालिका र आसपासका जिल्लाका विभिन्न ठाउँका एफ एम रेडियोहरु यस गाउँपालिकामा सुनिन्छ ।

८.९ व्यापारिक केन्दहरुको विवरण

तालिका नं. ४८ व्यापारिक केन्दहरुको विवरण

वडा नं.	व्यापारिक केन्द्रहरुका नाम, र ठेगाना	मुख्य व्यापारिक वस्तुहरु	कैफियत
१.	गोपिगंज	खाद्यन्य, कपडा, हार्डवेर	
२.	सेमरी	हार्डवेर,फार्मेसी,आयल स्टोर	
३.	सोमनी	हार्डवेर, खाद्यन्य	
४.	बर्दघाट	कपडा, हर्द्वारे	
५.	बसहिया	खाद्यन्य, कपडा	
६.	पर्सौनी	खाद्यन्य	
७.	सूर्यपुरा	खाद्यन्य, खुद्र समान	
८.	पिपरपाती	खाद्यन्य	
९.	बेलाटारी	खाद्यन्य, कपडा,खुद्रा सामाग्री, हार्डवेर	

स्रोत : सम्बन्धीत वडामा प्रवुद्ध समुह छलफल, २०७६

गा.पा. भित्र रहेको बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुको विवरण

क.स	संस्थाको नाम	साखा महाप्रबन्धक	कर्मचारी संख्या	
			महिला	पुरुष
१	त्रिलोक लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड	अभिनास कर्ण	५	४
२	मुक्तिनाथ विकास बैंक लिमिटेड	दिपक अधिकारी	३	४
३	एन.आई.सी एसिया	भवानी ढकाल	२	३
४	नेरुदी लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड	चन्दन कुमार सिंह	३	२
५	तिनाउ मिसन डेभेलप्मेंट बैंक लिमिटेड	दिलिप गौतम	६	५
६	प्रभु बैंक	नभराज पोखरेल	०	७

क.स	संस्थाको नाम	साखा महाप्रबन्धक	कर्मचारी संख्या	
			महिला	पुरुष
७	नाभप्रतिभा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	सपना के.सी	४	
८	श्री त्रिवेणी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था	इश्वरी घिमिरे		
९	आधीखोला लघ'वित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड	इन्द्र प्रसाद पाण्डे	१	२
१०	स्पर्श लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड	सुदिप रायमाजी	२	४
११	नेस्दो समृद्ध लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड	कुमार जोशी	४	१
१२	सबैको लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड	आशिष महतो	३	२
१३	नेपाल कम्युनिटी डेभेलप्मेंट बैंक लिमिटेड	संजय ठाकुर	१	४
१४	गजेन्द्र मोक्ष बहुउध्यसिय सहकारी संस्था	अकिल आचार्य		२
१५	फरवार्ड कम्युनिटी मईक्रो फाइनान्स वित्तीय संस्था लिमिटेड	भुपेन्द्र प्रसाद चौधरी	४	२
१६	निर्धन उत्थान लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटे	किस्मत अलि पठान	१	५
१७	सेन्चुरी बैंक	रोशन ढकाल		५
१८	जनता बैंक	सन्तोष भक्त पन्त	२	४
१९	मईक्रो फाइनान्स लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड			४
२०	ग्रामिण बिकाश लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेड	चन्द्र प्रसाद गौडेल	१	२
२१	शुभेच्छा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था			
२२	श्री वाल्मीकि बचत ऋण सहकारी संस्था			

८.१० वार्षिक कृषि उत्पादन सम्वन्धि विवरण

तालिका नं. ४९ वार्षिक कृषि उत्पादन सम्वन्धि विवरण

वाली/उत्पादन समूह	आर्थिक वर्ष (२०७५/०७४)	
	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (Quintal)
धान	११३८८४	२४४८५०
मकै	२७५४७	३२२३५
कोदो	१२७३	६६२
गँहु	४७६३०	४४६६२
दलहन वाली	११४५४	१५०३७
तोरी	१९१४४	५२४६
आदुवा	४३९१	२१४१२
केरा आपँ नासपाती सुन्तला जन्य फलफूल (सुन्तला, कागती र अन्य)	२७६८	१४८०१
आलु	१६३१६	९७९०४
जम्मा बाली उत्पादन वार्षिक	२४४४०७	४७६८०९

स्रोत : गाउँपालिकाको कार्यालय

८.११ पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्वन्धि विवरण

तालिका नं. ५० व्यवसायिक पशुपालन तथा प्रमुख नगदेवालीको अवस्था सम्वन्धि विवरण

	वार्ड न.								
मुख्य नगदे वाली	१	२	३	४	५	६	७	८	९
धान	६२९	७६१	९९३	७९२	२४	२२२	०	१५	७९४
मकै	३	०	०	०	०	५६	०	०	८
केरा	०	७४	०	१	१	६०	०	१७	३
तोरी	१७	०	०	०	१	३२	०	०	०
उखु	१५	९१	५७	१३६	५६८	८३३	१०३७	६७९	७९
अन्य	१	२	२	०	०	७८	०	११६	२

व्यबसियिक पशुपालन	वार्ड न.								
बाखा	११०	७	०	१	१३६	५७	०	८६	२८७
भैसी	८१	१८	०	०	६०	३८	०	०	१३०
गाई	१०	११	०	०	१६	३७	०	०	७२
कुखुरा	११	०	०	०	११	६०	०	२०	१२१
माछा	५	२	०	०	०	१०	०	११	१
नभएको	५४१	११०३	६९५	९२८	५३८	१०७२	१०३७	८७९	३३५
अन्य	६	०	३६१	०	२६	७	०	०	७

स्रोत : लक्षित समुह छलफल, २०७४

व्यावसायिक पशु तथा कृषि फर्महरुको विवरण

संस्थाको नाम	वार्ड न.	स्थान	प्रोप्राइटरको नाम	फार्मको किसिम
विनोद पशु फार्म	६	गुठी प्रसौनी	विनोद अहिर	गाई / भैंसी
वृजमोहन पशुपालन फार्म	३	गिदाहा		गाई / भैंसी
एकिकृत कृषि फार्म	२	सोनवर्षा	आलोक यादव	भैंसी फार्म
जयमां कोटही भैंसी फार्म	५	बैदौली	प्रमोद कुमार यादव	गाई / भैंसी
सगर गाईपालन फार्म	६	गुठीप्रसौनी	उर्मिला पौडेल	गाई
हरिओम एकिकृत कृषि तथा पशुपालन फार्म	७	गुठीसूर्यपुरा	दिपेन्द्र यादव	गाई / भैंसी
शुभम भैंसी फार्म	९	माधवपुर	अवाधेस कुमार सर्मा	भैंसी फार्म
सोउ पोल्ट्री फार्म	६	गुठीप्रसौनी	पर्शुराम कोइरी	कुखुरा
यादव पशुपालन फार्म	६	गुठीप्रसौनी	असर्फो अहिर	गाई / भैंसी
शान्ति पशुपालन फार्म	९	नौदिहावा	पबित्रा न्यौपाने	गाई / भैंसी
शिवनन्दन पशुपालन फार्म	३	गीदाहा	सुग्रिम चमार	गाई / भैंसी
एस.जी पशुपालन फार्म	१	सेमरी	सुबास गुप्ता	गाई / भैंसी
उमेश पशु फार्म	८	बडीघाट	उमेश भर	गाई / भैंसी

वानिया पशुपालन फार्म	६	बैरिया	शम्भु वानिया	गाई / भैंसी
जय लक्ष्मी गाई भैंसी फार्म	४	ठुलो खैरेटवा	योगेन्द्र यादव	गाई / भैंसी
ममता पशुपालन फार्म	३	कजडाहियाँ	काशी प्रसाद अहिर	गाई / भैंसी
सावित्री देवी गाई भैंसी फार्म	६	गुठीप्रसौनी	बाजेश कुमार पाण्डे	गाई / भैंसी
प्रिती भैंसी फार्म	८	गुठीप्रसौनी	महेन्द्र यादव	भैंसी फार्म
गुड्डु पशु फार्म	३	सोमनी	गुड्डु कुमार चमार	गाई / भैंसी
प्रतिमा पशुपालन फार्म	६	गुठीप्रसौनी		गाई / भैंसी
कमला पशुपालन फार्म	९	नौदिहावा	कमला भट्टराई	गाई / भैंसी
कृष्ण पशुपालन फार्म	९	नौदिहावा	कृष्ण प्रसाद	गाई / भैंसी
कामधेनु गाई भैंसी फार्म	७		भुसन कुश्वाहा कोटही	गाई / भैंसी
उन्नत पशुपालन फार्म	६	हरपुर	अंगाद यादव	गाई / भैंसी
इन्द्रेश पशुपालन फार्म	३	सोमनी	मनोज कुमार मल्लाह	गाई / भैंसी
सुजु एण्ड समिक्षा कृषि फार्म	१	सेमरी	संजय कुमार श्रेष्ठ	गाई / भैंसी
त्रिशक्ति पशुपालन फार्म	३	सोमनी	जितेन्द्र कुमार यादव	गाई / भैंसी
अन्नपुर्ण फार्म	२	बैदौली	राधेश्य यादव अहिर	गाई फार्म
रमेश पशुपालन फार्म	८	गुठीप्रसौनी	रमेश अहिर	गाई / भैंसी
अन्जली पशुपालन फार्म	९		जनार्दन सिंह	गाई / भैंसी
इन्दल पशुपालन फार्म	६	गुठीप्रसौनी	इन्दल अहिर	गाई / भैंसी
शिवम भैंसी फार्म	६		कार्तिकेय यादव	भैंसी फार्म
विन्द्रावती भैंसी फार्म	६	गुठीप्रसौनी	विन्द्रावती अहिर	भैंसी फार्म
यादुवंशी पशुपालन फार्म	३	सोमनी	मनोज यादव	भैंसी फार्म
निशा पोल्ट्री फार्म	५	धर्मौली	लक्ष्मी भेडिघर	कुखुरा फार्म

खण्ड ९ : गाउँपालिकाको कार्यालय र गाउँपालिकासंग सम्बन्धीत विवरणहरु

९.१ गाउँपालिकाका वडामा दर्ता भएका वसाई सराई सम्वन्धि विवरण

यस गाउँपालिकामा २०७५/२०७६ मा भएका विवाह दर्ता बसाई सराई गरी आएको परिवार तथा बसाइ सरी गएको सख्या देखाईएकोछ । यी विवाह दर्ता तथा बसाई सराई सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ५१ विवाहदर्ता, सम्बन्ध विच्छेद तथा बसाई सराई सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	विवाह दर्ता सं.	वसाई सराई				सम्बन्ध विच्छेद	जम्मा घटना दर्ता संख्या
		आएको दर्ता सं.	आएको सदस्य सं.	गएको दर्ता सं.	गएको सदस्य सं.		
१.	५६	२	२२	४	१२	१	६३
२.	५७	४	१७	५	२९	०	६६
३.	५२	२	१५	०	०	१	५५
४.	४४	१	४	०	०	१	४६
५.	४१	०	०	०	०	०	४१
६.	४७	१	७	२	२	०	५०
७.	५८	१	१	५	१४	०	६४
८.	५२	२	६	१	४	०	५५
९.	४८	२	१२	३	१५	०	५३
जम्मा	४५५	१५	८४	२०	७६	३	४९३

स्रोत : प्रतापपुर गाउँपलिकाको कार्यालय २०७६

काम र मामको खोजीमा एक स्थानबाट अन्यत्र सर्ने मानवीय प्रवृति रहिआएकोछ । यसै क्रममा मानव निर्मित विभिन्न सेवा तथा सुविधाहरूमा पहुँच बढाउन मानिसहरू गाउँबाट सहरमा बसाई सराई सर्ने प्रक्रिया नेपालको सबै ग्रामीण तथा शहरहरुमा रहेको छ । यस गाउँपालिकामा विगत १ वर्षमा अर्थात् आर्थिक वर्ष २०७५/२०७६ मा जम्मा ३५ घरपरिवारको बसाई सराई दर्ता भएकोछ । सो बसाई सराईमा बसाई सराई गरेर आउने परिवार संख्या १५ रहेको छ भने बसाई सराई गरेर जानेको परिवार सख्या २० रहेको छ । साथै सोहि अबधिमा बिबाह दर्ता ४५५ जोडीले गरेका छन् ।

९.२ आर्थिक वर्ष ०७५।७६ को पञ्जिकरणको विवरण

स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरूको पँहुच अझै आम ग्रामीण क्षेत्रमा बस्ने नागरिकहरूसम्म सर्वसुलभ तरिकाले पुग्न नसकेको अवस्था एकातर्फ रहेको छ भने शिक्षा र जनचेतनाको कमीले गर्दा गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरुमा शिशुहरूको जन्म दर्ता गराउने परिपाटीको पनि विकास भई नसकेको अवस्था छ । आजपनि गाउँमा रहेको स्वास्थ्य चौकीमा १ वर्ष भित्रमा कति जना नव शिशुको जन्म भयो भन्ने विवरण स्वास्थ्य चौकीबाट प्राप्त हुन नसकेको अवस्था छ । यस्तै प्रकारले विगत १ वर्षको अवधिमा गाउँमा कतिजनाको मृत्यु भयो भनी मृत्युको प्रमाण-पत्र गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरुबाट प्रमाणित गरियो भन्ने कुरा पनि सम्बन्धीत कार्यालयबाट प्राप्त हुन नसकेको अवस्था छ। अधिकाँश सर्बसाधारणले यसको महत्व नबुझेका कारणले पनि जन्म दर्ता तथा मृत्युदर्ताको अभिलेख पूर्णरुपमा हुन नसकेको हो ।

तालिका नं. ५२ जन्म तथा दर्ता भएका व्यक्तिगत घटना विवरण

वडा	गाउँको नाम	जन्म			मृत्यु			जम्मा घटना दर्ता संख्या
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
१	जमुनिया	६५	५०	११५	९	११	२०	१३५
२	जमुनिया	४७	४३	९०	१६	१६	३२	१२२
३	सोमानी	६७	५५	१२२	१०	१९	२९	१५१
४	सोमानी	९१	५९	१५०	१६	१४	३०	१८०
५	ठुलो खैरतवा	७१	६९	१४०	१६	१६	३२	१७२
६	बैदोली	७२	५७	१२९	१३	१२	२५	१५४
७	गुठीप्रसौनी	८८	६२	१५०	२५	११	३६	१८६
८	गुठि सूर्यपुरा	७५	८०	१५५	१८	१०	२८	१८३
९	प्रतापपुर	७७	७१	१४८	१९	४	२३	१७१
	जम्मा	६५३	५४६	११९९	१४२	११३	२५५	१४५४

स्रोतः प्रतापपुर गाउँपलिकाको कार्यालय २०७६

नवजात शिशु जन्मना साथ सो को जन्मदर्ता गरी प्रमाण-पत्र लिने प्रचलन नेपाली अभिभावकहरूले अझै अंगीकार गरी सकेको अवस्था छैन । तर पनि विभिन्न कारणले विशेषतया विद्यालयमा भर्ना गर्ने उमेर नजिक पुगेपछि (५-६ वर्ष) विद्यालयमा भर्ना गराउनको लागि जन्मदर्ता प्रमाण-पत्रको आवश्यकता पर्ने हुँदा अभिभावकहरूले गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयमा सम्पर्क राख्ने प्रचलनको शुरुवात भएको छ प्रतापपुर गाउँपालिकामा विगत १ वर्षमा अर्थात् आ.व.२०७५।७६ सम्ममा जम्मा ११९९ जना बालबालिकाहरूको जन्मदर्ता प्रमाण-पत्र प्रमाणित गरेको तथ्याङ्क प्राप्त भएको छ । माथि उल्लेख गरिए

अनुसार विविध कारणले गर्दा जन्मदर्ता प्रमाण-पत्रको आवश्यकता पर्न गएर एक वर्षमा विभिन्न उमेरका बालबालिकाहरूको जन्मदर्ता प्रमाण-पत्र बन्न गएको कुरालाई स्वीकार गर्नु पर्ने स्थिति रहन्छ। त्यसै गरी यसगाउँपालिकामा अर्थात् आ.व.२०७५।७६ मा जम्मा २५५ जना व्यक्तिको मृत्युदर्ता गरेको तथ्याङ्क प्राप्त भएको छ ।

९.३ आर्थिक वर्ष २०७५।७६ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरुको विवरण

तालिका नं. ५३ नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरुको विवरण

क्र.सं.	विवरण	सिफारिस संख्या वडा अनुसार									
		१	२	३	४	५	६	७	८	9	जम्मा
१.	नागरिकता सिफारिस	३५७	३८९	१९५	२९६	३९०	१३५	३५०	१३५	२६६	२५१३
२.	नाता प्रमाणित	१७	६६	२२	३४	१९	१४	१३	३८	२६	२४९
३	अन्य सिफारिस	३७५	४७	९०९	५०२	३७८	३१५	३४५	३२३	८०७	४००१
	जम्मा	**७४९**	**५०२**	**११२६**	**८३२**	**७८७**	**४६४**	**७०८**	**४९६**	**१०९९**	**६७६३**

स्रोत : सम्बन्धीत वडा कार्यालयहरु , २०७६

९.४ जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिलाहरुको विवरण (आ.व.०७५।७६)

तालिका नं. ५४ जेष्ठ नागरिक तथा एकल महिलाहरुको विवरण

क्र.सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१.	जेष्ठ नागरिक अन्य (७० वर्षमाथि)	११८०	
	जेष्ठ नागरिक दलित	७२७	
जम्मा		१९०७	
२.	कुल एकल महिला बिधवा	११२७	
३	लोपोन्मुख जाति	१३	
४	जम्मा पूर्ण अपांगः महिला १४ पुरुष १०	४६	
५	आती अशक्त आपंगा भत्ता	१७७	
६	बालबालिका सुरक्षा भत्ता	८१५	
७	जेस्ठ नागरिक औसधि उपचार भत्ता	१७४९	

स्रोतः प्रतापपुर गाउँपलिकाको कार्यालय २०७६

९.५ वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरुका विवरण

कुनै पनि राष्ट्रमा जेष्ठ नागरिकले भावी पुस्ता हुर्काएर समाज तथा राष्ट्र निर्माणको लागि आफ्नोतर्फबाट देन पुऱ्याएको हुन्छ । उनीहरूले गरेको तिनै लगानीको फलस्वरुप नयाँ पिडीले विकासका कतिपय फाइदाहरू उपभोग गर्न पाएका हुन्छन् । विकसित तथा आर्थिक रुपमा सम्पन्न राष्ट्रहरूले निश्चित रुपमा उनीहरूको देनको कदर गर्दै अनेक प्रकारको सेवा सुविधाहरू जेष्ठ नागरिकहरूलाई उपलब्ध गराएको हुन्छ । नेपालमा पनि सरकारको तर्फबाट जेष्ठ नागरिकहरूलाई केहि न्यून भत्ताहरू वितरण गर्नाको साथै अन्य सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन पहल गरिन थालिएको छ ।

तालिका नं. ५५ आर्थिक वर्ष २०७५।७६मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जेष्ठ नागरिक, विधवा, एकल महिला तथा लोपन्मुख जातजाती भत्ता विवरण

वडा न	जेष्ठ नागरिक भत्ता (अन्य)		जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)		बिधवा भत्ता		एकल महिला भत्ता		लोपोन्मुख आदिबासी जनजाती	
	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम
१	१४४	५७६०००	३३	१३२०००	१	४०००	१३८	५५२०००	०	०
२	१०१	४०१०००	७२	१८८०००	०	०	१२४	४९६०००	१३	१०४०००
३	११८	४७२०००	९९	३९६०००	०	०	१३३	५३२०००	०	०
४	१४५	५८०००	९४	३८००००	०	०	९७	३८८०००	०	०
५	१४९	४९६०००	८१	३२४०००	०	०	१५१	६०४०००	०	०
६	९६	३८४०००	९२	३६८०००	०	०	८४	३३६०००	०	०
७	१८४	७३६०००	८७	३४८०००	०	०	१११	४४४०००	०	०
८	११७	४६८०००	८०	३२००००	०	०	१०५	४२००००	०	०
९	१२६	५०४०००	८९	३५६०००	०	०	१८३	७३२०००	०	०
	११८०	४०९५०००	७२७	२८१२०००	१	४०००	११२६	४५०४०००	१३	१०४०००

स्रोत: प्रतापपुर गाउँपलिकाको कार्यालय २०७६

यस गाउँपालिकामा सामाजिक सुरक्षा कार्यकम अन्तर्गत जेष्ठ नागरिक भत्ता ११८० जना अन्य जातले र जेष्ठ नागरिक भत्ता ७२७ जना दलितले प्राप्त गरेकाछन् र १ जनाले बिधवा भत्ता र ११२६ जनाले एकल भत्ता प्राप्त गरेकाछन् । साथै लोपुन्मुख अधीबासी जनजाति तर्फा १३ जना ले भत्ता प्राप्त गरेका छन्

तालिका नं. ५६ आ.व. २०७५।७६ मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण विवरण

वडा न	पूर्ण अपाङ्ग भत्ता		अति असक्त अपांगता भत्ता		जेस्ठ नागरिक औषधि उपचार भत्ता		वालवालिका सुरक्षा भत्ता (दलित)		
	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	संख्या	रकम	जम्मा
१	८	६४०००	२४	५७६००	१९३	७७२०००	४७	७३२००	७९
२	८	६४०००	२५	६००००	१५९	६३३०००	८९	१३८८००	१२२
३	२	१६०००	१७	४०८००	२२०	८८००००	१०६	१६१६००	१२५
४	१	८०००	१७	४०८००	२२४	८९६०००	१००	१५३२००	११८
५	२	१६०००	८	१९२००	२३५	९४००००	९९	१५२०००	१०९
६	३	२४०००	२९	६९६००	१४५	५८००००	९९	१५३६००	१३१
७	३	२४०००	२६	६४२००	१३८	९५२०००	१०४	१५७६००	१३३
८	६	४८०००	१९	४५६००	१९३	७७२०००	७७	११८८००	१०२
९	१३	१०४०००	१२	२८८००	२४२	९६८०००	९४	१४१६००	११९
जम्मा	**४६**	**३६८०००**	**१७७**	**४२६६००**	**१७४९**	**७३९३०००**	**८१५**	**१२५०४००**	**१०३८**

स्रोतः प्रतापपुर गाउँपलिकाको कार्यालय २०७६

यस गाउँपालिकामा आर्थिक वर्ष २०७५।०७६मा सामाजिक सुरक्षा कार्यकम अन्तर्गत पूर्ण अपाङ्गता भत्ता ४६ जनाले, अति असक्त अपांगता भत्ता १७७ जनाले र दलित वालवालिका सुरक्षा भत्ता ८१५ जनाले प्राप्त गरेकाछन् ।

९.६ लिंग अनुसार वाल बिवाह सम्वन्धि विवरण (१८ वर्ष मुनिका)

यस गाउँपालिकामा निकै कमै मात्रामा बाल विवाह हुने गरेको छ। महिला तथा बाल बालिका कार्यालय नवलपरासी अनुसार यस्ता घटना निकै कम मात्रामा हुने गरेको र त्यसमाथि कि त अभिभावको कि त विवाहित बालबालिकाको राजिखुसीमा हुने भएकाले यस सम्बन्धी उजुरी सम्बन्धीत निकायमा आइपुग्दैन ।

९.७ हुलाक सेवा केन्द्र

तालिका नं. ५७ गाउँपालिकाको हुलाक सेवाको अवस्था

वडा नं.	हुलाक रहेका ठाउ	हुलाकको नाम
१	सेमरी बजार	अतिरिक्त हुलाक दोवा
२	सेमरी बजार	अतिरिक्त हुलाक दोवा
३	सोमनी	अतिरिक्त हुलाक दोवा
४	ठुलो खैरेटावा	अतिरिक्त हुलाक दोवा
५	बशाहिया	अतिरिक्त हुलाक दोवा
६	सूर्यपुरा	अतिरिक्त हुलाक दोवा
७	सूर्यपुरा	अतिरिक्त हुलाक दोवा
८	बेलटारी	अतिरिक्त हुलाक दोवा
९	सेमरी बजार	अतिरिक्त हुलाक दोवा

श्रोत : जिल्ला हुलाक कार्यालय, ।

९.८ गाउँपालिकाको कार्यालयदेखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्मको दूरी

प्रतापपुर गाउँपालिकाको केन्द्र वडा न ९,बेलाटारी सम्म वडाका कार्यालय रहेको स्थानबाट अनुमानित दुरी तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ५८ गाउँपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्मको दूरी

वडा नं.	केन्द्रसम्मको दूरी (किमी)	केन्द्रसम्मको समय (मिनेटमा)
वडा नं.१,	५.६४	१५
वडा नं.२,	५.६४	१५
वडा नं.३,	८.२४	२५
वडा नं.४,	१३.६६	३०
वडा नं.५,	११.५७	४५
वडा नं. ६,	७.९९	२५
वडा नं. ७,	६.१९	१५
वडा नं. ८,	७.९९	२५
वडा नं. ९,	--	२

स्रोत : लक्षित समुह छलफल, २०७६

९.९ गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका प्रमुख कार्यक्रम तथा योजनाहरु

यस प्रतापपुर गाउँपालिकामा चालु आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ को बजेट तथा कार्यक्रमहरु तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ५९ चालु आ.व.को प्रमुख बजेट तथा कार्यक्रमहरु रु.१०००

सि. नं.	बजेट उप शीर्षक	विनियोजन रु.	स्रोत			
			आन्तरिक श्रोत तथा राजश्व बाडफाड	अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण		
				नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीय तह
१	प्रतापपुर गाउँपालिका	१८,७९,८४	१०,११,१६	८,६८,६८		
२	प्रतापपुर गाउँपालिका वडा नं. १	१,११,३६		१,११,३६		
३	प्रतापपुर गाउँपालिका वडा नं. २	१,०७,६८		१,०७,६८		
४	प्रतापपुर गाउँपालिका वडा नं. ३	१,०९,५१		१,०९,५१		
५	प्रतापपुर गाउँपालिका वडा नं. ४	१,११,२१		१,११,२१		
६	प्रतापपुर गाउँपालिका वडा नं. ५	१,२१,९८		१,२१,९८		
७	प्रतापपुर गाउँपालिका वडा नं. ६	१,०८,३८		१,०८,३८		
८	प्रतापपुर गाउँपालिका वडा नं. ७	१,३०,१५		१,३०,१५		
९	प्रतापपुर गाउँपालिका वडा नं. ८	१,०५,२५		१,०५,२५		
१०	प्रतापपुर गाउँपालिका वडा नं. ९	१,०५,५२		१,०५,५२		
११	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम	१३,६६,००		१३,६६,००		
१२	प्रादेशिक सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम	१,४३,७९			१,४३,७९	
१३	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	६,६०,००		६,६०,००		
१४	बहु क्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम	१६,३४		१६,३४		

	कुल	५०,७७,०४	१०,११,१६	३९,२२,०९	१,४३,७९	

तालिका नं. ६० लक्षित समूहको विनियोजित रकम तथा कार्यक्रम

रु.१०००

सि.नं.	कार्यक्रम / आयोजनाको नाम	लक्षित समूह	क्षेत्र	लक्ष	विनियोजन रु.
१	BP स्मृती पार्क निर्माण	अन्य	पूर्वाधार विकास	१	५००
२	CC Camera जडान	अन्य	संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह	१	५००
३	अनगमन तथा मुल्याकन खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	४५०
४	अन्य भ्रमण खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	१५०
५	अन्य भाडा	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२	१००
६	अन्य सम्पतीहरुको सचालन तथा सम्भार खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	१५०
७	अन्य समाजिक सुरक्षा	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२	२५०
८	अन्य सहायाता	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	१५०
९	औषधी खरिद	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२	७००
१०	आगलगि नियन्त्रण सम्बन्धी जनचेतनामुलक रेडियो सन्देश प्रशारण	अन्य	संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह	४	२६
११	इन्धन कायर्लाय पंरयोजन	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	३००
१२	उज्यालो प्रतापपुर योजना (सोर्य सडक बत्ति जडान)	अन्य	पूर्वाधार विकास	४	७९००

१३	उपदान	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	१	२००
१४	करदाता शिक्षा कार्यक्रम	अन्य	संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह	१	५०
१५	कर्मचारी कल्याण कोषा खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४	५००
१६	कर्मचारी तालिम खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२	१०००
१७	करार सेवा शुल्क	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	३००
१८	खानेपानी टकीं निर्माण भएको विभिन्न स्थानमा पाइपलाइन विस्तार			२	१०००
	गाउँपालिका GIS MAppingg सहितको पार्श्वचित्र निर्माण	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१५००
२०	गाउँपालिका स्तरीय योजना तजुमा गोष्ठी	अन्य	संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह	१	१५०
२१	गाउँपालिका स्तरीय रिंग रोडको सम्भाब्यता अध्ययन र DPR	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१०००
२२	घर भाडा	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४	४९०
२३	चडंल चौक देखि त्रिभुवन प्रा.वि जाने बाटो कालोपत्रे क्रमागतः	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	५००
	चोरनिया माइ खोलालाइ कृषि ताल निर्माण गरी पर्यटन स्थलको रुपमा विकास गर्ने सम्भाब्यता अध्ययन गरी				
२५	छात्रबृत्ति	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	१५०
२६	जमुनिया गाउँको बाटो कालोपत्रे क्रमागतः	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	२५००
२७	जौरही माइ मन्दीर धर्मशाला निर्माण	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	५००
२८	धार्मिक तथा ससकर्तिक सहायकता	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४	२००

२९	नर्सही जाने बाटो देखि फटकी टोला जाने बाटो माटो पुरी ग्राभेल गरी	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१५००
३०	निर्मित सार्वजनिक सम्पतीको ममर्त सम्भार खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४	५००
३१	पजकट्टी देखि अठलही सम्म बाटो कालोपत्रे क्रमागत	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१०००
३२	पत्रपत्रीका छपाई तथा सुचना प्रकाशन खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४	१०००
३३	पर्सा देखि दरखासे जाने बाटोमा कल्भर्ट निर्माण	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१०००
३४	पुलको DPR तयार गर्ने	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१५००
३५	पुस्तक तथा सामग्री	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२	१००
३६	पानी तथा विजुली	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४	५००
३७	पारिश्रमिक कर्मचारी	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४	२००००
३८	पोषाक	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	६३०
३९	फारम तथा प्रमाण पत्र लागायत रजिष्टर छपाइ	अन्य	संस्थागत विकासतथा सेवा प्रवाह	३	३००
	बरगदवा देखि सेमरी जोडने कृषि माटो पुरी बाटो ग्राभेल कार्य	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१०००
४१	बरगदवा वडा नं. ३ मा स्मृती भवन	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	८००
४२	बाढि पुर्वसुचना र पुर्वतयारी सम्बन्धी सरोकारवाला संग अन्तर्क्रिया गोष्ठी	अन्य	वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	१	५०
४३	भैपरी आउने चालु खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४	५००
४४	भ्रमण खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	७५०

४५	मृत कर्मचारीको सुबिधा तथा सहायता	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	१	१००
४६	मेशिनरी तथा औजार सचालन तथा सम्भार खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	१५०
४७	मसल्न्द ताथा कार्यलय सामाग्री	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	१५००
४८	महगी भत्ता	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२	१३००
	महेशपुर त्रिवेणी रोडबाट झुल्नीपुर गुलाव को घर हुदै जिवनज्योती नहरसम्म कालोपत्रे				
५०	महासय कोइरी को घर देखी विश्राम अहिर को घर सम्म कालो पत्रे	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	७००
५१	माधवपुर गाउँमा अधुरो कालोपत्रे क्रमागतः	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	५००
५२	योगदानमा अधारीत विमाकोष खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४	२५०
५३	लिटिल बुध मार्ग ढल सहित कालोपत्रे निर्माण क्रमागतः	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१०००
५४	वडा कार्यालय भवन निर्माण	अन्य	पूर्वाधार विकास	४	८०००
५५	वडा न ५ बेतहानी गाउँको मेन रोड बाटो देखि गाउँको भित्री बाटो एऋत्रऋ गर्ने कार्य	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१५००
५६	वडा नं. २ घोडहा गाउँ देखि नेपाली नहर सम्म कालोपत्रे	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१५००
५७	वडा नं. ३ गिदाहामा रहेको सार्वजनिक जग्गा संरक्षण गरी अजषमिचभल उबचप को रुपमा विकास	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१०००
५८	वडा नं. ५ धमौली चौक देखि मटरा जाने बाटो एऋ	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१५००

५९	वडा नं. ७ को वडा कार्यालय पुर्वाधार सुधार	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१०००
६०	वडा नं. ९ बेलाटारी गाउँ को भित्रि बाटो मा ढल निकास र एक्रक्र ढलान	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१५००
६१	विद्युतिकरण (ग्रामीण कृषि)	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	२०००
६२	विमा तथा नविकरण खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	१५०
६३	विविध कार्यक्रम खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	३००
६४	विविध खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४	१०००
६५	विश्वनाथ गुप्ताको घर देखि सुदमा चौधरी को घर	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	५००
६६	विशिष्ट व्यत्ती तथा प्रतिनिधि मण्डलको भ्रमण खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	१५०
६७	शुध खाने पानीको लागी हाण्ड पाइप जडान	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१५००

६८	शुध खाने पानीको लागी हाण्ड पाइप जडान	अन्य	सामाजिक विकास	२	१५००
६९	सुचना प्रणाली तथा सफःटवयर सचालन खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	१	५००
७०	सचार महसल	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	३००
७१	स्थानिय भत्ता	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४	२०००

७२	सभा सचालन खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२	१०००
७३	सेमरी साझा भवन देदि घोडहा जाने बाटोमा माटो पुरी ग्रभेल गरी सडक	अन्य	पूर्वाधार विकास	२	१५००
७४	सरसफाइ सेवा शुल्क	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	१५०
७५	सेवा निबृतको औषधि उपचार	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	१	५००
७६	सेवा र परामर्श खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४	१०००
७७	सेवा निवित को सचित विदा	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	१	३००
७८	सवारी साधन तथा मशिनरी औजार भाडा	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	१५०
७९	सवारी साधन मर्मत खर्च	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	४	५००
८०	स्वास्थ्य सस्था लाइ	अन्य	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	३	३००
८१	सार्वजनिक सुनवाइ	अन्य	संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह	३	१२०
				कुल जम्मा	९२२६६

९.१० गाउँपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा

गाउँ सभा → लेखा, विधायन, सुशासन र अन्य समिति

गाउँ कार्यपालिका → आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, पुर्वाधार विकास वातावरण तथा विपद व्यावस्थापन

अध्यक्ष → उपाध्यक्ष → न्यायिक समिति

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
रा.प.तृतीय - १

प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा

प्रशासन ईकाई
ना.सु.रा.प.अनं.प्र. (प्र.)/अधिकृत छैठौं /सहायक पाँचौं - १

आर्थिक प्रशासन इकाई
ले.पा.रा.प.अनं.(लेखा) - १
सह.लेपा. रा.प.अ.द्वि/सहायक पाँचौं/चौंथो - १

योजना तथा अनुगमन इकाई
ना.सु.रा.प.अनं.प्र. (प्र.)/अधिकृत छैठौं /सहायक पाँचौं - १

कानुन मामिला ईकाई
ना.सु.रा.प.अनं.प्र.प्रशासन/न्याय/अधिकृत छैठौं /सहायक पाँचौं - १

पुर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा
ईन्जिनियर (रा.प.तृ.प्रा.) सिभिल, जनरल/वि.आ./स्यनिटरी/सिंचाई/हाइवे / वा अधिकृत (इन्जि) (छैठौं/सातौं/आठौं) - १

सडक तथा अन्य पुर्वाधार विकास इकाई
सब ईन्जि रा.प.अ.(प्रा.) सिभिल, जनरल वा ईन्जिनियर छैठौं/सब.इन्जी.पाँचौं - १

भवन तथा मापदण्ड कार्यान्वयन इकाई
सब इन्जिनियर (आर्किटेक्ट वा सिभिल) रा.प.अ.प्र.(प्रा.) वा इन्जिनियर छैठौं/सब ईन्जि पाँचौं - १

सामाजिक तथा आर्थिक विकास शाखा
ना.सु.रा.प.अनं.प्र. (प्र.)/अधिकृत छैठौं /सहायक पाँचौं - १

सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण इकाई
ना.सु.रा.प.अनं.प्र. (प्र.)/अधिकृत छैठौं /सहायक पाँचौं - १

महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण इकाई
ना.सु.रा.प.अनं.प्र. (प्र.)/म.वि.नि./स.म.वि.नि/रा.अ.अनं.द्वि.प्र वा सहायक पाँचौं/चौंथो - १
सब इन्जिनियर (आर्किटेक्ट वा सिभिल) रा.प.अ.प्र.(प्रा.) वा इन्जिनियर छैठौं/सब ईन्जि पाँचौं - १

शिक्षा तथा खेलकुद शाखा
शा.अ. (शिक्षा प्रशासन रा.प.तृ. वा अधिकृत छैठौं /सातौं/आठौं - १
प्रा.स./ना.सु. (रा.प.अ.प्र.) वा सहायक पाँचौं - १

- बाल विकास केन्द्र
- विद्यालय
- खेलकुद समिति/केन्द्र
- युवा विकास समिति
- स्थानिय स्तरका प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम केन्द्र

वडा कार्यालय
ना.सु.रा.प.अनं.प्र. (प्र.)/रा.प.अ.द्वि.(प्र.) अधिकृत छैठौं /सहायक पाँचौं/चौंथो - १
सब इन्जि.रा.प.अ.प्र.प्रा./अधिकृत छैठौं /सहायक पाँचौं/अ.सब इन्जी/सहायक चौंथो - १

- प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/स्वास्थ्य चौकी
- पर्यटन केन्द्र
- घरेलु तथा साना उद्योग
- कृषि सेवा केन्द्र/पशु सेवा केन्द्र र अन्य

आन्तरिक लेखा परिक्षण एकाई
आन्तरिक लेखा परिक्षक, रा.प.अ. प्रथम सहायक पाँचौं - १

९.११ गाउँपालिकाको क्षेत्रगत अवस्था विश्लेषण (SWOT Analysis) :

कुनै पनि संगठनको आन्तरिक तथा वाह्य अवसर तथा चुनौतीहरु पहिचान तथा मुल्यांकन गरी रणनैतिक योजना बनाउन आधारभुत औजारको रुपमा SWOT Analysis गरिन्छ । यस गाउँपालिकाको विभिन्न विषयगत क्षेत्र अनुसारको SWOT Analysis तलको तालिकामा गरिएको छ ।

Strengths (सवल पक्षहरु)	**Weaknesses** (कमजोर पक्षहरु)	**Opportunities** (अवसरहरु)	**Threats** (चुनौती/जोखिमहरु)
१. भौतिक पुर्वाधारको क्षेत्र			
• समथर भूभागको कारण गाउँपालकिा अन्न्तर्गत सडक संजाल सवै वडाहरुमा विकास भएकौ । • अहलि उपलब्ध सडक हरु नयिमति रुपमा अनुगमन हुने र स्तर उन्नतिभएको पाइन्छ • वस्तीहरुको विकास भैरहेकोले यसका लागि व्यवस्थित वसोवासका लागि भवन मापदण्ड,नक्सा पास प्रक्रिया अगाडि वढिरहेको छ । • मागको आधारमा विद्युत सेवाको विस्तार भएको । • हाल यस गाउँपालिकामा २ वटा ठुला सचिाई आयोजना संचालित छन् भने १ सब स्टेसन रहेको छ • गाउँपालिकाका अधिकांश भुभागमा मोवाइल नेटवर्क कभरेज रहेको र केही वडाहरुमा इन्टरनेट सुविधा पनि भएको ।	• उचति खाने पानी को व्यवस्था नभएको र इनार मै नर्िभर हुनु पर्ने • आधारभुत पूर्वाधारको कमी • अधिकांस सडकहरु कच्ची भएको र सडकको चौडाई ४ देखि ६ मि. मात्रै भएको जुन सहरी विकास मापदण्ड अनुसार उपयुक्त नभएको जसलाई अपग्रेड गर्नु पर्ने देखिन्छ । • यातायातका सडक सञ्जालहरु भए पनि नियमित र सुलभ यातायात सेवा सुविधा सञ्चालन नभएको ।	• विकासका पूर्वाधारहरुको विस्तार गरी स्थानीय जनताहरुको सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सहजता हुने अवस्था रहेको । • समथर भूभागका कारण बकिासका लागिनिकैनै सहज बाताबरण	• गाउँपालिकाका भौगोलिक रुपमा ठुला तथा विकट वडाहरुमा जन घनत्व कम तथा साना वडाहरुमा भने जनघनत्व बढी रहेकोले सेवा प्रवाहमा जनसंख्या तथा भुगोल दुवै पक्ष सम्वोधन गर्ने चुनौती । • गाउँपालिकाका कृषि खेति गरिएको अधिकांश भु-भाग आकासे वर्षे सिंचाईमा निर्भर रहेको । • गाउँपालिका तथा वडाको विकास निर्माण योजनाको प्रथमिकता डोजर प्रयोग गरी बनाईने सडक विस्तारमा रहेको तर त्यसको वातावरणिय तथा संस्कृतिक पक्षमा पर्ने असरको बारेमा ख्याल नगरिएको । • भौगोलिक विकटताको कारण गाउँपालिकाका उत्तरी भेगका विभिन्न स्थानमा स्काई बाहेकका मोवाइल नेटवर्क नआउने । • यस गाउँपालिकाकामा धेरै नदि तथा खोला भएकोले यातायातको

Strengths (सवल पक्षहरु)	**Weaknesses** (कमजोर पक्षहरु)	**Opportunities** (अवसरहरु)	**Threats** (चुनौती/जोखिमहरु)
			लागि विभिन्न पुल पुलेसाहरु पनि निर्माण गरेको तर अझै पर्याप्त नभएको ।
२. स्वास्थ्य, वातावरण तथा सरसफाई			
• पुर्ण खोप जिल्ला घोषणा भइसकेको । • बाल बालिकाहरुमा कुपोषणको अवस्था निकै न्युन रहेको । • गाउँपालिकामा व्यवस्थित फोहोरमैला व्यवस्थापनका कार्यहरु संचालन गर्ने र सोका लागि डम्पिङ साइटको जग्गाको व्यवस्थापन तथा साझेदार संस्थाको खोजि भैरहेको छ । • अधिकांस स्वास्थ्य चौकीमा कर्मचारी आवास सहितका सुविधा सम्पन्ने भवनहरु बनेको/बन्ने क्रममा रहेको ।	• स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्वन्धी चेतनाको कमी • प्रत्यक वार्डमा शशिु तथा प्रसुती सेवाको कमि • प्राथमकि उपचार केन्द्र हरु न्युनतम	• पूर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका निर्माण गर्ने विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने तयारी भैरहेको छ	• आकष्मिक सर्पदन्ष उपचार केन्द्रको अभाव
३. शिक्षा, कला तथा सीप			
• पूर्ण साक्षरयुक्त जिल्ला घोषणा भई सकेको वर्तमान अवस्थामा यसलाई निरन्तता दिन समुदायस्तरमा सामुदायिक सुचना तथा साक्षर केन्दको विस्तार गरिने कार्य जारी रहेको ।	• प्राविधिक जनशक्तिको कमी • संस्थागत क्षमताको कमी • प्राविधिक तथा मानविय संसाधनको उपयोगमा कमी	• साक्षरता स्तरमा अभिबृद्धि	• बढ्दो वैदेशिक रोजगारीमा जाने चलन र सहरमा बसाँई सराई गर्ने चलनका कारण विद्यालयहरुमा विद्यार्थीको संख्या घट्दो क्रममा रहेको ।

Strengths (सवल पक्षहरु)	**Weaknesses** (कमजोर पक्षहरु)	**Opportunities** (अवसरहरु)	**Threats** (चुनौती/जोखिमहरु)
• प्रत्येक वडामा कम्तीमा एउटा माध्यमिक स्तरको विद्यालय भएको तथा गाउँपालिका भित्र एउटा उच्च माध्यमिक विद्यलाय रहेको ।			
४. आर्थिक क्षेत्र (कृषि, पर्यटन वन तथा घरेलु उद्योग)			
• पर्याप्त खेतीयोग्य जमीन भएको • एक गाउँ एक उत्पादन मार्फत पकेट क्षेत्रहरुको रुपमा विकास गर्न सकिने अवस्था रहेको । • कृषकहरुको सक्रियतामा व्यावसायीकरणको लागि कृषिमा लगाव रहेको । • गाउँपालिकाका सक्रिय जनंख्याको ठुलो हिस्सा वैदेशिक रोजगारी तथा कृषा मा रहेको र ठुलो परिमाणमा विप्रेषण भित्रिने गरेको । विभिन्न विकास निर्माणका कामहरुमा वैदेशिक रोजगारीमा रहेका युवाहरुले योगदान गर्ने प्रचलन रहेको ।	• सामाजिक तथा आर्थिक विपन्नता • आन्तरीक श्रोतको न्यूनता • वेरोजगारी तथा अर्ध वेरोजगारी अवस्था • विकासमा निजीक्षेत्रको न्युन सहभागिता • जनसहभागिता जुटाउन कठीन	• यातायात, विद्युत र संचार लागाएतका सुविधामा आएको विस्तार सँगै गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानमा बजार केन्द्रहरु विस्तार हुँदै गरेको • कृषि पर्यटनको लागि पर्याप्त संभावना भएको । • फलफूल खेतीका लागि उपयुक्त भौगोलिक स्थिति हावापानी र माटो • स्थानीय कच्चा पदार्थ आधारीत साना तथा घरेलु उद्योग विकासको राम्रो सम्भावना • सहकारीताको माध्यमबाट सामाजिक तथा आर्थिक विकास गर्न सकिने सम्भावना ।	• उपलव्ध स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन • विकासमा लागत जनसहभागिता प्रवर्द्धन • कृषि तथा पशु क्षेत्रको विकास एवं व्यवसायिकरण

९.११ गाउँपालिका कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

यस प्रतापपुर गाउँपलिका कार्यालय तथा प्रत्येक वडा कार्यालयको काम गर्ने कर्मचारीहरुको विवरण देहाय बमोजिम दिईएको छ ।

तालिका नं. ६१ प्रतापपुर गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

नाम	पद	शाखा	फोन नं
घनश्याम गाहा	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	प्रशासन	९८५७०८००९५
बिजय कुमार पाण्डे	सूचना प्रविधि अधिकृत	सूचना प्रविधि र सूचना अधिकारी	९८४७१४३६५४
कुन्दन कुमार सिंह	जन स्वास्थ्य निरिक्षक	जन स्वास्थ	९७४५०२०४८७
दिन बन्धु मिश्रा	कबिराज	आयुर्बेद	९८१९४९४७८९
राजेन्द्र चौधरी		योजना शाखा	९८४७२९०३७२
ई. आनन्द यादव	इन्जिनियर	प्राविधिक शाखा	९८४७०१०३३४
विष्णु ज्ञवाली	सव इन्जिनियर	प्राविधिक शाखा	९८४९१२८१३१
उमेश गुप्ता	सव इन्जिनियर	प्राविधिक शाखा	९८१९४९४८७५
विजय कुमार यादव	स्वास्थ्य सहायक	जन स्वास्थ	९८४४२९६४५१
केशव प्रसाद चौधरी	प्रा.स. कृषि	कृषि बिकास	९८४७०३९४५०
यम प्रसाद न्यौपाने	खरिदार	प्रशासन र जिन्सी	९८५७०१३७८८
चन्द्रमाया फुजांली	ना.प्रा.स.	पशु सेवा	९८६७३४३५३९
हरि प्रसाद कमकर	कार्यालय सहयोगी	कार्यालय सहयोगी	९८६७१९७३३५
लाल बहादुर राजभर	कार्यालय सहयोगी	कार्यालय सहयोगी	
दालिराम चौधरी	कार्यालय सहयोगी	कार्यालय सहयोगी	
नारायण प्रसाद थारू	सवारी चालक	सवारी चालक	

श्रोत : प्रतापपुर गाउपालिकाको कार्यालय २०७६

९.१२ प्रतापपुर गाउँपालिकामा निर्वाचित पदाधिकारीहरुको विवरण

तालिका नं. ६२ प्रतापपुर गाउँपालिकामा निर्वाचित पदाधिकारीहरुको विवरण

नाम	पद	फोन नं
राजकुमार शर्मा	गाउँपालिका अध्यक्ष	९८५७०४६०५२
मान बहादुर चौधरी	वडा अध्यक्ष १	९८५७०१३७३४
इश्वरी प्रसाद थारू	वडा अध्यक्ष २	९८५७०१३७३५
दिवाकर चौधरी थारू	वडा अध्यक्ष ३	९८५७०१३७३६
जन्त्री प्रसाद बरइ	वडा अध्यक्ष ४	९८५७०१३७३७
त्रिभुवन कुर्मी	वडा अध्यक्ष ५	९८५७०१३७३८
राम हरी उपाध्याय	वडा अध्यक्ष ६	९८५७०१३७३९
हरेन्द्र यादव	वडा अध्यक्ष ७	९८५७०१३७४०
कादीर अली अन्सारी	वडा अध्यक्ष ८	९८५७०१३७४१
हेमेन्द्र कुमार पंजियार	वडा अध्यक्ष ९	९८५७०१३७४२
हरेन्द्र यादव	वडा अध्यक्ष ७	९८५७०१३७४०

श्रोतः प्रतापपुर गाँउपालिकाको कार्यालय

९.१३ सुरक्षा ईकाईहरु

तालिका नं. ६३ गाउँपालिकामा रहेका सुरक्षा निकायहरु

वडा नं	प्रतापपुर गाउँपालिकामा रहेका सुरक्षा निकायहरु
१	प्रहरी चौकी, सेमरी बजार
४	प्रहरी चौकी, पचफेडा
५	प्रहरी चौकी, बसहिया
६	प्रहरी चौकी पर्सौनी, ससस्त्र सिमा बल, झुल्निपुर
९	प्रहरी चौकी, बेलटारी

श्रोत : स्थलगत अवलोकन २०७४

९.१४ गाउँपालिकाको नक्सा

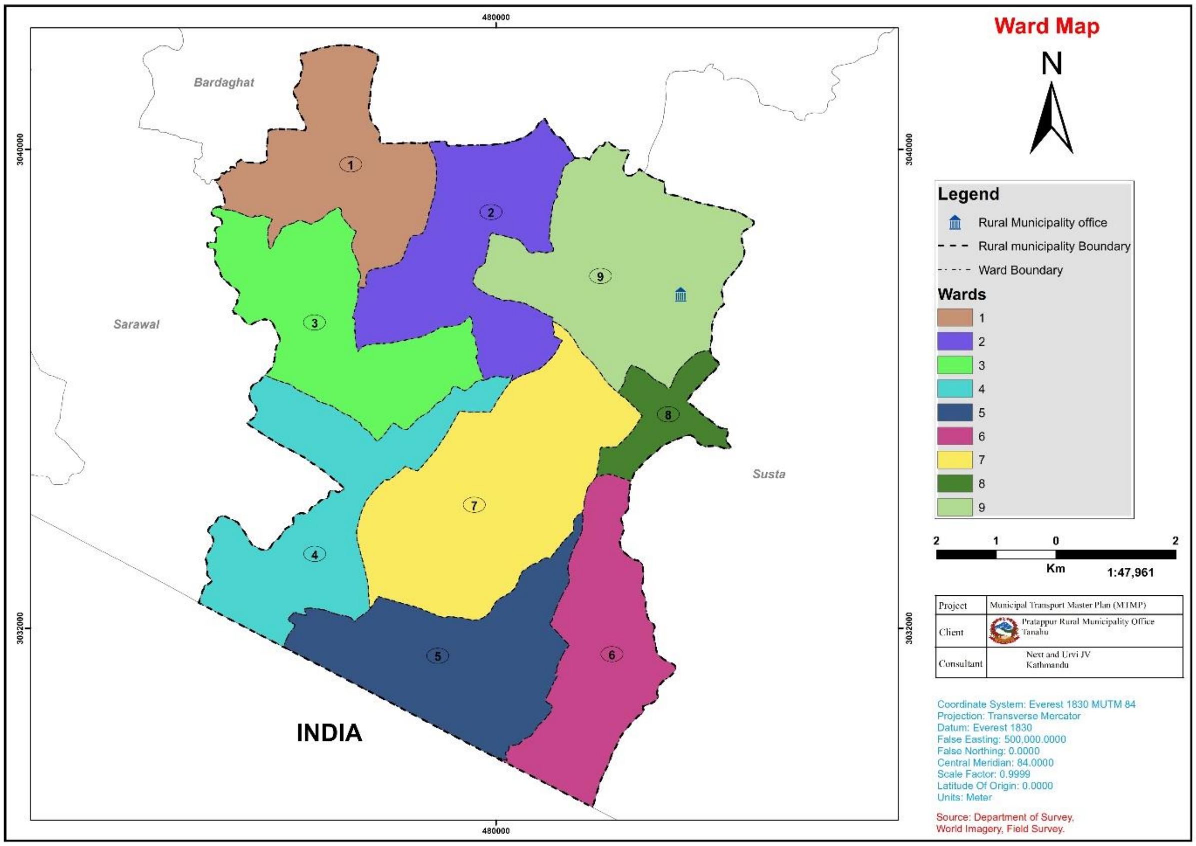

सन्दर्भ सामाग्री

१. गाउँ विकास समितिहरुको वस्तुस्थिति विवरण (VDC Profile),

२. जनगणना २०६८ का प्रतिवेदनहरू, केन्द्रीय तथ्याङ्क बिभाग

३. स्थानीय तह स्रोत नक्सांकन तथा व्यवस्थापन योजना २०७१

४. केन्द्रिय तथ्यांक विभाग प्रतिवेदन २०६८

५. नेपालको संविधान २०७२

६. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४

७. स्थानिय तह सम्बन्धी २०७३ फागुन २७ गते प्रकाशित नेपाल राजपत्र

८. संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासान मन्त्रालयको वेभसाइट, http://mofald.gov.np र http://103.69.124.141

९. जिल्ला कृषि विकास कार्यक्रम तथा तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व. २०७२।७३, जिल्ला कृषि विकास कार्यालय

१०. सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको विवरण, नवलपरासी२०६४, जिल्ला मालपोत कार्यालय

११. विभिन्न स्थानिय तथा राष्ट्रिय छापा तथा अनलाइन खबर पत्रिकाहरु

१२. वेदर डट कम, २०१८ (www.weather.com)

१३. निर्वाचन आयोगको वेभसाइट २०७४, (http://result.election.gov.np/)

अनुसुची-१: वडा अनुसारका सामाजिक स्रोत नक्साहरु

वडा नं. १ को नक्सा

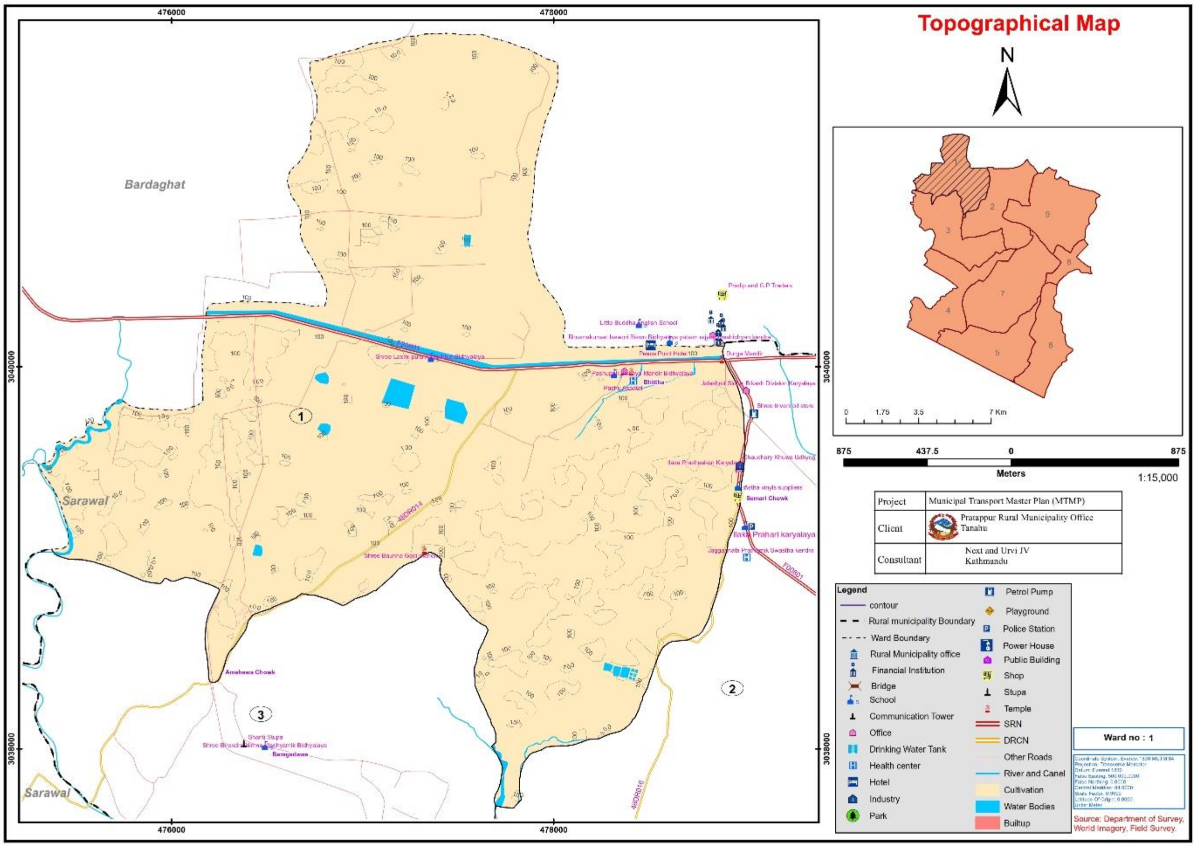

वडा नं. २ को नक्सा

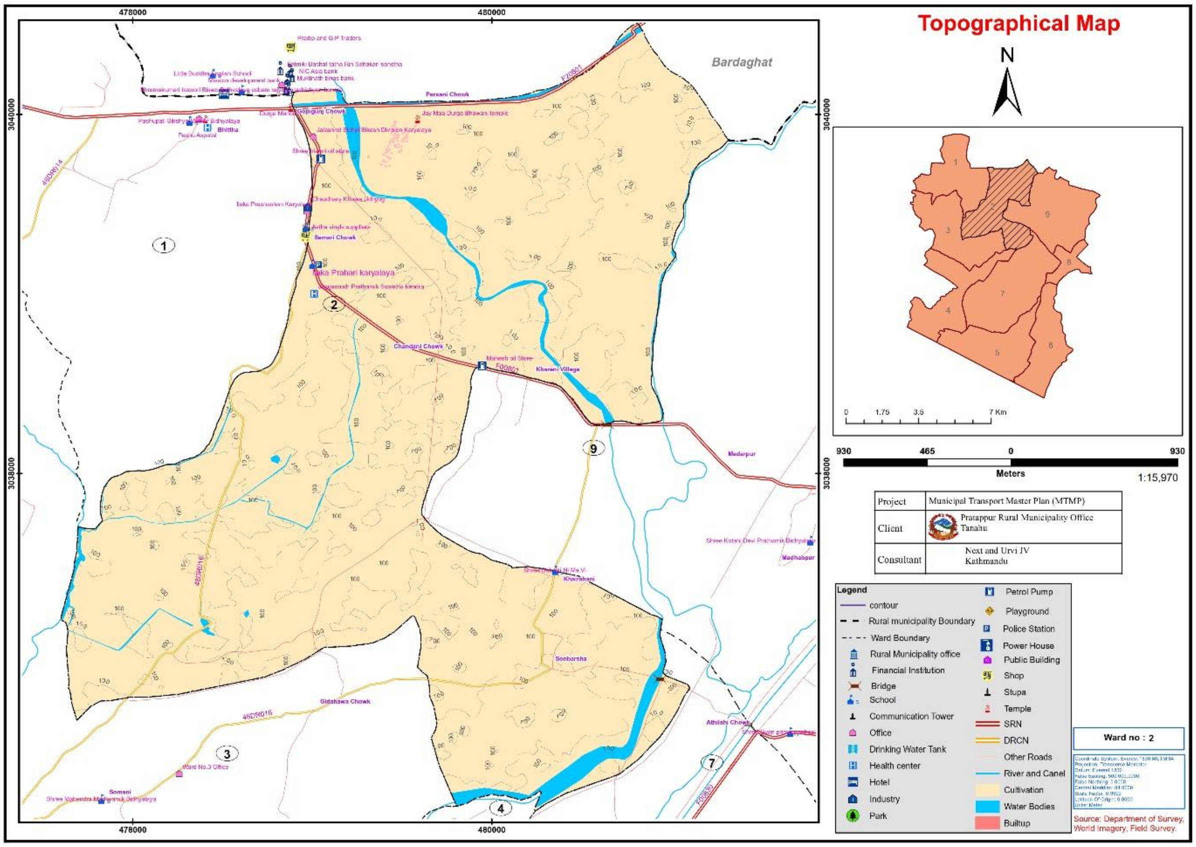

Topographical Map
N
Bardaghat
Legend
contour
Rural municipality Boundary
Ward Boundary
Rural Municipality office
Financial Institution
Bridge
School
Communication Tower
Office
Drinking Water Tank
Health center
Hotel
Industry
Park
Petrol Pump
Playground
Police Station
Power House
Public Building
Shop
Stupa
Temple
SRN
DRCN
Other Roads
River and Canal
Cultivation
Water Bodies
Builtup
Project
Municipal Transport Master Plan (MTMP)
Client
Pratappur Rural Municipality Office Tanahu
Consultant
Next and Urvi JV Kathmandu
Ward no : 2
Meters
1:15,970
Source: Department of Survey, World Imagery, Field Survey.
478000
480000
3040000
3038000

वडा नं. ३ को नक्सा

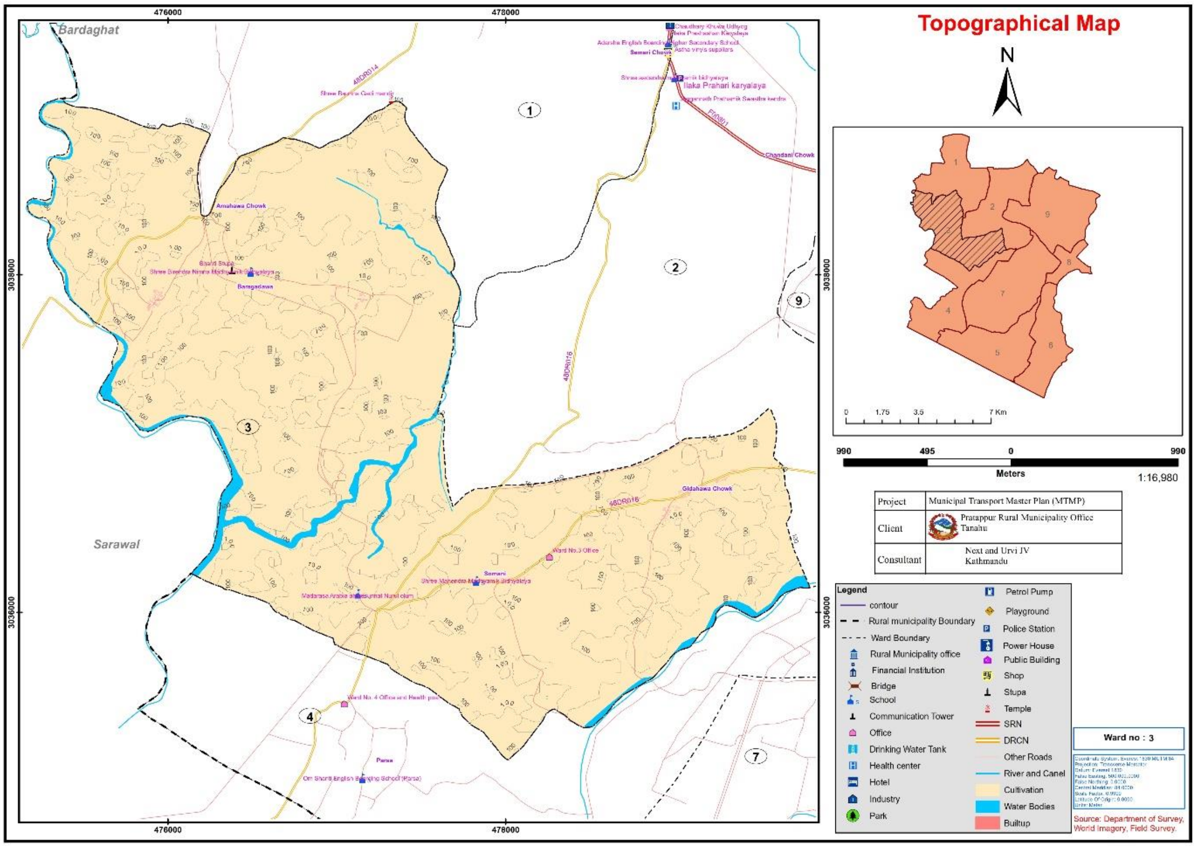
Topographical Map
N
Bardaghat
Sarawal
Amahawa Chowk
Ilaka Prahari karyalaya
Chandani Chowk
Gidahawa Chowk
Ward No.3 Office
1
2
3
4
7
9
476000
478000
3038000
3036000
0 1.75 3.5 7 Km
990 495 0 990
Meters
1:16,980
Project | Municipal Transport Master Plan (MTMP)
Client | Pratappur Rural Municipality Office Tanahu
Consultant | Next and Urvi JV Kathmandu
Legend
contour
Rural municipality Boundary
Ward Boundary
Rural Municipality office
Financial Institution
Bridge
School
Communication Tower
Office
Drinking Water Tank
Health center
Hotel
Industry
Park
Petrol Pump
Playground
Police Station
Power House
Public Building
Shop
Stupa
Temple
SRN
DRCN
Other Roads
River and Canel
Cultivation
Water Bodies
Builtup
Ward no : 3
Source: Department of Survey, World Imagery, Field Survey.

वडा नं. ४ को नक्सा

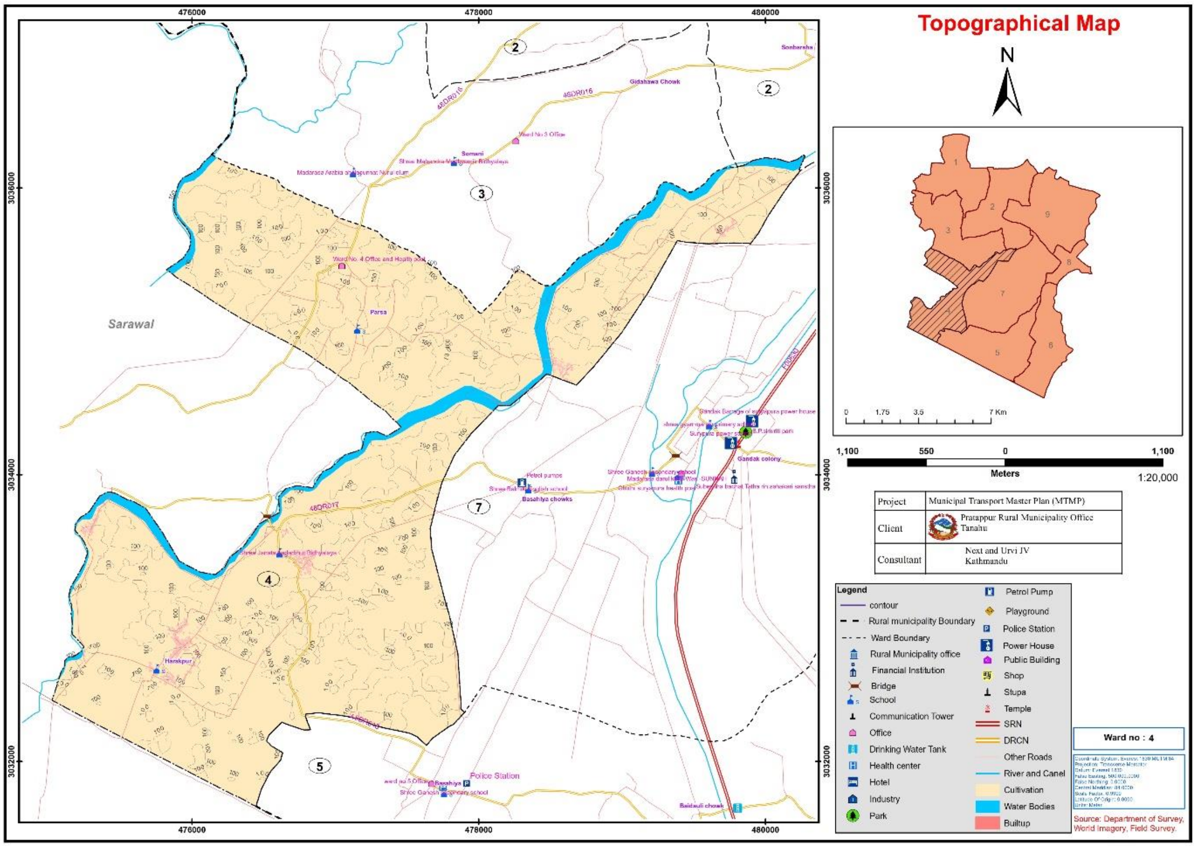
Topographical Map
N
476000
478000
480000
3036000
3034000
3032000
Sarawal
Gidahawa Chowk
Parsa
Harsipur
Basahiya chowk
Gandak colony
Police Station
Baidauli chowk
1,100
550
0
1,100
Meters
1:20,000
0
1.75
3.5
7 Km
Project
Municipal Transport Master Plan (MTMP)
Client
Pratappur Rural Municipality Office
Tanahu
Consultant
Next and Urvi JV
Kathmandu
Legend
contour
Rural municipality Boundary
Ward Boundary
Rural Municipality office
Financial Institution
Bridge
School
Communication Tower
Office
Drinking Water Tank
Health center
Hotel
Industry
Park
Petrol Pump
Playground
Police Station
Power House
Public Building
Shop
Stupa
Temple
SRN
DRCN
Other Roads
River and Canel
Cultivation
Water Bodies
Builtup
Ward no : 4
Source: Department of Survey,
World Imagery, Field Survey.

वडा नं.५ को नक्सा

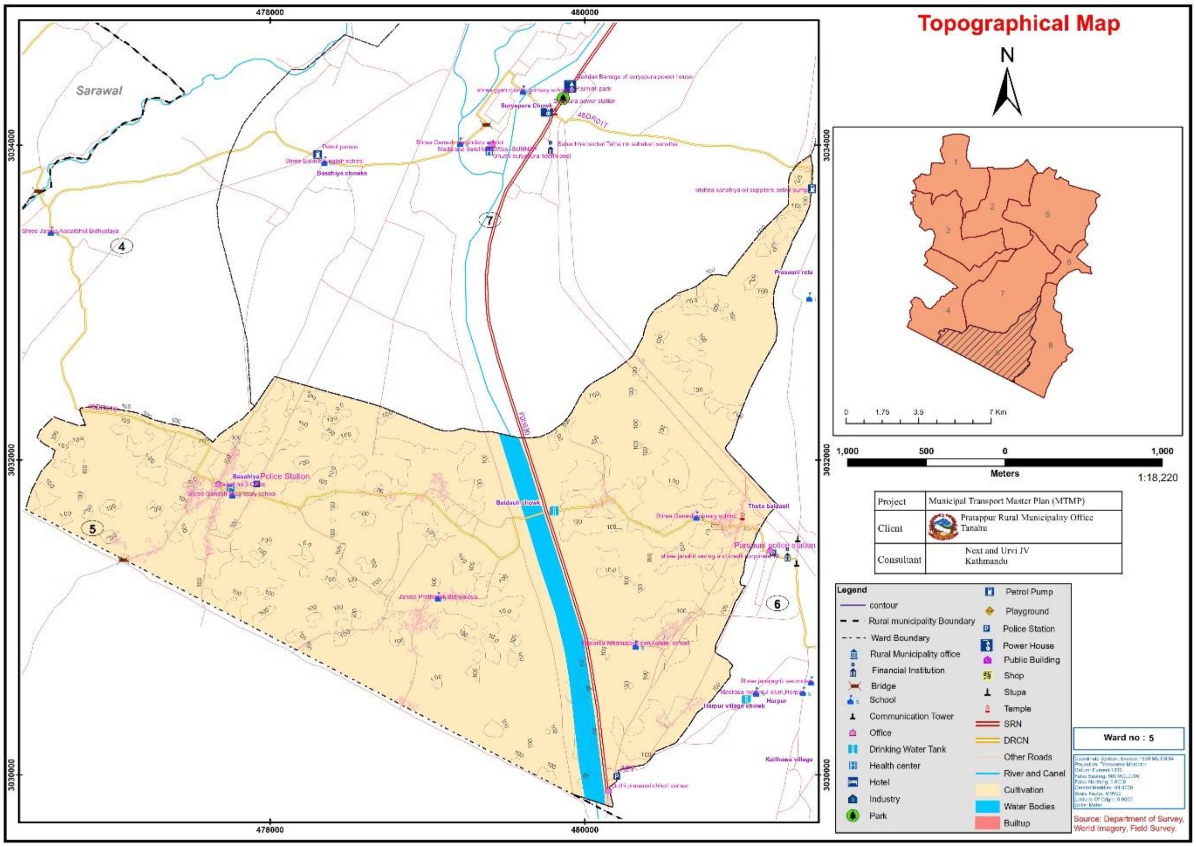

Topographical Map
N
478000
480000
3034000
3032000
3030000
Sarawal
Suryapura Chowk
Basahiya chowks
Petrol pump
Basahiya Police Station
Baidauli chowk
Thuto baidauli
Prasauni reta
Harpur village chowk
Harpur
Katthawa village
4
5
6
7
0 1.75 3.5 7 Km
1,000 500 0 1,000
Meters
1:18,220
Project
Municipal Transport Master Plan (MTMP)
Client
Pratappur Rural Municipality Office Tanahu
Consultant
Next and Urvi JV Kathmandu
Legend
contour
Rural municipality Boundary
Ward Boundary
Rural Municipality office
Financial Institution
Bridge
School
Communication Tower
Office
Drinking Water Tank
Health center
Hotel
Industry
Park
Petrol Pump
Playground
Police Station
Power House
Public Building
Shop
Stupa
Temple
SRN
DRCN
Other Roads
River and Canel
Cultivation
Water Bodies
Builtup
Ward no : 5
Source: Department of Survey, World Imagery, Field Survey.

वडा नं.६ को नक्सा

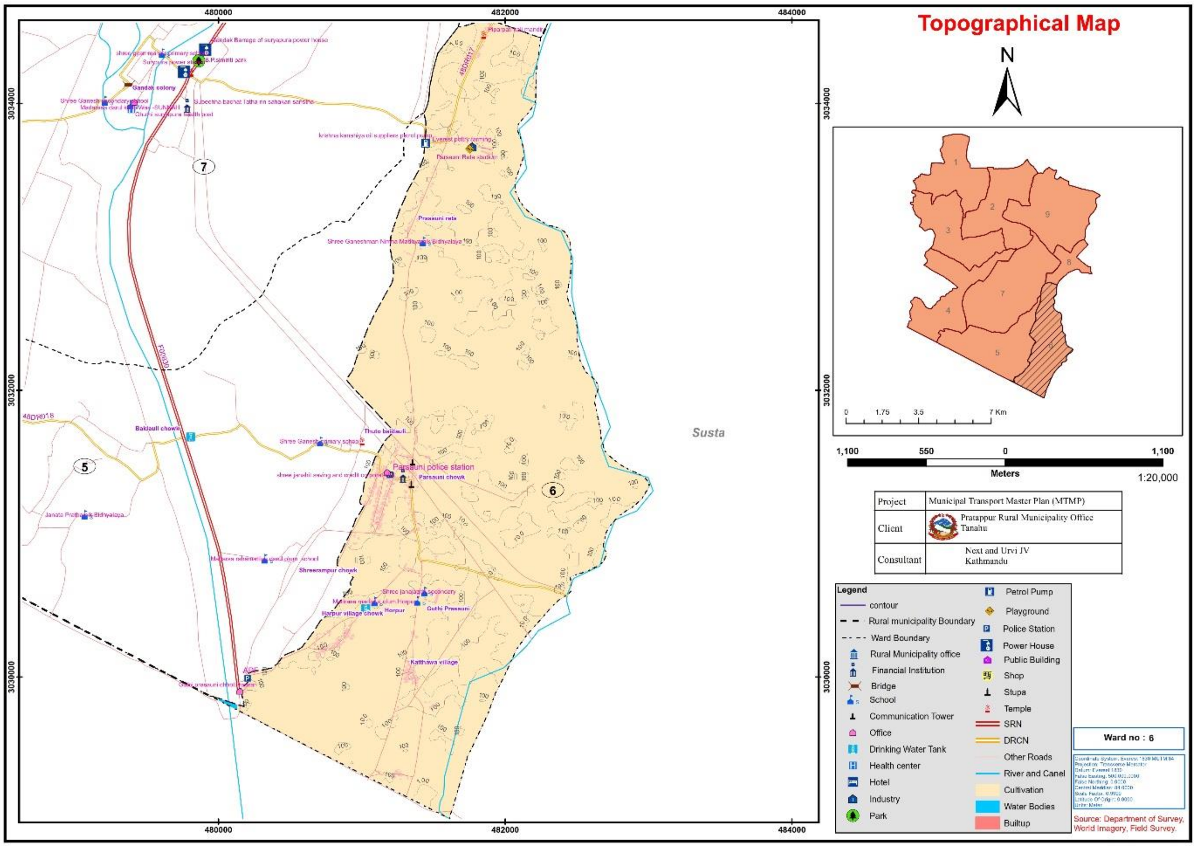

Topographical Map
N
1,100
550
0
1,100
Meters
1:20,000
Project
Municipal Transport Master Plan (MTMP)
Client
Pratappur Rural Municipality Office
Tanahu
Consultant
Next and Urvi JV
Kathmandu
Legend
contour
Rural municipality Boundary
Ward Boundary
Rural Municipality office
Financial Institution
Bridge
School
Communication Tower
Office
Drinking Water Tank
Health center
Hotel
Industry
Park
Petrol Pump
Playground
Police Station
Power House
Public Building
Shop
Stupa
Temple
SRN
DRCN
Other Roads
River and Canal
Cultivation
Water Bodies
Builtup
Ward no : 6
Source: Department of Survey, World Imagery, Field Survey.
Susta
480000
482000
484000
3034000
3032000
3030000
7
5
6
Gandak colony
Baklauli chowk
Parsauni police station
Parsauni chowk
Shreerampur chowk
Harpur village chowk
Guthi Parsauni
Katthawa village

वडा नं.७ को नक्सा

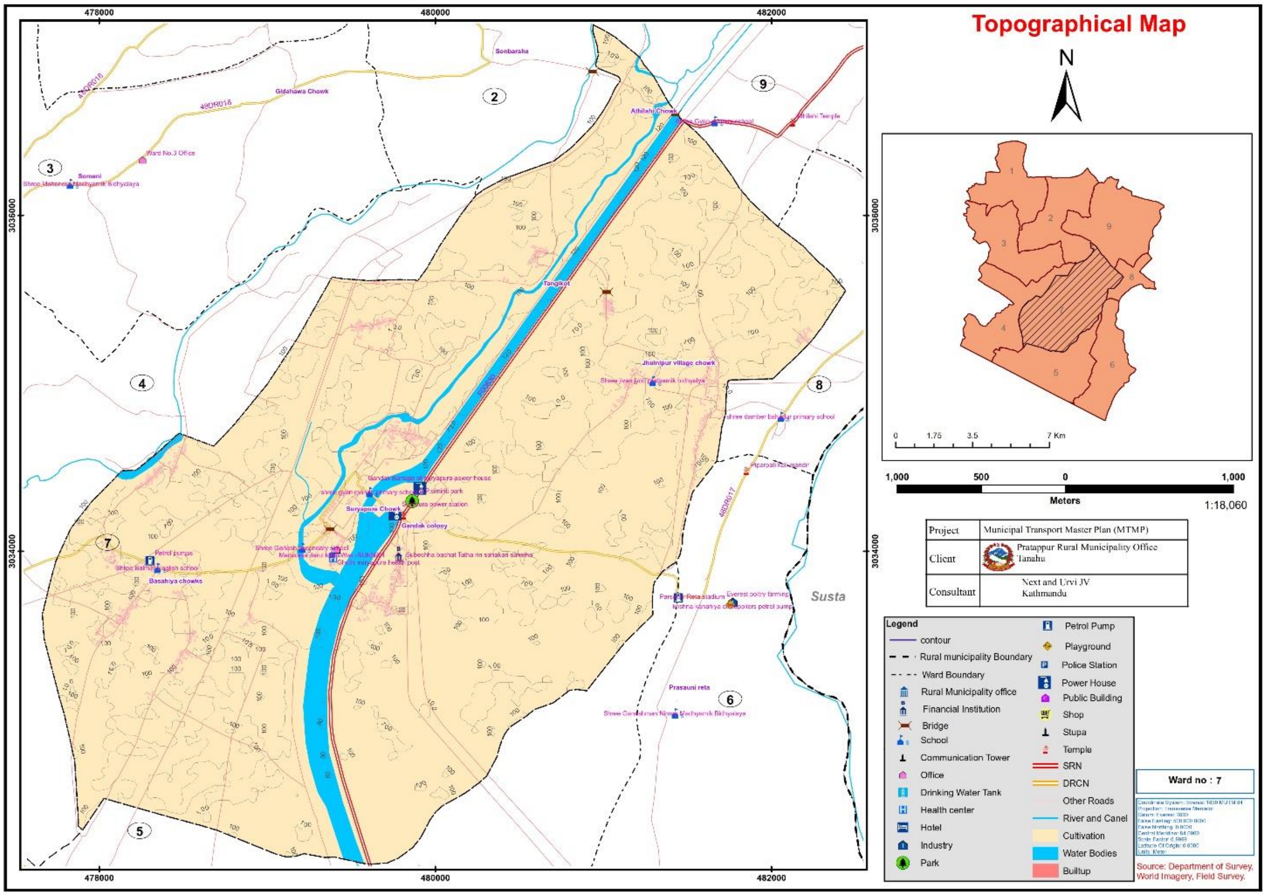
Topographical Map
N
1,000 500 0 1,000
Meters
1:18,060
Project: Municipal Transport Master Plan (MTMP)
Client: Pratappur Rural Municipality Office Tanahu
Consultant: Next and Urvi JV Kathmandu
Legend
contour
Rural municipality Boundary
Ward Boundary
Rural Municipality office
Financial Institution
Bridge
School
Communication Tower
Office
Drinking Water Tank
Health center
Hotel
Industry
Park
Petrol Pump
Playground
Police Station
Power House
Public Building
Shop
Stupa
Temple
SRN
DRCN
Other Roads
River and Canel
Cultivation
Water Bodies
Builtup
Ward no : 7
Source: Department of Survey, World Imagery, Field Survey.
Susta
Tanglkot
Suryapura Chowk
Gandak colony
Basahiya chowk
Jhulnipur village chowk
Gidahawa Chowk
Sonbarsha
Prasauni reta

वडा नं.८ को नक्सा

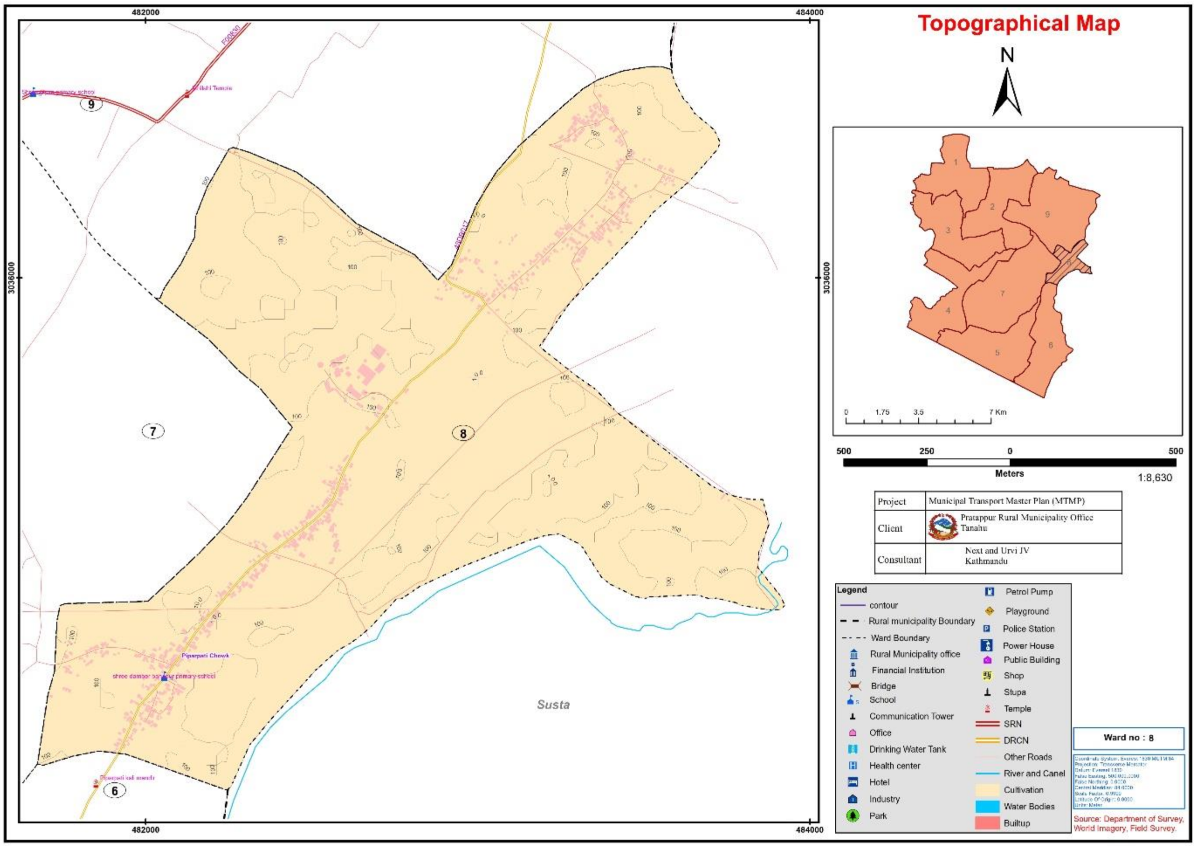
Topographical Map
N
482000
484000
3036000
9
7
8
6
Susta
500 250 0 500
Meters
1:8,630
0 1.75 3.5 7 Km
Project
Municipal Transport Master Plan (MTMP)
Client
Pratappur Rural Municipality Office Tanahu
Consultant
Next and Urvi JV Kathmandu
Legend
contour
Rural municipality Boundary
Ward Boundary
Rural Municipality office
Financial Institution
Bridge
School
Communication Tower
Office
Drinking Water Tank
Health center
Hotel
Industry
Park
Petrol Pump
Playground
Police Station
Power House
Public Building
Shop
Stupa
Temple
SRN
DRCN
Other Roads
River and Canel
Cultivation
Water Bodies
Builtup
Ward no : 8
Source: Department of Survey, World Imagery, Field Survey.

वडा नं.९ को नक्सा

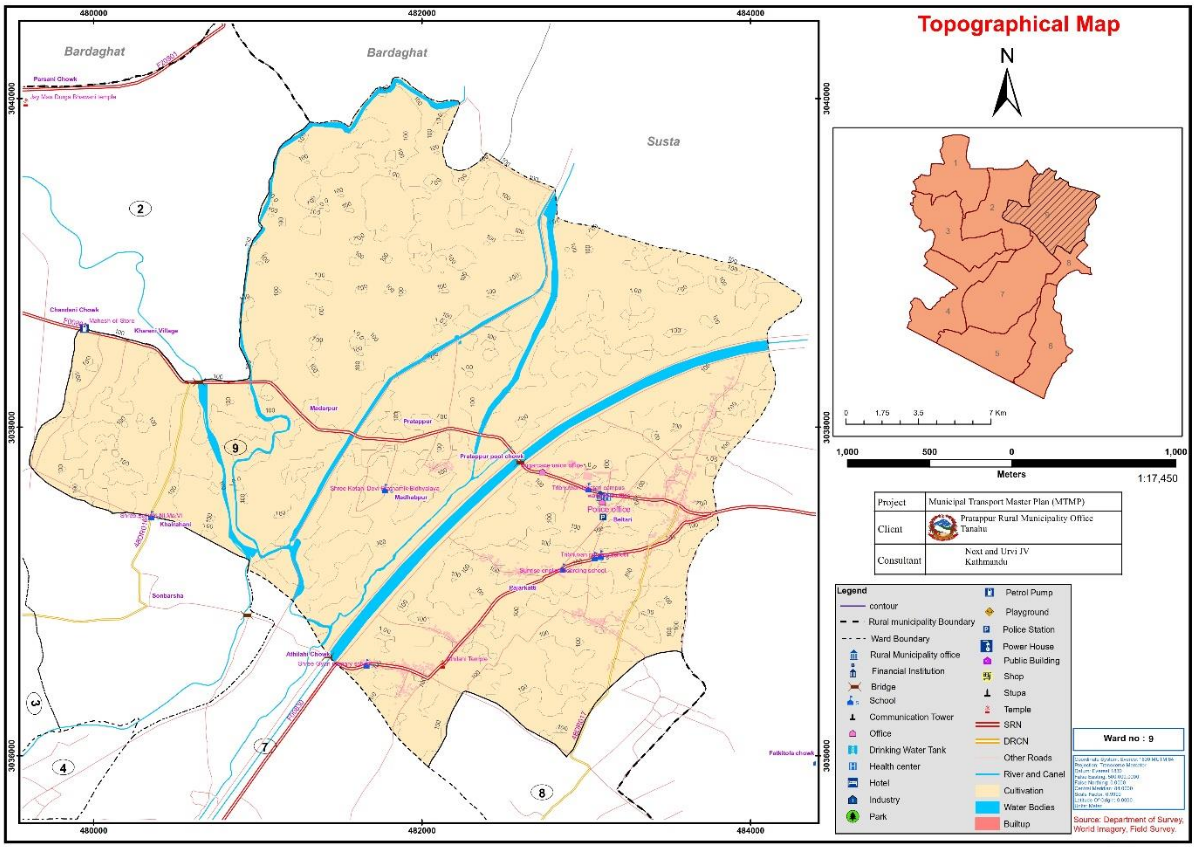

Topographical Map
N
Bardaghat
Bardaghat
Susta
Parsani Chowk
Chandani Chowk
Kharani Village
Madarpur
Pratappur
Pratappur pool chowk
Madhelpur
Police office
Sonbarsha
Athlahi Chowk
Fatkitola chowk
480000
482000
484000
3040000
3038000
3036000
1,000
500
0
1,000
Meters
1:17,450
0
1.75
3.5
7 Km
Project
Municipal Transport Master Plan (MTMP)
Client
Pratappur Rural Municipality Office Tanahu
Consultant
Next and Urvi JV Kathmandu
Legend
contour
Rural municipality Boundary
Ward Boundary
Rural Municipality office
Financial Institution
Bridge
School
Communication Tower
Office
Drinking Water Tank
Health center
Hotel
Industry
Park
Petrol Pump
Playground
Police Station
Power House
Public Building
Shop
Stupa
Temple
SRN
DRCN
Other Roads
River and Canel
Cultivation
Water Bodies
Builtup
Ward no : 9
Source: Department of Survey, World Imagery, Field Survey.